

Regeringens proposition

1980/81: 61

med förslag till ändrade regler för inkomstbeskattningen av ägare till
s. k. specialbyggnader, m. m.;

beslutad den 30 oktober 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa följdändringar till den nya fastighetstaxeringslagen (1979: 1152). En sådan avser inkomstbeskattningen av ägare till bl. a. byggnader som vid fastighetstaxeringen indelats som specialbyggnader. Det är här fråga om byggnader som används för vissa allmännyttiga ändamål. Ändringen innebär i korthet att inkomster som härrör från sådan verksamhet i regel skall undantas från skatteplikt.

Övriga ändringsförslag är i allt väsentligt av mer formell natur och syftar till att anpassa olika bestämmelser till de nya definitioner m. m. som tillkommit genom fastighetstaxeringslagen.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1981.

1 Förslag till**Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)**

Härigenom föreskrivs att i taxeringslagen (1956: 623)¹ skall införas en ny paragraf, 192 §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

192 §²

*Bestämmelserna i 160–162 §§
skall gälla även i fråga om särskild
fastighetstaxering.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

2 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom föreskrivs att 54 §, punkt 2 a av anvisningarna till 36 §, punkt 1 av anvisningarna till 41 a § och punkt 4 av anvisningarna till 54 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

54 §¹

Från skattskyldighet *frikallas:*

a) svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar:
för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag och andel i svensk ekonomisk förening i den omfattning som anges i punkt 1 av anvisningarna;

b) medlem av konungahuset:

för av staten anvisat anslag;

c) i utlandet bosatt person och utländskt bolag:

för sådan inkomst, för vilken avgift enligt lagen om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall erläggas eller beträffande vilken befrielse från sådan avgift skall åtnjutas jämlikt särskilt stadgande i samma lag;

d) ägare av sådan fastighet, som avses i 5 § 1 mom. a)–f) och h)–i):

för inkomst av fastigheten *genom dess användning för ändamål som avses i nämnda mom.;*

d) 1. ägare av sådan fastighet som avses i 3 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979: 1152);

för inkomst av fastigheten *i den mån ägarens inkomst härrör från sådan användning som gör att byggnad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen skall indelas som specialbyggnad, dock ej kommunikationsbyggnad, distribu-*

¹ Lagen omtryckt 1971: 399. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Förutvarande 192 § upphävd genom 1971: 399.

¹ Senaste lydelse 1979: 612.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

tionsbyggnad eller reningsanläggning, eller härrör från nationalpark;

2. ägare av sådan fastighet som avses i 3 kap. 3§ fastighetstaxeringslagen:

för inkomst av fastigheten i den mån ägarens inkomst härrör från sådan egendom och sådan användning som avses i nämnda lagrum;

3. ägare av sådan fastighet som avses i 3 kap. 4§ fastighetstaxeringslagen, dock ej ideell förening som är hänförlig under 53 § 1 mom. e):

för inkomst av fastigheten i den mån den används för ändamål som avses i 3 kap. 4§ fastighetstaxeringslagen;

e) i riket bosatt delägare i oskift dödsbo efter person, som vid sitt frånfälle icke varit här i riket bosatt:

för av dödsboet åtnjuten, till honom utdelad inkomst, för vilken dödsboet skall utgöra kommunal inkomstskatt;

f) understödsföreningar, som bedriver såväl till livförsäkring hänförlig verksamhet som annan verksamhet:

för annan inkomst än inkomst av fastighet, dock att skattskyldighet föreligger även för förstnämnda inkomst till den del inkomsten belöper på livförsäkringsverksamheten;

g) understödsföreningar, vilka enligt sina stadgar inte får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor per medlem:

för all inkomst, som belöper på verksamhet, hänförlig till livförsäkring;

h) här i riket bosatt fysisk person, som under vistelse utomlands åtnjuter avlöning eller annan därmed jämförlig förmån på grund av anställning där annat än hos svenska staten, svensk kommun eller ombord på svenskt fartyg eller svenskt, danskt eller norskt luftfartyg:

för inkomst av anställningen under förutsättning att anställningen och vistelsen i utlandet varat minst ett år eller enligt anställningsavtal eller på annan grund kan antagas komma att vara minst ett år;

i) ideell förening, som är hänförlig under 53 § 1 mom. e):

för inkomst av fastighet och av rörelse i den omfattning som anges i punkt 4 av anvisningarna;

j) svensk aktiefond:

för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet på grund av avyttring av egendom som avses i 35 § 3 mom., om den avyttrade egendomen innehafts två år eller mera.

Svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening kan under de förutsättningar som anges i punkt 5 av anvisningarna frikallas från skattskyldighet för utdelning på andel i utländskt företag.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Av 70 § framgår att personer som där avses är frikallade från skattskyldighet för vissa inkomster.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 36 §

2. a.² Skall vid beräkning av realisationsvinst på grund av avyttring av fastighet vederlaget för viss del av fastigheten upptagas som intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse (jfr punkt 1 av anvisningarna till 35 §) får i omkostnadsbeloppet icke inräknas kostnad som hänför sig till sådan del av fastigheten och som vid inkomsttaxeringen behandlats enligt reglerna för maskiner och andra inventarier.

Som förbättringskostnad enligt punkt 1 räknas även kostnad, som under tid, då intäkt av avyttrad annan fastighet eller i förekommande fall del därav beräknats enligt 24 § 2 eller 3 mom., har nedlagts på reparation och underhåll av fastigheten eller fastighetsdelen, i den mån den avyttrade egendomen på grund därav vid avyttringen befunnit sig i bättre skick än vid förvärvet samt kostnad för reparation och underhåll för vilken avdrag inte medges på grund av föreskrifterna i 25 § 2 mom. första stycket b) eller c) och för vilken bidrag ej utgått. Förbättringskostnad, som icke uppförts på avskrivningsplan, och med förbättringskostnad jämförlig reparations- eller underhållskostnad får dock inräknas i omkostnadsbeloppet endast för år då de nedlagda kostnaderna uppgått till minst 3 000 kronor.

Kostnad enligt föregående stycke, som uppförts på avskrivningsplan, skall normalt anses nedlagd det år då kostnaden uppförts på planen. I andra fall skall sådan kostnad normalt anses nedlagd när faktura eller räkning erhållits, varav framgår vilket arbete som utförts.

Omkostnadsbeloppet skall minskas med värdeminskningens avdrag m. m., som belöper på tid före avyttringen av fastigheten, såsom avdrag på grund av avyttring av skog, avdrag för värdeminskning av annan naturtillgång eller för värdeminskning av täckdiken eller andra markanläggningar (jfr punkt 4 fjärde—sjätte styckena och punkt 7 av anvisningarna till 22 § samt punkt 16 femte och sjätte styckena av anvisningarna till 29 §). På samma sätt skall omkostnadsbeloppet minskas med avdrag för värdeminskning av byggnad m. m. (jfr punkt 3 tredje stycket och punkt 4 tredje stycket av anvisningarna till 22 §, punkt 2 och punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 25 § och punkt 16 fjärde stycket av anvisningarna till 29 §), dock inte för år då avdraget understigit 3 000 kronor. Omkostnadsbeloppet skall minskas även med belopp varmed fastigheten avskrivits i samband med ianspråktagande av investeringsfond e. d.

Vid beräkning av omkostnadsbeloppet skall fastighet, som förvärvats före år 1952, anses förvärvad den 1 januari 1952. Ingångsvärdet skall därvid anses utgöra 150 procent av fastighetens taxeringsvärde för år 1952. Hänsyn skall vid vinstberäkningen icke tagas till kostnader och avdrag som belöper på tid före år 1952. Dock får det vid förvärvet erlagda vederlaget för fastigheten upptagas som ingångsvärde, om den skattskyldige kan visa att köpeskillingen överstiger 150 procent av taxeringsvärdet för år 1952. Fanns taxeringsvärde ej åsatt för år 1952, får motsvarande värde uppskattas med ledning av taxeringsvärdet för fastighet, i vilken den avyttrade egendomen ingått, eller närmast därefter åsatta taxeringsvärde.

² Lydelse enligt prop. 1980/81: 32.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Har fastighet vid avyttringen innehaft mer än tjuugo år får den skattskyldige vid vinstberäkningen som ingångsvärde upptaga ett belopp motsvarande 150 procent av det taxeringsvärde, som gällde tjuugo år före avyttringen. Har taxeringsvärdet åsatts vid fastighetstaxering som verkställtis år 1970 eller senare får dock som ingångsvärde upptagas endast 133 procent av taxeringsvärdet. Om ingångsvärdet beräknas med ledning av det taxeringsvärde som gällde tjuugo år före avyttringen, skall hänsyn vid vinstberäkningen icke tagas till kostnader och avdrag, som belöper på tidigare år än tjuugo år före avyttringen. Fanns taxeringsvärde ej åsatt tjuugo år före avyttringen, får motsvarande värde uppskattas på sätt angives i femte stycket sista meningen.

Har avyttrad fastighet förvärvats genom arv eller testamente eller genom bodelning i anledning av makes död, får den skattskyldige, i stället för köpeskilling eller motsvarande vederlag för fastigheten vid närmast föregående köp, byte eller därmed jämförliga fäng eller i stället för ett med stöd av föregående stycke framräknat värde, som ingångsvärde upptaga 150 procent av fastighetens taxeringsvärde året före det år då dödsfallet inträffade eller motsvarande i arvsskattehänscende gällande värde, förutsatt att dödsfallet ägt rum efter år 1952. Ägde dödsfallet rum efter år 1970 får dock som ingångsvärde upptagas endast 133 procent av taxeringsvärdet eller motsvarande i arvsskattehänseende gällande värde. Fanns taxeringsvärde ej åsatt året före det år då dödsfallet inträffade, får motsvarande värde uppskattas på sätt som angives i femte stycket sista meningen. Har ingångsvärdet upptagits med stöd av bestämmelserna i detta stycke, skall hänsyn vid vinstberäkningen icke tagas till kostnader och avdrag, som belöper på tidigare år än året före dödsåret.

Beräknas ingångsvärdet med ledning av taxeringsvärde skall, såvida viss del av taxeringsvärdet avser egendom som i kostnadshänseende hänförs till maskiner och andra inventarier i jordbruk eller rörelse (jfr punkt 1 av anvisningarna till 35 §), taxeringsvärdet reduceras med den del därav som kan anses belöpa på egendom av nyss angivet slag. Sådan reduktion skall dock icke göras om mindre än 25 procent av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten belöper på egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier.

Skall taxeringsvärdet reduceras enligt föregående stycke iakttages följande. Har taxeringsvärdet åsatts tidigare än vid 1975 års fastighetstaxering, skall taxeringsvärdet reduceras med så stor del därav som vederlaget för egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, utgör av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten. Vad nu sagts gäller även om taxeringsvärdet åsatts år 1975 eller senare, dock att vid beräkningen skall bortses från den del av vederlaget vid avyttringen som belöper på egendom som enligt 5 § 5 mom. är undantagen från skatteplikt.

Skall taxeringsvärdet reduceras enligt föregående stycke iakttages följande. Har taxeringsvärdet åsatts tidigare än vid 1975 års fastighetstaxering, skall taxeringsvärdet reduceras med så stor del därav som vederlaget för egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, utgör av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten. Vad nu sagts gäller även om taxeringsvärdet åsatts år 1975 eller senare, dock att vid beräkningen skall bortses från den del av vederlaget vid avyttringen som belöper på egendom som avses i 2 kap. 3 § jordabalken. Kan den skattskyldige

Nuvarande lydelse

Kan den skattskyldige visa att den andel av taxeringsvärdet som kan anses belöpa på egendom, som vid beräkning av värdeminskingsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, är mindre än den andel av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten som kan anses belöpa på egendom av nu angivet slag, får dock taxeringsvärdet reduceras på grundval av förhållandena vid fastighetstaxeringen.

Det för fastigheten gällande ingångsvärdet – om det inte har beräknats enligt trettonde stycket sista meningen – liksom de förbättringskostnader och därmed likställda belopp för vilka avdrag får ske samt de värdeminskingsavdrag och andra belopp som skall minska omkostnadsbeloppet skall i den omfattning som anges i punkterna 6 a och 6 b nedan räknas om med hänsyn till förändringarna i det allmänna prisläget (prisutvecklingen) under den tid då fastigheten har innehafts.

Omräkningen sker med ledning av en indexserie, grundad på konsumentprisindex. Riksskatteverket fastställer årligen omräkningstalen.

Har avyttring av fastighet omfattat byggnad, som i huvudsak är avsedd att användas för bostadsändamål och som vid avyttringstillfället varit eller bort vara åsatt ett taxerat byggnadsvärde av lägst 10 000 kronor, avdrages ytterligare ett belopp av 3 000 kronor för varje påbörjat kalenderår före taxeringsåret som bostadsbyggnaden under innhavstiden funnits på fastigheten. Om det taxerade byggnadsvärdet inte uppgått eller bort uppgå till 10 000 kronor, avdrages 3 000 kronor för varje påbörjat kalenderår under innehavstiden som byggnaden utnyttjats till stadigvarande bostad. Avdrag medges inte för tidigare år än år 1952 och inte heller för senare år än år 1980. Finns på fastigheten mer än en bostadsbyggnad beräknas nu avsett avdrag endast för fastighetens huvudbyggnad. Sker vinstberäkningen med utgångspunkt från taxeringsvärdet tjugo år före avyttringen enligt sjätte stycket ovan eller från taxeringsvärdet året före dödsfallet enligt sjunde stycket ovan eller motsvarande värden, får avdrag enligt detta stycke ej ske för tidigare år än tjugo år före avyttringen eller året före dödsfallet. Om bostadsbyggnad rivits eller förstörts genom brand eller liknande, skall avdrag enligt detta stycke medges även för tid då denna byggnad funnits på fastigheten, om den skattskyldige inom ett år igångsatt arbete med att uppföra ersättningsbyggnad. Om en bostadsbyggnad under mer än ett år tagits i anspråk huvudsakligen för annat ändamål än bostadsändamål medges avdrag enligt detta stycke endast för tid då byggnaden därefter åter utnyttjats huvudsakligen för bostadsändamål.

Vinstberäkning på grund av avyttring av del av fastighet skall grundas på förhållandena på den avyttrade fastighetsdelen. Om den skattskyldige så önskar skall dock så stor del av det för hela fastigheten beräknade omkostnadsbeloppet – i förekommande fall minskat med värdeminskingsavdrag m. m. – anses belöpa på den avyttrade delen som vederlaget för fastighetsdelen utgör av fastighetens hela värde vid avyttringstillfället. I sist avsedda fall skall, om den skattskyldige önskar det och värdet av skogen och skogsmarken på den avyttrade fastighetsdelen är mindre än 20 procent av

Föreslagen lydelse

visa att den andel av taxeringsvärdet som kan anses belöpa på egendom, som vid beräkning av värdeminskingsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, är mindre än den andel av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten som kan anses belöpa på egendom av nu angivet slag, får dock taxeringsvärdet reduceras på grundval av förhållandena vid fastighetstaxeringen.

värdet av hela fastighetens skog och skogsmark, omkostnadsbeloppet inte minskas med avdrag på grund av avyttring av skog. Om den avyttrade delen avser en eller ett fåtal tomter avsedda att bebyggas med bostadshus och vederlaget är mindre än 10 procent av fastighetens taxeringsvärde, får vidare ingångsvärdet på den avyttrade fastighetsdelen utan särskild utredning beräknas till 1 krona per kvadratmeter, dock ej till högre belopp än köpeskillingen.

Vad i de tre första meningarna av föregående stycke föreskrivits gäller i tillämpliga delar även vid marköverföring enligt fastighetsbildningslagen (1970:988).

Har den skattskyldige erhållit sådan engångsersättning som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 35 §, skall så stor del av det för hela fastigheten beräknade omkostnadsbeloppet – i förekommande fall minskat med värdeminskningssavdrag m. m. – anses belöpa på den del av fastigheten som ersättningen avser, som engångsersättningen utgör av fastighetens hela värde vid tiden för upplåtelsen eller inskränkningen i förfoganderätten. Vid bedömningen av om omkostnadsbeloppet skall minskas med avdrag på grund av avyttring av skog gäller vad som är föreskrivet i fråga om del av fastighet.

Har den skattskyldige under innehavstiden avyttrat del av fastighet skall hänsyn tagas härtill vid beräkning av det omkostnadsbelopp som får avdragas vid vinstberäkningen i anledning av avyttring av återstoden av fastigheten. Kan utredning icke förebringas om den andel av omkostnadsbeloppet – i förekommande fall minskat med värdeminskningssavdrag m. m. – för fastigheten, som belöpt på den avyttrade fastighetsdelen, skall denna andel anses ha motsvarat hälften av erhållen ersättning för fastighetsdelen. Andelen skall dock i intet fall anses överstiga omkostnadsbeloppet – i förekommande fall minskat med värdeminskningssavdrag m. m. – för hela fastigheten omedelbart före avyttringen av fastighetsdelen.

Vad i föregående stycke föreskrivits äger motsvarande tillämpning om den skattskyldige under innehavstiden erhållit engångsersättning som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 35 §. Har den skattskyldige under innehavstiden avstått från mark genom marköverföring enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), skall omkostnadsbeloppet på återstoden av fastigheten anses ha minskat med så stor del av omkostnadsbeloppet för den tidigare avstådda marken som ersättningen i pengar utgjort av det totala vederlaget för marken.

Beräknas omkostnadsbeloppet vid den slutliga avyttringen med ledning av ett taxeringsvärde som åsatts efter det att delavyttringen, markupplåtelsen eller marköverföringen m. m. ägt rum, äro bestämmelserna i de två föregående styckena icke tillämpliga.

Kostnad för förbättringsarbete eller därmed jämförligt reparations- och underhållsarbete, för vilket ersättning på grund av skadeförsäkring utgått, beaktas icke vid beräkning av realisationsvinst i vidare mån än kostnaden överstigit ersättningen. Har ersättning på grund av skadeförsäkring uppburits med större belopp än det som gått åt för skadans avhjälpande gäller följande. Fastighetens ingångsvärde, omräknat enligt tionde stycket till tiden för skadetillfället, minskas med skillnaden mellan ersättningen och kostnaden för skadans avhjälpande. För tid efter skadetillfället ligger återstoden av det omräknade ingångsvärdet till grund för omräkning enligt tionde stycket.

Avyttrar delägare i fåmansföretag eller honom närstående person fastighet till företaget får vid vinstberäkningen fastighetens ingångsvärde icke

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

beräknas på grundval av taxeringsvärde enligt sjätte och sjunde styckena. Ej heller får omräkning göras enligt tionde stycket eller tillägg göras enligt tolfte stycket. Riksskatteverket får medge undantag från bestämmelserna i detta stycke om det kan antagas att avyttringen skett av organisatoriska eller andra synnerliga skäl. Mot beslut av riksskatteverket i sådan fråga får talan icke föras.

till 41 a §

1.³ Bestämmelsen i 41 a § innebär bl. a. att för fastighet, som avses i 24 § 2 eller 3 mom., fastighetens andel av samfällighetens taxeringsvärde skall inräknas i underlaget för intäktsberäkningen i de fall där samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet. Jfr i detta hänseende *punkt 1 andra stycket av anvisningarna till 8 §*.

1. Bestämmelsen i 41 a § innebär bl. a. att för fastighet, som avses i 24 § 2 eller 3 mom., fastighetens andel av samfällighetens taxeringsvärde skall inräknas i underlaget för intäktsberäkningen i de fall där samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet. Jfr i detta hänseende *4 kap. 10 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152)*.

till 54 §

4.⁴ Förening, som är hänförlig under 53 § 1 mom. e), är frikallad från skattskyldighet för inkomst av fastighet, som tillhör föreningen och som använts på sätt som anges i 3 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152), samt för sådan inkomst av fastighet och rörelse som till huvudsaklig del härrör från verksamhet som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål. Vad nu sagts gäller även inkomst av verksamhet som av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete. Övriga inkomster av fastighet eller av rörelse utgör i sin helhet skattepliktig inkomst för föreningen.

4. Förening, som är hänförlig under 53 § 1 mom. e), är frikallad från skattskyldighet för inkomst av fastighet, som tillhör föreningen och som använts på sätt som anges i 3 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152), samt för sådan inkomst av fastighet och rörelse som till huvudsaklig del härrör från verksamhet som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål. Vad nu sagts gäller även inkomst av verksamhet som av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete. Övriga inkomster av fastighet, *utom inkomster som avses i 54 § d) 1 och 2*, eller av rörelse utgör i sin helhet skattepliktig inkomst för föreningen.

Inkomst som direkt härrör från föreningens ideella verksamhet, t. ex. hyror som en samlingslokaläggande förening uppbär på grund av upplåtelse av lokaler för allmännyttigt ändamål, entréavgifter till idrotts- och kultur-evenemang o. d., skall anses ha naturlig anknytning till föreningens ändamål. Detsamma gäller inkomst av verksamhet som utgör ett direkt led i det ideella arbetet, t. ex. om en naturskyddsförening säljer affischer, märken och böcker för att öka intresset för föreningens verksamhet eller om en

³ Senaste lydelse 1975: 259.

⁴ Senaste lydelse 1980: 342.

handikappförening säljer varor avsedda för handikappade personer. Kravet på naturlig anknytning skall också anses uppfyllt om en förenings kommersiella verksamhet har karaktär av service till medlemmarna och andra som deltar i den ideella verksamheten. Detta får exempelvis anses vara fallet om en idrottsförening i mindre skala säljer förfriskningar eller idrottsartiklar i sina klubblokaler. Inkomst av verksamhet som inte har annat samband med det ideella arbetet än att den skall finansiera detta, skall däremot anses sakna naturlig anknytning till en förenings allmännyttiga ändamål.

Till verksamhet som av hävd utnyttjats för att finansiera ideellt arbete räknas anordnande av bingo och andra lotterier, fester, basarer, försäljnings- och insamlingskampanjer samt sådan biografirörelse som bedrivs av nykterhetsförening eller förening med huvudsakligt ändamål att tillhandahålla allmänna samlingslokaler. Detsamma gäller verksamhet som består i att en förening upplåter reklamutrymme på klubbdräkter eller i föreningens samlingslokaler e. d.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Häri genom föreskrivs att 7 § lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

Från skattskyldighet frikallas:

- a) medlem av konungahuset:
för av staten anvisat anslag;
- b) i utlandet bosatt fysisk person och utländskt bolag:
för inkomst, som avses i 54 § första stycket c) kommunalskattelagen;
- c) staten:
för all inkomst;
- d) juridisk person som avses i 53 § 1 mom. första stycket c) kommunalskattelagen:
för all inkomst;
- e) understödsförening som enligt sina stadgar icke får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor för medlem och annan juridisk person som avses i 53 § 1 mom. första stycket d) kommunalskattelagen än understödsförening:
för all inkomst;
- f) förening som är hänförlig under 53 § 1 mom. första stycket e) kommunalskattelagen:
för all inkomst utom sådan inkomst av rörelse för vilken föreningen icke är frikallad från skattskyldighet enligt punkt 4 av anvisningarna till 54 § nämnda lag;

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 770.

² Senaste lydelse 1979: 1058.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

g) annan juridisk person som avses i 53 § 1 mom. första stycket e) kommunalskattelagen:

för sådan inkomst som ej härflutit av rörelse:

h) här ovan ej upptagen ägare av sådan fastighet, som *omförmäles i 5 § 1 mom. kommunalskattelagen:*

för inkomst av fastigheten *genom dess begagnande för de i samma mom. avsedda ändamål;*

h) 1. här ovan i a)–g) ej upptagen ägare av sådan fastighet, som avses i 3 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152):

för inkomst av fastigheten i den mån ägarens inkomst härrör från sådan användning som gör att byggnad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen skall indelas som specialbyggnad, dock ej kommunikationsbyggnad, distributionsbyggnad eller reningsanläggning:

2. här ovan i a)–g) ej upptagen ägare av sådan fastighet som avses i 3 kap. 3 § fastighetstaxeringslagen:

för inkomst av fastigheten i den mån ägarens inkomst härrör från sådan egendom och sådan användning som avses i nämnda lagrun:

i) svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar:

för utdelning från svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag i den omfattning som i 54 § kommunalskattelagen sägs:

j) här i riket bosatt delägare i oskift dödsbo efter person, som vid sitt fränfälle icke var här i riket bosatt:

för av dödsboet åtnjuten, till honom utdelad inkomst, för vilken dödsboet skall utgöra statlig inkomstskatt:

k) understödsföreningar, vilka enligt sina stadgar äga meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 1 000 kronor för medlem och som bedriva jämväl annan verksamhet än livförsäkringsverksamhet:

för all inkomst, som belöper på annan än till livförsäkring hänförlig verksamhet:

l) här i riket bosatt fysisk person, som under vistelse utomlands åtnjuter avlöning eller annan därmed jämförlig förmån på grund av anställning där annat än hos svenska staten, svensk kommun eller ombord på svenskt fartyg eller svenskt, danskt eller norskt luftfartyg:

för inkomst, som avses i 54 § första stycket h) kommunalskattelagen:

m) svensk aktiefond:

för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet på grund av avyttring av egendom som avses i 35 § 3 mom. kommunalskattelagen, om den avyttrade egendomen innehafts två år eller mera.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att förening eller stiftelse, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

av denna lag skall anses jämställd med förening eller stiftelse, som ovan i första stycket vid f) respektive g) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Att personer, om vilka i 18 § förmåles, äro frikallade från skattskyldighet för vissa inkomster, framgår av bestämmelserna i samrta paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

4 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt**

Härigenom föreskrivs att 3 § 2 mom. och 5 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

2 mom.² Såsom tillgångar vid förmögenhetsberäkningen upptagas *icke*:

a) kapitalvärdet av kapitalförsäkring;

b) rätt till undantagsförmåner, till pension eller annan livränta, som utgår på grund av försäkring, till pension och annan förmån, som annorledes än i följd av försäkring åtnjutes på grund av förutvarande tjänsteförhållande, samt till livränta som, enligt vad i lag eller särskild författning är stadgat, annorledes än på grund av försäkring utgår vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring;

c) rätt till annan ränta, avkomst eller förmån än i b) avses, därest densamma är bestämd att tillgodonjutas för den berättigades livstid samt värdet av vad han årligen må i sådant avseende åtnjuta understiger 1 000 kronor;

d) rätt till förmögenhet, varav annan för närvarande åtnjuter avkastningen;

e) möbler, husgeråd och andra inre lösören, som äro avsedda för den skattskyldiges och hans familjs personliga bruk;

f) konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, såframt ej ägaren med dem driver handel eller yrkesmässigt håller dem för allmänheten tillgängliga;

g) sådana tillgångar, som avses i 1 mom. e) här ovan, därest sammanlagda värdet av dessa tillgångar icke överstiger 1 000 kronor;

h) patent- och förlagsrätter, som icke äro tillgångar i rörelse, ävensom rätt till firmanamn, varumärke, mönsterskydd, tidnings titel och dylikt;

i) förråd av livsmedel eller andra förnödenheter, som äro avsedda för den skattskyldiges och hans familjs personliga behov, samt kontant behållskassa eller därmed jämförlig, för den skattskyldiges löpande utgifter avsedd kassa;

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 859.

² Senaste lydelse 1973: 1102.

Nuvarande lydelse

j) fastighet, i den mån skatteplikt enligt 5 § kommunalskattelagen (1928:370) icke föreligger för fastigheten, utom såvitt fråga är om sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

j) fastighet, som året före taxeringsåret undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152), utom såvitt fråga är om tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §³

Skuld, som löper med ränta och icke är att hänföra till rörelse, skall upptagas till sitt kapitalbelopp utan tillägg av under året upplupen men ej förfallen ränta.

Angående beräkningen av kapitalvärdet av skuld, som ej är förfallen och därpå ränta ej skall beräknas för tiden före förfalldagen, ävensom av kapitalvärdet av förpliktelse, vilken innefattar skyldighet att till annan utgiva undantagsförmåner, pension, annan livränta eller därmed jämförlig avgift, skall vad i 4 § stadgas angående beräkningen av kapitalvärdet av fordran eller av ränta, avkomst, förmån eller annan rättighet äga motsvarande tillämpning.

Borgensförbindelse, för vilken betalningsskyldighet ännu ej inträtt, så ock annan villkorlig skuld får ej avdragas vid beräkningen, liksom ej heller vid beskattningsårets utgång oreglerade hushållsskulder och därmed jämförliga skulder. Avdrag medges för värdet av sådan garantiavsättning för vilken avdrag medges vid inkomsttaxeringen.

Avdrag medges inte för skuld som avser kapital som nedlagts i fastighet, som enligt 3 § 2 mom. j) inte skall upptas som tillgång vid förmögenhetsberäkningen.

Under avdragsgilla skulder inbegripas även oguldna skatter av nedan nämnda slag, nämligen dels debiterad preliminär skatt, som påförts den skattskyldige för året näst före det taxeringsår, varom fråga är, eller för något föregående år, dels slutlig skatt, som påförts den skattskyldige på grund av taxering under förstnämnda år eller under något föregående år, dels ock tillkommande skatt, varå den skattskyldige erhållit debetsedel under förstnämnda år eller tidigare. Vidare inbegripas återbetalningspliktiga studiemedel enligt studiestödslagen (1973:349).

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

³ Senaste lydelse 1974: 311.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet

Härigenom föreskrivs att lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning (preliminärt taxeringsvärde) fastställs enligt denna lag.

Preliminärt taxeringsvärde får åsättas fastighet,

1) om på fastighet verkställts ny-, till- eller ombyggnad efter den tidpunkt, som det för fastigheten senast fastställda taxeringsvärdet avsett, eller

2) om fastighet ändrats eller nybildats genom fastighetsbildning och särskilt taxeringsvärde ej finnes fastställt för det område fastigheten omfattar.

Preliminärt taxeringsvärde gäller från beslutet intill dess nytt taxeringsvärde, avseende tidpunkt efter förändringen eller nybildningen, fastställs för fastigheten.

Särskilt uppskattningsvärde för fastighet fastställs enligt denna lag.

Sådant värde får fastställas för

1) fastighet på vilken verkställts ny-, till- eller ombyggnad efter den tidpunkt, som det för fastigheten senast fastställda taxeringsvärdet avsett, eller

2) fastighet som ändrats eller nybildats genom fastighetsbildning om särskilt taxeringsvärde ej finnes fastställt för det område fastigheten omfattar, eller

3) fastighet som undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. fastighets-taxeringslagen (1979:1152).

Särskilt uppskattningsvärde gäller intill dess nytt uppskattningsvärde eller nytt taxeringsvärde fastställts för fastigheten.

2 §

Vid åsättande av preliminärt taxeringsvärde tillämpas de grunder som enligt kommunalskattelagen (1928:370) gäller för åsättande av taxeringsvärde. Uppskattningen skall emellertid ske med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid den tidpunkt då uppskattningen äger rum.

Vid fastställelse av särskilt uppskattningsvärde tillämpas de grunder som enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) gäller för åsättande av taxeringsvärde. Uppskattningen skall ske med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid den tidpunkt då uppskattningen äger rum.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Behörig att påkalla åsättande av *preliminärt taxeringsvärde* är den som är ägare av fastigheten.

Den som innehar fastighet med tomträtt eller med vattenfallsrätt eller som innehar ofri tomt i stad har i ägares ställe den behörighet som avses i första stycket.

Den som innehar fastighet med fideikommissrätt skall anses som ägare vid tillämpningen av denna lag.

Behörig att påkalla åsättande av *särskilt uppskattningsvärde* är den som är ägare av fastigheten. *Det samma gäller den för vilken, trots att han inte är ägare, garantibelopp för fastighet skall tas upp som skattepliktig inkomst enligt bestämmelserna i 47 § kommunalskattelagen (1928:370) eller såvitt gäller fastighet som avses i 1 § andra stycket 3), skulle ha tagits upp om fastigheten varit skattepliktig.*

4 §

Ansökan om *preliminärt taxeringsvärde* göres skriftligen hos länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen.

I ansökningshandlingen lämnas, i huvudsaklig anslutning till vad som *föreskrives* om *särskild fastighetsdeklaration*, de uppgifter som behövs till ledning för uppskattningen. Länsstyrelsen kan anmoda sökanden att komplettera uppgifterna vid äventyr att ärendet ändock prövas.

Ansökan om *särskilt uppskattningsvärde* görs skriftligen hos länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen.

I ansökningshandlingen lämnas, i huvudsaklig anslutning till vad som *föreskrivs i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)* om *fastighetsdeklaration*, de uppgifter som behövs till ledning för uppskattningen. Länsstyrelsen kan anmoda sökanden att komplettera uppgifterna vid äventyr att ärendet ändock prövas.

5 §

Länsstyrelsen upprättar så snart det kan ske förslag till *preliminärt taxeringsvärde* och översänder förslaget till sökanden för yttrande inom viss tid vid äventyr att ärendet ändock slutligen *avgöres*.

Länsstyrelsen har rätt att vid ärendets handläggning höra ordföranden i den taxeringsnämnd, som handlägger fastighetstaxering inom det område där fastigheten är belägen, samt anlita biträde av sakkunnig.

Länsstyrelsen upprättar så snart det kan ske förslag till *särskilt uppskattningsvärde* och översänder förslaget till sökanden för yttrande inom viss tid vid äventyr att ärendet ändock slutligen *avgörs*.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Efter utgången av den tid som sökanden enligt 5 § fått sig förelagd för yttrande fattar länsstyrelsen beslut i ärendet.

Sedan tiden för yttrande enligt 5 § utgått fattar länsstyrelsen beslut i ärendet.

Mot beslut får talan ej föras.

Om beslutet underrättas sökanden samt den lokala skattemyndigheten.

7 §

För beslut om åsatt taxeringsvärde utgår avgift med 300 kronor om fastighetens uppskattade värde ej överstiger 200 000 kronor och i annat fall med 600 kronor.

För beslut om särskilt uppskattningsvärde utgår avgift med 500 kronor om fastighetens uppskattade värde ej överstiger 200 000 kronor och i annat fall med 1 000 kronor. Då staten är sökande utgår inte avgift.

Har avgiften ej erlagts inom en månad efter det krav på avgiften delgivits sökanden, får utmätning ske för avgiften utan föregående dom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1933:359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås

Härigenom föreskrivs att lagen (1933:359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Är enligt vad därom finnes stadgat för fastighet gällande särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning (preliminärt taxeringsvärde), skall vad i lag eller författning föreskrives om fastighets taxeringsvärde såsom grund för beräkning av belopp, intill vilket in-teckning i fastighet må godkännas såsom säkerhet vid utlåning eller såsom täckning för fonder eller inlåning, i stället gälla om det preliminära taxeringsvärdet.

Föreslagen lydelse

Är enligt vad därom finnes stadgat för fastighet gällande särskilt uppskattningsvärde, skall vad i lag eller författning föreskrives om fastighets taxeringsvärde såsom grund för beräkning av belopp, intill vilket in-teckning i fastighet må godkännas såsom säkerhet vid utlåning eller såsom täckning för fonder eller inlåning, i stället gälla om det särskilda uppskattningsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 22 § 2 mom. lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

2 mom.² Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av rörelse, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall länsstyrelsen i det län där egendomen är belägen på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, åsätta egendomen särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av rörelse, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, äger beskattningsmyndigheten hos länsstyrelsen påkalla att egendomen för ändamål, som i föregående stycke sägs, åsättes särskilt värde.

Fast egendom, för vilken icke finnes särskilt taxeringsvärde, skall ock av länsstyrelsen åsättas värde till ledning för arvsskattens bestämmande. Det åligger skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor att göra ansökan härom. Värdering som nu sägs är dock icke erforderlig där det finnes uppenbart, att egendomens värde ej överstiger 10 000 kronor.

Vid den värdesättning, varom i detta moment är fråga, skall, under iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de i *kommunalskattelagen* stadgade grunder för taxering av fastighet, hänsyn tagas till egendomens beskaffenhet vid tidpunkt, som avses i 21 §. Vad i 22 § 1 mom. andra och tredje punkterna är stadgat skall därvid äga motsvarande tillämpning. Sökande är pliktig meddela länsstyrelsen erforderliga upplysningar för ansökningens prövning. Länsstyrelsen äger att i ärendet höra ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen, eller, om denna nämnd av-

Vid den värdesättning, varom i detta moment är fråga, skall, under iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de i *fastighetstaxeringslagen* (1979:1152) stadgade grunder för taxering av fastighet, hänsyn tagas till egendomens beskaffenhet vid tidpunkt, som avses i 21 §. Vad i 22 § 1 mom. andra och tredje punkterna är stadgat skall därvid äga motsvarande tillämpning. Sökande är pliktig meddela länsstyrelsen erforderliga upplysningar för ansökningens prövning. Länsstyrelsen äger att i ärendet höra ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen, eller, om denna nämnd

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 857.

² Senaste lydelse 1973: 1104.

Nuvarande lydelse

slutat sin verksamhet, ordföranden i taxeringsnämnden i orten. Där besiktning av egendomen prövas nödig, må länsstyrelsen föranstalta därom såframt, då ärendet upptagits på ansökan, sökanden efter anmaning bestrider kostnaderna för besiktningen. I fall, som avses i andra stycket av detta moment, bestridas kostnaderna av allmänna medel.

Över länsstyrelsens beslut i ärende, som avses i detta moment, må klagan icke föras.

Föreslagen lydelse

avslutat sin verksamhet, ordföranden i taxeringsnämnden i orten. Där besiktning av egendomen prövas nödig, må länsstyrelsen föranstalta därom såframt, då ärendet upptagits på ansökan, sökanden efter anmaning bestrider kostnaderna för besiktningen. I fall, som avses i andra stycket av detta moment, bestridas kostnaderna av allmänna medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas om skattskyldigheten inträtt före den 1 januari 1982.

8 Förslag till**Lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308)**

Härigenom föreskrivs att 4 § stämpelskattelagen (1964: 308)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

Skatteplikt föreligger icke vid

1) förvärv från make, om förvärvet sker i syfte att för sammanläggning åstadkomma enhetliga lagfartsförhållanden beträffande makarnas fasta egendom;

2) förvärv genom byte i den mån vederlaget utgöres av annan fast egendom, om bytet sker för att åstadkomma en lämpligare fastighetsindelning eller utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering;

3) sambruksförenings förvärv genom tillskott från medlem och samfällighetsförenings förvärv enligt 5 § lagen (1973: 1150) om förvaltning av samfälligheter;

4) försäkringsbolags förvärv från annat försäkringsbolag i samband med sådant avtal om övertagande av det senare bolagets hela försäkringsbestånd, som avses i 295 § lagen om försäkringsrörelse;

5) förvärv av järnväg för allmän trafik eller av mark för sådan järnväg;

6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark, vilken enligt fastställd plan skall användas för sådant ändamål som avses i 5 § 1

6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark, vilken enligt fastställd plan skall användas för allmän plats, begravningsplats el-

¹ Lagen omtryckt 1979: 1060. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 864.

Nuvarande lydelse

mom. b) eller d) kommunalskattelagen:

Föreslagen lydelse

ler sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) medför att byggnad kan indelas som vårdbyggnad, bad-, sport- och idrottsanläggning, skolbyggnad, kulturbyggnad, ecklesiastikbyggnad eller allmän byggnad;

7) förvärv på grund av lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område;

8) förvärv av kronojord genom skatteköp eller eljest på grund av skattebrev;

9) förvärv av ständig besittningsrätt till kronohemman eller kronobygge, då på grund av förvärvet vinnes inrymning i sådan rätt;

10) upplåtelse av tomträtt i nybildad fastighet, vars mark tidigare helt eller till övervägande del ingått i fastighet som varit med tomträtt upplåten till samme tomträttshavare; eller

11) återgång av fång i fall, där rätt till återvinning föreligger enligt 42 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och gäller i fråga om förvärv för vilket skatteplikt inträder efter ikraftträdandet.

9 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor

Häriigenom föreskrivs att 1 § lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §²

Riksskatteverket får, om det finnes vara av synnerlig vikt för någon, efter ansökan lämna besked på förhand (förhandsbesked) angående viss fråga, som avser sökandens taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt eller ersättningskatt, ävensom viss fråga rörande tillämpningen av lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst eller i lag givna bestämmelser om uppskov med beskattning av realisationsvinst. Gäller ansökningen fråga om tillämpning av lagen (1980:000) mot skatteflykt får förhandsbesked meddelas, om det är av vikt för sökanden.

I frågor som avses i första stycket får förhandsbesked också meddelas, om det finnes vara av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

¹ Lydelse av rubriken enligt prop. 1980/81: 17.

² Lydelse enligt prop. 1980/81: 17.

Nuvarande lydelse

Vad som har sagts i första stycket första meningen och andra stycket skall också tillämpas, när ägare till fastighet önskar på förhand erhålla besked angående viss fråga, som avser taxering av fastigheten. Detsamma gäller den för vilken garantibelopp för fastighet skall tas upp som skattepliktig inkomst enligt bestämmelserna i 47 § kommunalskattelagen (1928: 370), trots att han inte är ägare.

Föreslagen lydelse

Vad som har sagts i första stycket första meningen och andra stycket skall också tillämpas, när ägare till fastighet önskar på förhand erhålla besked angående viss fråga, som avser taxering av fastigheten. Detsamma gäller den för vilken garantibelopp för fastighet skall tas upp som skattepliktig inkomst enligt bestämmelserna i 47 § kommunalskattelagen (1928: 370), trots att han inte är ägare, och, såvitt gäller fastighet som enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979: 1152) undantagits från skatteplikt och egendom för vilken värde enligt 7 kap. 16 § nämnda lag inte bestämts, den för vilken, ehuru han inte är ägare, garantibelopp skulle ha tagits upp om fastigheten varit skattepliktig eller egendomen åsatts värde.

Om rätt att av riksskatteverket erhålla förhandsbesked i fråga rörande mervärdesskatt föreskrivs i lagen (1968: 430) om mervärdesskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

10 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.**

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Fast egendom, som är taxerad som annan fastighet och som vid taxeringen betecknats som *hyresfastighet*, får ej utan tillstånd av hyresnämnd förvärvas genom

1. köp, byte eller gåva,
2. tillskott till bolag eller förening.

Föreslagen lydelse

1 §

Fast egendom, som är taxerad som annan fastighet och som vid taxeringen betecknats som *hyreshusenhet*, får ej utan tillstånd av hyresnämnd förvärvas genom

¹ Lagen omtryckt 1979: 307.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3. utdelning eller skifte från bolag eller förening.

4. fusion enligt 14 kap. 1 eller 2 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Förvärvstillstånd fördras dock endast om den kommun där den fasta egendomen är belägen enligt 3 a § första stycket påkallar prövning hos hyresnämnden.

Vad i denna lag sägs om fast egendom skall gälla även tomträtt. Vad som sägs om lagfart skall, när fråga är om tomträtt, i stället avse inskrivning av förvärv av tomträtt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981. I fråga om förvärv som skett före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

11 Förslag till

Lag om bevarande av 1970 års allmänna fastighetsdeklarationer, m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Allmänna fastighetsdeklarationer och andra uppgifter som avlämnats till ledning vid 1970 års allmänna fastighetstaxering skall bevaras för framtiden. Detsamma skall gälla sådan fastighetstaxeringsavi som skall förvaras tillsammans med deklarationen enligt 74 § tredje stycket taxeringskungörelsen (1957:513) i dess lydelse enligt kungörelsen (1968:734) om ändring i taxeringskungörelsen.

Bestämmelserna i 50 § taxeringslagen (1956:623) tillämpas i fråga om förvaring samt tillhandahållande och utlämnande av deklarationer enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-10-16

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelsohn, Danell, Petri, Eliasson

Föredragande: statsrådet Wirtén

Lagrådsremiss med förslag till ändrade regler för inkomstbeskattningen av ägare till s. k. specialbyggnader, m. m.

1 Inledning

Chefen för finansdepartementet bemyndigades den 16 september 1976 att tillkalla en kommitté (Fi 1976:05), 1976 års fastighetstaxeringskommitté¹, för att se över reglerna för fastighetstaxeringen.

Kommittén har avlämnat delbetänkandena (SOU 1979:32 och 33) Fastighetstaxering 81, (SOU 1979:81) Fastighetstaxering 81 Industribyggnader, (Ds B 1980:4) Förseningsavgift vid allmän fastighetstaxering, (Ds B 1980:5) Villabeskattning 81 samt (Ds B 1980:8) Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. De två första delbetänkandena handlar om frågor av grundläggande betydelse för 1981 års allmänna fastighetstaxering.

Dessa betänkanden har lagts till grund för lagstiftning på området (prop. 1979/80:40, SkU 1979/80:17, rskr 1979/80:121, SFS 1979:1152–1155 samt prop. 1979/80:86, SkU 1979/80:46, rskr 1979/80:280, SFS 1980:149–150). De frågor som tagits upp i delbetänkandet om villabeskattning anmäler jag denna dag i prop. 1980/81:42. I de båda återstående betänkandena behandlas främst vissa kompletteringar till de redan antagna taxeringsreglerna. Jag har för avsikt att nu ta upp dessa frågor.

I delbetänkandet om förseningsavgift har kommittén lagt fram förslag om sanktioner mot den som inte i rätt tid fullgör sin deklarationsskyldighet. Förslagen har fått ett ganska negativt mottagande och jag är inte

¹ Regeringsrådet Gunnar Björne, ordförande, fastighetsrådet Bertil Hall, riksdagsledamöterna Paul Jansson, Stig Josefson och Bo Lundgren, bitr. skattedirektören Lars Malmberg, riksdagsledamoten Börje Stensson samt skattedirektören Ulla Wadell.

heller beredd att föreslå att de läggs till grund för lagstiftning utan ytterligare överväganden. Jag avser emellertid att i ett följande avsnitt något beröra den föreslagna förseningsavgiften.

Delbetänkandet om besvärregler vid allmän fastighetstaxering innehåller förslag som sträcker över flera områden. Därvid berörs vissa frågor som lämpligen bör behandlas av riksdagen under hösten 1980 så att nya bestämmelser kan träda i kraft den 1 januari 1981. Jag avser här de delar i betänkandet som rör följdändringar till den nya fastighetstaxeringslagen. En viktig fråga rör inkomstbeskattningen av ägare till specialbyggnader, dvs. sådana byggnader som är undantagna från skatteplikt vid fastighetstaxeringen. Jag avser nu att ta upp dessa frågor och återkommer senare under året till de återstående. Emellertid vill jag redan nu i ett följande avsnitt något närmare beröra de övriga frågor som kommittén behandlat.

Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 1* fogas en sammanfattning av kommitténs förslag och som *bilaga 2* den av kommittén föreslagna lagtexten i dess helhet. Beträffande nu gällande regler samt kommitténs närmare överväganden hänvisas till betänkandet.

Betänkandet har remissbehandlats. Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 3* fogas en förteckning över remissinstanserna och en sammanställning av remissyttrandena i de delar som tas upp i lagrådsremissen.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Inledande synpunkter

Som jag redan har påpekat tar jag nu bara upp de delar av kommitténs förslag där riksdagsbehandling lämpligen bör ske under innevarande år med hänsyn till det önskvärda ikraftträdandet. Jag avser här i första hand de följdfrågor som måste lösas på grund av att den nya fastighetstaxeringslagen bygger på ett delvis nytt system när det gäller att undanta vissa allmännyttiga fastigheter från skatteplikt. Innan jag går in på dessa frågor vill jag först något beröra övriga delar av kommitténs förslag.

Kommittén har lagt fram förslag som syftar till att förbättra beslutsunderlaget vid fastighetstaxeringen samt att öka det allmännas kontrollmöjligheter. I denna del utmynnar kommitténs överväganden främst i ett förslag om att bl. a. fastighetstaxeringsnämnd mot ägarens vilja skall kunna besiktiga en fastighet. Förslaget har fått ett ganska blandat mottagande av remissinstanserna. Även om flertalet av dessa tillstyrker eller lämnar förslaget utan crinran har det likväl pekats på så många problem att jag anser ytterligare överväganden nödvändiga innan jag är beredd att ta ställning.

Vidare har kommittén behandlat en del frågor som rör bl. a. möjligheten att rätta felaktiga taxeringar. Den kanske största ändringen i denna del avser förslaget om att införa nya möjligheter till besvär i särskild ordning vid fastighetstaxeringen. Detta förslag innebär bl. a. att om en domstol

skulle frångå en av riksskatteverket eller länsstyrelse utfärdad anvisning i ett enstaka fall så skulle härigenom en möjlighet öppnas att i särskild ordning ändra även andra ägares fastighetstaxeringar. Även här har sådan kritik framkommit att ytterligare överväganden är nödvändiga. Jag räknar med att återkomma i denna och den närmast föregående frågan senare under detta år.

I det tidigare nämnda delbetänkandet (Ds B 1980: 4) Förseningsavgift vid allmän fastighetstaxering har kommittén behandlat inte bara sagda avgift utan även frågan om skattetillägg vid fastighetstaxering. Kommittén föreslog emellertid att bara förseningsavgift skulle införas. I det nu aktuella betänkandet (Ds B 1980: 8) diskuteras även om inte skattebrottslagen skulle kunna ändras så att den kom att omfatta även oriktiga uppgifter som lämnats vid fastighetstaxering. De straffbestämmelser *m. m.* som nu gäller vid fastighetstaxering finns i 18 kap. 30 § fastighetstaxeringslagen (1979: 1152), FTL. Här kan böter eller fängelse i högst sex månader komma i fråga om någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter. Även den som underlåter att lämna allmän fastighetsdeklaration kan komma att bötfällas.

Enligt kommittén bör inte det nuvarande ansvarsområdet för oriktiga uppgifter vidgas. Man betonar emellertid vikten av att nuvarande regler tillämpas så att överträdelsorna i erforderlig omfattning verkligen beivras. Detta resultat bör enligt kommittén kunna nås genom att den nuvarande anmälningsskyldighet till åtal som åvilar taxeringsnämndsordförande, lokal skattemyndighet och skattechef effektiviseras. Anvisningar om detta kan enligt kommittén utfärdas av RSV efter samråd med riksåklagaren.

Kommitténs överväganden och förslag i ansvarsfrågorna biträds eller lämnas utan erinran av de flesta remissinstanser som tagit upp frågan. För egen del är jag av samma uppfattning. Även i fråga om förseningsavgiften kan det ifrågasättas om inte nuvarande sanktionsformer kan anses vara tillfyllest. För dagen är jag emellertid inte beredd att ta ställning i frågan. Denna bör i stället tas upp i samband med kommande ändringar av fastighetstaxeringen med utgångspunkt bl. a. i väntade förslag från 1976 års fastighetstaxeringskommitté.

De av kommittén framlagda förslagen i fråga om vissa sekretessbestämmelser kommer jag att ta upp i annat sammanhang.

2.2 Följdändringar till fastighetstaxeringslagen

2.2.1 Inkomstbeskattningen av ägare av specialbyggnader, *m. m.*

Genom tillkomsten av FTL ändrades de regler som anger i vad mån fastigheter skall undantas från skatteplikt. Även om vissa grundläggande principer behållits är olikheterna gentemot den tidigare ordningen tämligen stora. Frågan är nu i vad mån dessa ändringar skall slå igenom vid inkomstbeskattningen där på flera punkter en direkt koppling *f. n.* föreligger till skattepliktsreglerna för fastigheter.

Enligt 1975 års fastighetstaxeringsregler krävdes för att fastighet skulle undantas från skatteplikt förutom att den användes på visst allmännyttigt sätt i regel också att den ägdes av stat, kommun, akademi, stiftelse, ideell förening eller annan allmännyttig sammanslutning. Om en fastighet endast delvis användes för ett skattebefriande ändamål kunde en uppdelning ske i en skattefri och en skattepliktig del.

En direkt effekt av att en fastighet helt eller delvis undantas från skatteplikt är att den skattefria delen inte träffats av den kommunala garantiskatten.

Skattepliktsreglerna, som fanns i 5 § kommunalskattelagen (1928: 370), KL, har nu ersatts av bestämmelser i 3 kap. 2–4 §§ FTL.

En väsentlig olikhet mot de äldre skattefrihetsreglerna är att man nu infört en övervägandepincip. Denna princip innebär att det ändamål blir avgörande för vilket fastigheten används till mer än hälften. En fastighet skall numera vid fastighetstaxering hänföras till antingen den skattefria eller den skattepliktiga sektorn. Någon uppdelning skall alltså inte längre ske i detta sammanhang. En annan nyhet är att det s. k. ägarkravet formellt fått minskad betydelse. En fastighet kan undantas från skatteplikt av tre olika skäl. Enligt 3 kap. 2 § FTL undantas från skatteplikt alltid specialbyggnad med tillhörande mark. Med specialbyggnad avses byggnad som till övervägande del används för vissa i 2 kap. 2 § FTL särskilt angivna ändamål. Det är här fråga om byggnader som används för allmänna eller eljest allmännyttiga ändamål (försvarsbyggnad, reningsanläggning, vårdbyggnad, idrottsanläggning, skolbyggnad m. m.). Med ett undantag saknar det betydelse vem som äger byggnaden.

Från skatteplikt undantas enligt 3 kap. 3 § FTL även ekonomibygnad, åkermark m. m. om fastigheten till övervägande del används för vissa verksamheter som bedrivs i vårdbyggnad eller skolbyggnad.

Slutligen gäller enligt 3 kap. 4 § FTL undantag från skatteplikt för byggnad som ägs och till övervägande del används av vissa allmännyttiga organisationer i deras verksamhet som sådan. Här finns alltså ett ägarkrav.

En skattefri fastighet åsätts inget taxeringsvärde. Som nämnt utgår inte heller någon kommunal garantiskatt.

Skattepliktsreglerna vid fastighetstaxeringen har även återverkat på inkomstbeskattningen. I 54 § d) KL föreskrivs att ägare av sådan fastighet som avses i 5 § 1 mom. a)–f) och h)–i) är frikallad från skattskyldighet för inkomst av fastigheten genom dess användning för ändamål som avses i nämnda moment. Liknande bestämmelser finns vid den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Även vid inkomsttaxeringen av berörda fastighetsägare kan i förekommande fall en uppdelning ske så att en viss del av en fastighetsinkomst blir skattefri och en annan del skattepliktig (proportioneringsprincipen). För vissa ägare gäller dock att en inkomst skall vara antingen i sin helhet skattepliktig eller skattefri. Så är fallet med de ideella föreningarna.

Den övervägandepincip som alltså numera gäller enligt FTL har kommittén inte velat införa för inkomsttaxeringens vidkommande. I stället föreslås att nuvarande proportioneringsprincip skall gälla i viss utsträckning även i fortsättningen. Närmare bestämt innebär kommitténs förslag, som intagits i 54 § d) KL, följande.

Ägare av fastighet med specialbyggnad befrias från skattskyldighet såvitt avser fastighetsinkomster från den allmännyttiga verksamheten. Undantag har gjorts för inkomster av kommunikationsverksamhet, distributionsverksamhet eller reningsverksamhet.

För ägare av fastighet som avses i 3 kap. 4 § FTL föreslås skattefrihet för fastighetsinkomster på grund av fastighetens användning i den allmännyttiga verksamheten. Det är fråga om fastigheter som tillhör ideella föreningar, vissa närmare angivna stiftelser och andra allmännyttiga organisationer.

Gemensamt för dessa båda grupper är alltså att fastigheten till övervägande del används för något allmännyttigt ändamål. Skulle i detta fall det finnas fastighetsinkomster av annat slag är dessa skattepliktiga och den tidigare nämnda proportioneringen måste då göras. Om fastigheten inte till övervägande del används för allmännyttigt ändamål föreligger oinskränkt skattskyldighet för hela fastighetsinkomsten.

Detta innebär med hänsyn till att övervägandepincipen införts vid skattepliktsbedömningen, att det tidigare faktiska sambandet mellan fastighets-taxering och inkomsttaxering inte längre kan fungera. Taxeringsnämnden måste alltså vid inkomsttaxeringen ärligen fastställa hur stor del av förvärvskällan som används i den allmännyttiga resp. den kommersiella verksamheten för att på det sättet få en fördelningsgrund för t. ex. allmänna fastighetskostnader och värdeminskningssavdrag.

Proportioneringsprincipen skall emellertid liksom f. n. inte omfatta ideell förenings skattskyldighet. Här skall antingen föreligga skattskyldighet för fastighetsinkomsten i sin helhet eller också är skattefriheten total. I denna del föreslår kommittén ingen ändring i gällande rätt.

Förslaget innebär vidare att sloandet av ägarkravet vid fastighetstaxeringen skall slå igenom. Någon ägarbegränsning görs således inte när det gäller möjligheten att frikallas från skyldighet att utge inkomstskatt. Där- emot skall enligt förslaget skattefriheten endast gälla inkomst från en av ägaren själv bedriven allmännyttig verksamhet.

De remissinstanser som närmare behandlat den nu redovisade delen av kommitténs förslag är genomgående ganska kritiska. En del menar att den föreslagna proportioneringen av inkomster blir svår att hantera för skatte- myndigheterna sedan man upphävt den tidigare uppdelningen vid fastig- hetstaxeringen. Kritik framförs också mot de tröskeleffekter som följer av övervägandepincipen; används bara 49% för ett allmännyttigt ändamål inträder oinskränkt skattskyldighet men används 51% på det sättet så är skattskyldigheten begränsad. Kritik riktas även mot kommitténs förslag i

andra hänseenden, bl. a. i fråga om effekterna av skattefrihet vid t. ex. förmögenhetsbeskattningen.

För egen del vill jag redovisa följande överväganden.

De förslag som kommittén nu har lagt fram i fråga om inkomstbeskattningen måste självfallet sättas i samband med andra skatteregler. Jag tänker därvid inte bara på de nyligen antagna fastighetstaxeringsreglerna utan även på hur inkomstbeskattningen i dag är utformad för olika ägarkategorier som typiskt sett kan vara ägare till sådana byggnader där skattefrihet kan komma i fråga.

Jag vill då först erinra om en del av de överväganden som gjordes i samband med tillkomsten av FTL. Därvid diskuterades noga vilka för- och nackdelar som var förknippade med de då gällande fastighetstaxeringsreglerna som möjliggjorde en uppdelning på en skattefri resp. skattepliktig del. Den av kommittén då föreslagna övergången till en övervägandeprincip vid fastighetstaxeringen godtogs eller lämnades utan erinran av flertalet remissinstanser. Inte minst skulle förslaget medföra förenklingar i taxeringsarbetet och leda till färre tvister vid fastighetstaxeringen mellan de skattskyldiga och myndigheterna än de dåvarande uppdelningsreglerna. Det antogs vidare att förslaget många gånger skulle vara till fördel för de skattskyldiga. De fastigheter där skattefrihet skulle kunna komma i fråga torde nämligen regelmässigt vara sådana att det användningssätt som skulle kunna motivera skattefrihet dominerade.

Enligt min mening har knappast något framkommit som skulle tyda på att den nu nämnda principen för fastighetstaxeringens vidkommande inte skulle vara ändamålsenlig. Den måste därför bilda en utgångspunkt för de ändringar som kan komma i fråga.

Jag vill därefter beröra ett annat skatteavsnitt som också inverkar på de framtida inkomstskattereglerna i förevarande delar. Jag syftar därvid på reglerna för de ideella föreningarnas skattskyldighet. Denna kategori berörs i och för sig inte av de förslag som kommittén nu har lagt fram men här har riksdagen tidigare i år infört regler som innebär att övervägandeprincipen i denna del redan godtagits vid inkomsttaxeringen för denna grupp.

Sådan ideell förening som avses i 53 § 1 mom. e) KL samt punkt 9 av anvisningarna till detta lagrum åtnjuter enligt 54 § i) KL samt punkt 4 av anvisningarna till nämnda lagrum skattefrihet för inkomst av fastighet under vissa förutsättningar. I korthet har reglerna följande innebörd.

För att skattelättnader skall medges krävs bl. a. att den ideella föreningen ägnar sig åt allmännyttig verksamhet (religiös, välgörande, social, politisk, konstnärlig, idrottslig, kulturell). Genom lagstiftning 1977 (prop. 1976/77: 135, SKU 1976/77: 45, rskr 1976/77: 323, SFS 1977: 572) infördes en enhetlighetsprincip såvitt gällde beskattningen av dessa föreningars fastighets- och rörelseinkomster. De skulle vara antingen i sin helhet skattefria eller fullt ut skattskyldiga. Den huvudsakliga inriktningen av verksamheten skulle bli avgörande. Uttrycket huvudsakligen torde innebära ett

krav på att omkring 75–80% av verksamheten avsett den allmännyttiga delen. Genom riksdagsbeslutet tidigare i år (SkU 1979/80: 51, rskr 1979/80: 351, SFS 1980: 342) utvidgades nämnda föreningars skattefrihet. Genom ett tillägg till punkt 4 av anvisningarna till 54 § KL frikallades de nämligen från skattskyldighet för inkomst av sådan fastighet som tillhörde föreningen och som till övervägande del användes i föreningsverksamheten som sådan.

För de nu angivna ideella föreningarna gäller alltså vid inkomsttaxeringen bl. a. dels att de är antingen skattefria eller skattskyldiga för rörelse- och fastighetsinkomster dels att övervägandeprincipen tillämpas i fråga om de egentliga föreningsfastigheterna. Även de nu beskrivna reglerna har vuxit fram mot bakgrund av önskemål om att slippa uppdelningar mellan skattefrihet och skatteplikt och likaså har en utgångspunkt varit att de nya reglerna regelmässigt skulle vara till de skattskyldigas fördel. Inte heller i dessa delar är det enligt min mening motiverat att föreslå några ändringar. Med ett mindre undantag berör alltså mina förslag inte de nu angivna ideella föreningarna.

De nu redovisade förhållandena leder enligt min mening till att en övervägandeprincip i så måtto bör införas även vid inkomsttaxeringen att olika regler får accepteras beroende på hur fastigheten används. Det kan visserligen sägas att en sådan princip kan resultera i att tämligen likartade fall kan komma att behandlas olika. Så skulle t. ex. bli fallet när den allmännyttiga och den kommersiella användningen av en fastighet är av ungefär samma omfattning. Nu finns det emellertid anledning anta att detta inte är en särskilt vanlig situation utan att det i stället regelmässigt förhåller sig så att det ena eller det andra användningssättet dominerar. Det är då enligt min mening möjligt att ha olika regler som anpassats till den dominerande användningen i det enskilda fallet.

Jag vill då först ta upp frågan om sådana fastigheter som inte till övervägande del används för ett ändamål som skulle kunna motivera skattefrihet. För dessa fall innebär kommitténs förslag att fastighetsinkomsterna i sin helhet skall vara skattepliktiga. I denna del överensstämmer förslaget med vad som redan gäller för de ideella föreningarnas fastighetsinkomster. Jag föreslår att kommitténs förslag genomförs.

För de fall där en fastighet till övervägande del används för ett allmännyttigt ändamål föreslår kommittén däremot att en uppdelning skall göras. Skattefrihet föreslås bara för sådana fastighetsinkomster som härrör från den allmännyttiga delen. Övriga fastighetsinkomster skall däremot beskattas på vanligt sätt. En ytterligare begränsning ligger i kravet på att ägaren själv skall bedriva verksamheten.

I denna del har kritiken tagit sikte på svårigheterna att i det praktiska arbetet avgöra vilka inkomster som skall anses vara av det ena eller andra slaget. Framför allt uppdelningen på utgiftssidan anges kunna bli besvärlig, t. ex. i fråga om sådana kostnader som kan sägas mer knyta an till fastighe-

ten som sådan (värdeminskningsavdrag, vissa räntor) än till olika slag av verksamheter. En anledning till de nämnda svårigheterna anges vara att man inte längre kommer att ha tillgång till den uppdelning på olika värden som kan ha åsatts vid fastighetstaxeringen när en fastighet är delvis skattefri och delvis skattepliktig.

En väg ur de nämnda svårigheterna skulle självfallet vara att när den allmännyttiga användningen överväger införa full skattefrihet, dvs. även här anta den princip som gäller för de ideella föreningarna. Det kan förvisso antas att åtskilliga av de fastigheter som skulle beröras ägs av sådana juridiska personer där ett mycket betydande allmännyttigt inslag finns. Men ägarbilden är trots allt betydligt mer splittrad här och har inte den ganska enhetliga karaktär som kännetecknar de ideella föreningarna. Jag är därför inte beredd att nu frångå kommitténs förslag. Frågan bör emellertid tas upp till förnyad prövning när närmare erfarenheter vunnits av reglernas praktiska tillämpning. Eftersom en stor del av hithörande fastigheter ägs av stiftelser är det också anledning att avvakta resultatet av stiftelseutredningens (Ju 1975: 01) pågående arbete.

Olägenheterna av den föreslagna uppdelningen skall inte heller överdrivas. Det saknas anledning att anta annat än att inkomsterna från de skattefria fastigheterna normalt är av sådan natur att de inte skall beskattas. Att en uppdelning skall ske får förmodas tillhöra ovanligheten. En uppdelning torde bli ovanlig i framför allt de fall som kommittén tagit upp i 54 § d) 1 KL. Det är här fråga om specialbyggnader och dessa kan som förslaget är utformat knappast användas på alltför skiftande sätt. Några fall där så skulle kunna ske har i förslaget undantagits från inkomstskattefrihet och jag tänker då främst på kommunikationsbyggnader. För sådana fastigheter som avses i 3 kap. 4 § FTL har kommittén föreslagit skattefrihet för inkomster som uppkommit genom att fastigheten använts i organisationens eller sammanslutningens verksamhet som sådan. Även här bör det normalt gå att utskilja vad som kan sägas ligga vid sidan om den allmännyttiga delen. Detta bör rimligen gå att få fram med ledning av bokföringen. I själva verket innebär kommitténs förslag inte så djupgående ändringar i förhållande till vad som nu gäller att taxeringsnämnderna ställs inför helt nya problem. Även om den uppdelning som tidigare skett vid fastighetstaxeringen på skattefri resp. skattepliktig del kunnat tjäna till ledning för en motsvarande uppdelning vid inkomsttaxeringen får man inte bortse från att detta är något som har karaktär av hjälpregel. Det finns alltså inte heller i dag något absolut band mellan fastighets- och inkomsttaxering. Mot denna bakgrund är jag inte heller beredd att biträda de önskemål som framförts om rätt till särskilt uppskattningsvärde för att tjäna som underlag vid inkomsttaxeringen. Jag återkommer strax till dessa frågor. Jag vill också betona att det inte skall vara nödvändigt att varje år ingående undersöka efter vilka normer en fördelning skall ske. Om det inte har inträffat några mer genomgripande förändringar i en fastighets användningssätt mellan två år – torde föregående års fördelning kunna begagnas igen.

Jag föreslår att kommitténs förslag genomförs. De nya reglerna bör tas in i 54 § d) KL och 7 § h) lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL. Mitt förslag innebär emellertid vissa i huvudsak redaktionella ändringar i förhållande till kommitténs förslag. I det föregående nämnde jag att de ideella föreningarnas inkomstbeskattning inte berördes av de nu diskuterade ändringarna. Jag vill dock nämna att det kan tänkas att en ideell förening undantagsvis kan äga en sådan fastighet som avses i 3 kap. 2 eller 3 § FTL men som inte används i föreningsverksamheten som sådan och inte heller har en naturlig anknytning till densamma. Inkomster från en sådan fastighet bör då behandlas enligt 54 § d) 1 och 2 KL. Detta påkallar en ändring i punkt 4 av anvisningarna till 54 § KL.

Jag övergår nu till att behandla förmögenhetsbeskattningen av de icke skattepliktiga fastigheterna.

F. n. gäller att fastigheter, som undantagits från skatteplikt enligt 5 § KL, inte skall tas upp som tillgång vid förmögenhetstaxeringen (3 § 2 mom. j) lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, SFL). Industritillbehör enligt 2 kap. 3 § jordabalken, JB, omfattas emellertid generellt av förmögenhetsskatteplikt. De fastigheter som kunde undantas från skatteplikt enligt 5 § KL var nästan alltid sådana vars ägare inte var skattskyldiga till förmögenhetsskatt. Genom tillkomsten av FTL har här en viss förskjutning skett så att skattefria fastigheter i större utsträckning kan ha ägare som är skyldiga att erlagga förmögenhetsskatt.

Kommittén har föreslagit att skattefri fastighet som tillhör fysisk person och annan skattskyldig som avses i 6 § 1 mom. första stycket a)–c) SFL, dvs. i princip alla till förmögenhetsskatt skattskyldiga rättssubjekt, normalt skall tas upp som skattepliktig tillgång vid förmögenhetstaxeringen. För att en skatteskärpning jämfört med nuläget inte skall inträda föreslår kommittén dock att de fastighetstyper som nu generellt utgör skattefria tillgång vid förmögenhetstaxeringen också i fortsättningen skall vara det. Detta gäller kommunikationsbyggnad, distributionsbyggnad, reningsanläggning, kulturbyggnad och ecklesiastikbyggnad som avses i 2 kap. FTL jämte därtill hörande tomtmark, övrig mark och markanläggning. Enligt förslaget skall industritillbehören enligt 2 kap. 3 § JB liksom f. n. alltid tas upp som tillgång.

Eftersom något taxeringsvärde inte kommer att åsättas de skattefria fastigheterna föreslår kommittén att en möjlighet införs att fastställa ett värde på skattefria fastighet som skall upptas som tillgång vid förmögenhetsberäkningen. Värderingen skall enligt förslaget ske enligt de av kommittén föreslagna reglerna om åsättande av särskilt uppskattningsvärde för fastighet.

Den av kommittén föreslagna behandlingen av de skattefria fastigheterna vid förmögenhetsbeskattningen har kritiserats på sina håll, inte minst då på grund av sättet för att bestämma värdet.

Jag kan i och för sig dela kommitténs betänkligheter inför tanken att från

förmögenhetsbeskattning undanta de fastigheter som bedömts vara icke skattepliktiga vid fastighetstaxeringen. Hithörande fastigheter kan på grund av ägarkravets slopande vid fastighetstaxeringen för framtiden komma att innehas även av sådan skattskyldig som har att erlägga förmögenhetsskatt. Jag är emellertid likväl tveksam om den föreslagna lösningen är den lämpligaste.

För att kommitténs förslag skall kunna tillämpas måste det tillskapas något annat värde i stället för taxeringsvärdet och här har kommittén tänkt sig att lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet, Lsuf, skulle komma till användning. Jag återkommer senare (avsnitt 2.2.2.1) till vissa särskilda frågor angående Lsuf. I denna del har flera remissinstanser uttalat tvekan och ifrågasatt om den myndighet – länsstyrelsen – som skall handha det föreslagna värderingsförfarandet verkligen har erforderliga resurser för detta. Mer allvarliga är emellertid enligt min mening de närmare effekterna av det föreslagna värderingsförfarandet. Även om värderingen skall ske efter de normer – med undantag för beskaffenhetstidpunkten – som skall gälla vid fastighetstaxering har en del opraktiska avvikelser i förslaget i förhållande till FTL bedömts nödvändiga. Kommittén har ansett att anledning saknas att införa någon besvärsmätt över länsstyrelsens beslut. För att några rättsförluster inte skall behöva uppstå i skattesammanhang bör enligt kommittén i stället föreskrivas att det särskilda uppskattningsvärdet skall vara endast till ledning vid bestämmande av skatt eller taxering. Vidare innebär förslaget att avgift skall utgå om inte staten har ansökt om värdering.

Med tanke på att det föreslagna värderingsförfarandet inte kan sägas få den stabilitet som jag anser vara önskvärd i detta sammanhang vill jag föreslå en annan lösning på förmögenhetsskattefrågan.

Även om de nya skattefrihetsreglerna medför en viss utvidgning av ägarkretsen är likväl läget alltjämt det att endast ett fåtal av dessa kan förmodas vara skyldiga att betala förmögenhetsskatt. Å andra sidan kan ett generellt undantagande av skattefria fastigheter från förmögenhetsbeskattningen missbrukas i enstaka fall. Jag föreslår därför den förändringen att skattefria fastigheter visserligen generellt undantas från förmögenhetsbeskattningen men att samtidigt skatteavdrag vägras för skuld som avser kapital som nedlagts i fastigheten. Mina förslag föranleder ändringar i 3 § 2 mom. j) och 5 § SFL.

I fråga om arvs- och gåvobeskattningen får andra bedömningar göras. Enligt min mening saknas det anledning att undanta skattefria fastigheter från skatteplikt enligt lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL.

För det första är arvs- och gåvoskatterna – till skillnad från förmögenhetsskatten – av engångsnatur. Detta betyder bl. a. att en arvs- och gåvoskattefrihet för skattefria fastigheter skulle kunna inbjuda till missbruk. Antag att en specialbyggnad ges bort och då utan gåvobeskattning. Kort tid efter gåvan ändras fastighetens användningssätt så att den skall indelas

som skattepliktig. Utan särskilda regler kan då ingen gåvoskatt uttas. Till bilden hör också att om det vid förmögenhetsbeskattningen torde vara få fall där en beskattning skulle bli aktuell så bör det vara ännu ovanligare att en skattefri fastighet skulle utgöra tillgång i ett dödsbo. Jag föreslår alltså inga undantagsregler för skattefria fastigheter vid arvs- eller gåvobeskattningen. Avslutningsvis vill jag påpeka att vad jag nu har sagt inte innebär några ändringar i den gåvoskattefrihet som redan gäller för gåvor till allmännyttiga ändamål.

2.2.2 Övriga följdändringar

Jag har i det föregående behandlat hur inkomstbeskattningen bör ske i fråga om inkomster från fastigheter där skattefrihet för fastigheten kan komma i fråga enligt FTL. I det följande avser jag att ta upp andra frågor som hänger samman med att fastighetstaxeringsbestämmelserna ändrats genom tillkomsten av FTL. Till stor del är det fråga om att ändra definitioner eller liknande. I tydlighetens intresse berör jag även sådana avsnitt i FTL som i och för sig inte föranleder ändringar på annat håll. Framställningen bygger på FTL:s kapitelindelning.

2.2.2.1 Fastighetstaxeringslagen, 1 kap. Inledande bestämmelser

1 kap. FTL innehåller bestämmelser av mera allmän betydelse för fastighetstaxeringen, såsom i vilka frågor beslut skall fattas, vad som menas med taxeringsår, fastighet och ägare samt vad som är att anse som beskaffenhetstidpunkt. Bestämmelserna överensstämmer i stort med gällande ordning. Det finns emellertid ett betydelsefullt undantag och det gäller vilka fastigheter som skall åsättas taxeringsvärde. Denna fråga har jag emellertid redan behandlat i avsnitt 2.2.1 såvitt gäller förhållandet till inkomstbeskattningen.

Enligt 1 kap. 1 § FTL skall taxeringsvärde inte åsättas fastighet som enligt 3 kap. FTL skall undantas från skatteplikt.

Kommittén som pekar på att taxeringsvärde fortfarande används i olika andra sammanhang, anser att i en del fall den slojade värderingen i samband med fastighetstaxeringen kan behöva ersättas med en särskild expertvärdering eller liknande. Enligt kommitténs mening är det i dessa fall främst från likformighetssynpunkt mest lämpligt med ett officiellt värderingsförfarande och värderingsutlåtande.

Enligt kommittén bör *lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet, Lsuf*, ges ett vidgat tillämpningsområde. F. n. får den bara tillämpas under den löpande taxeringsperioden vid vissa angivna former av förändring efter senaste fastighetstaxering. Kommittén anser att det ökade behovet av särskild värdering, som föranletts av de nya skattepliktsreglerna, bör tillgodoses genom att möjlighet tillskapas att åsätta skattefri fastighet särskilt uppskattningsvärde. Däremot har kommittén inte ansett det lämpligt att ytterligare utvidga tillämpningsområdet till att omfatta

även egendom som enligt 7 kap. 16 § FTL inte skall värderas. Förslaget innebär att lagen görs till en "baslag" till vilken annan lagstiftning kan hänvisa i den mån behov föreligger att få ett officiellt värderingsutlåtande för fastighet. I lagen skall inte längre anges för vilket eller vilka ändamål värdet fastställs. Förslaget innebär ingen ändring i fråga om värderingen, utan den skall liksom f. n. ske efter fastighetstaxeringsregler. När det gäller beskaffenhetstidpunkten föreslås att en möjlighet införs att tillämpa annan tidpunkt än den då uppskattningen sker. Enligt förslaget skall samma ägarbegrepp gälla som vid fastighetstaxeringen. Möjlighet bör dock finnas t. ex. för taxeringsnämnd att vid förmögenhetstaxeringen påkalla åsättande av särskilt uppskattningsvärde. Mot bakgrund härav föreslår kommittén att även annan än ägare får påkalla särskild värdering. En förutsättning bör dock enligt kommittén vara att det i lagstiftningen på det område där uppskattningsförslaget skall användas, direkt föreskrivs att annan än ägaren får påkalla värdering. De formella rutinerna kring ansökan m. m. föreslås i stort följa FTL:s regler. Ägarens uppgiftsskyldighet föreslås få i huvudsak samma innebörd oavsett vem som påkallar åsättande av särskilt uppskattningsvärde. Kommittén anser att anledning saknas att nu införa någon besvärsmöjlighet över länsstyrelsens beslut. För att några rättsförluster inte skall behöva uppstå i skattesammanhang bör enligt kommittén i berörd lagstiftning föreskrivas att det särskilda uppskattningsvärdet skall vara endast till ledning vid bestämmande av skatt eller taxering. Förslaget innebär vidare att när staten är sökande skall inte avgift utgå. I övrigt föreslås i huvudsak endast redaktionella ändringar i lagen.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av flertalet av remissinstanserna. Några remissinstanser är kritiska mot förslaget. Bl. a. berörs länsstyrelsens resurser för de föreslagna tillkommande arbetsuppgifterna. Några remissinstanser påpekar att förslaget innebär att ny värdering måste göras varje år och ifrågasätter om inte ett åsatt uppskattningsvärde kan godtas vid flera års taxeringar. Kritik framförs mot förslaget att inte låta skattefriheten slå igenom vid förmögenhetsbeskattningen, varvid särskilt uppskattningsvärde på fastighet vid förmögenhetsbeskattningen inte skulle behövas. Vidare framförs synpunkter om att rätt att påkalla uppskattningsvärde bör föreligga även vid inkomsttaxeringen om förslaget i fråga om inkomstbeskattning genomförs. Några remissinstanser anser att även taxeringsintendent vid förmögenhetsbeskattningen bör ha rätt att påkalla åsättande av särskilt taxeringsvärde. Någon remissinstans anser att ägare som ansöker om värdering vid förmögenhetsbeskattning bör befrias från avgift.

Jag har tidigare (avsnitt 2.2.1) föreslagit att fastighet, som enligt 3 kap. FTL har undantagits från skatteplikt, inte skall upptas som tillgång vid förmögenhetstaxeringen. Detta innebär att en stor del av de erinringar som framförts under remissbehandlingen inte längre är aktuella. Lsuf kommer emellertid fortfarande att behövas för sitt hittillsvarande ändamål. De nya

skattepliktsreglerna kommer också att öka behovet av särskild värdering. Lagens tillämpningsområde bör därför utvidgas något. Jag har tidigare föreslagit att fastighet, som enligt 3 kap. FTL är undantagen från skatteplikt, inte skall tas upp som tillgång vid förmögenhetstaxeringen. Detta medför att det knappast finns anledning att i och för sig vidga den krets som kan ansöka om särskild värdering. Liksom hittills bör fastighetsägare och därmed jämställda få göra detta. Denna krets bör emellertid bestämmas med utgångspunkt i 47 § KL. Reglerna bör utformas så att även ägare av icke skattepliktiga fastigheter omfattas. Jag föreslår även vissa redaktionella ändringar.

För beslut om åsatt värde utgår avgift med 300 kr. om det uppskattade värdet inte överstiger 200 000 kr. och i annat fall med 600 kr. Dessa belopp har gällt sedan lagens ikraftträdande den 1 juli 1971. Jag föreslår att dessa avgifter höjs till 500 resp. 1 000 kr.

Frågan huruvida Lsuf bör tillämpas vid inkomstbeskattningen har jag berört i det föregående (avsnitt 2.2.1).

I lagen (1933:359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås anges att det s. k. preliminära taxeringsvärdet i vissa fall skall ersätta det "riktiga" taxeringsvärdet. Kommittén föreslår vissa redaktionella följdändringar i lagen. Dessa betingas av kommitténs förslag till utvidgning av Lsuf och till förslaget att beteckningen preliminärt taxeringsvärde skall utgå ur Lsuf.

Förslaget har inte mött någon kritik av remissinstanserna och jag ansluter mig till detsamma.

Vid arvs- och gåvobeskattningen finns regler för värderingen av fastighet i 22 § AGL. Enligt huvudregeln skall fastighet tas upp till taxeringsvärdet året före det år då skattskyldigheten inträder. I vissa i 22 § 2 mom. AGL angivna situationer skall emellertid fastighet åsättas ett särskilt värde av länsstyrelsen. Detta gäller dels fastighet som saknar taxeringsvärde, dels fastighet vars beskaffenhet på ett eller annat sätt förändrats och dels fastighet, vars användning undergått väsentlig förändring. 22 § 2 mom. AGL innehåller viss hänvisning till KL angående grunderna för fastighets-taxering. Enligt kommittén föranleder inte FTL några sakliga ändringar i nämnda lagrum. Däremot föreslår kommittén en redaktionell ändring avseende hänvisningen till var grunderna för fastighetstaxering återfinns. Enligt förslaget skall ändringarna träda i kraft den 1 januari 1981. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas om skattskyldigheten inträtt före den 1 januari 1982.

Jag biträder även här kommitténs förslag. Enligt 22 § 2 mom. tredje stycket AGL åligger det skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor att ansöka om åsättande av värde till ledning för arvsskattens bestämmande. Beskattningsmyndigheten får enligt 67 § AGL förelägga vite för att förmå dessa personer att fullgöra ansökningskyldigheten. Jag anser att denna möjlighet bör vara tillräcklig för att ansökningskyldighe-

ten skall fullgöras och är därför inte beredd att biträda önskemål som framförts under remissbehandlingen om att även beskattningsmyndighet skall ha rätt att göra sådan ansökan.

Med anledning av vad kammarkollegiet har uttalat i sitt remissyttrande vill jag ta upp en speciell fråga. Om en fastighet förvärvas genom arv eller gåva under ett år när allmän fastighetstaxering äger rum och efter det att taxeringsarbetet avslutats skall enligt praxis, om taxeringsvärde inte finns åsatt för närmast föregående år, det värde gälla som åsatts vid allmänna fastighetstaxeringen. Kammarkollegiet har nu uttryckt önskemål om att 1981 års taxeringsvärde regelmässigt skulle kunna tillämpas vid förvärv under 1981 i de fall taxeringsvärde saknas för nästföregående år. Härigenom skulle det särskilda värderingsförfarandet enligt 22 § 2 mom. tredje stycket AGL inte behöva tillgripas. Jag är emellertid inte beredd att biträda detta förslag som innebär att man för vissa förvärv under år när allmän fastighetstaxering äger rum skulle komma att tillämpa ett värde som inte var känt vid förvärvstidpunkten.

2.2.2.2 Fastighetstaxeringslagen, 2 kap. Indelning av byggnader och mark

Vid fastighetstaxeringen är det av stor vikt att få fram grupper av egendom som har likartade egenskaper och som bör värderas efter enhetliga regler. Den klassificering av byggnader och mark som görs vid fastighetstaxeringen syftar främst till just en sådan gruppindelning av egendomen. Ett annat önskemål är att fastighetstaxeringens klassificeringssystem skall samordnas med annan lagstiftning och statistikframställning där likartade begreppsbestämningar kommer till användning. Som exempel på annan lagstiftning som anpassats till fastighetstaxeringens klassificeringssystem kan nämnas lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet och dess tillämpningsföreskrifter (1975: 1139). De grundläggande klassificeringsbestämmelserna finns numera i FTL.

Alla byggnader och all mark skall enligt FTL som en första åtgärd i taxeringsarbetet indelas i olika byggnadstyper och ägoslag. Denna indelning ligger sedan till grund för beslut i fråga om skatteplikt, taxeringsenhet och beskattningsnatur. Den materiella innebörden av de olika byggnadstyperna har förändrats. Som exempel kan nämnas att hotell och restauranger som tidigare indelats som industrifastighet i fortsättningen skall hänföras till hyreshus. Gruppen specialbyggnader, som tidigare var en restgrupp, skall enligt FTL omfatta endast byggnader vars användningssätt motiverar att fastigheten undantas från skatteplikt.

Kommittén anser, med undantag för *stämpelskattelagen (1964: 308)*, SL, att reglerna om indelning av byggnader och mark inte direkt föranleder följdändringar i annan lagstiftning.

Enligt 4 § 6) SL är kommuns eller annan menighets förvärv av mark som enligt fastställd plan skall användas för vissa ändamål undantagna från stämpelskatteplikt. Bestämmelsen hänvisar i fråga om ändamålen till 5 § 1

mom. b) eller d) KL, som upphävts genom tillkomsten av FTL. Från skatteplikt undantas enligt nu gällande bestämmelser markförvärv för allmänna platser, begravningsplatser, allmän styrelse eller förvaltning, kulturvård eller rättsvård, ordning eller säkerhet, barnavård, sundhetsvård, religionsvård eller undervisning samt åldringsvård.

Kommittén har efter samråd under hand med stämpelskatteutredningen (B 1977:06) föreslagit en viss utvidgning av de stämpelskattefria markförvärven. Enligt förslaget kommer friheten från stämpelskatt att omfatta markförvärv som sker för bl. a. vissa kommersiella ändamål som enligt FTL kan motivera att byggnad indelas som t. ex. bad-, sport- och idrottsanläggning eller kulturbyggnad. Stämpelskattfriheten kommer alltså att bli vidsträcktare än enligt gällande regler. Ändringarna skall enligt förslaget gälla markförvärv som skett efter ikraftträdandet den 1 januari 1981.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. *Stämpelskatteutredningen* motsätter sig inte förslaget men förutskickar att dess fortsatta arbete kan leda till att bestämmelsen får en annan utformning än den av kommittén föreslagna. *Kammarkollegiet* anser att lydelsen av den föreslagna övergångsbestämmelsen skulle medföra att, om efter 1981 års ingång lagfart söks på förvärv som skett före denna tidpunkt av sådan allmän mark som avses i 4 § 6) SL, så finns inte stöd för skattefrihet. Detta sammanhänger enligt kollegiet med utformningen av övergångsbestämmelserna till FTL som bl. a. innebär att 5 § KL upphörde att gälla vid utgången av år 1979.

Jag vill i detta sammanhang nämna följande. Jag delar kommitténs uppfattning att det nu inte finns anledning att komplicera reglerna alltför mycket och därmed försvåra stämpelskatteutredningens fortsatta utredningsarbete. Jag biträder således kommitténs förslag till utvidgning av de stämpelskattefria markförvärven.

Som kammarkollegiet har påpekat skulle, med föreslagen lydelse av övergångsbestämmelsen, skattefrihet inte komma att föreligga i vissa fall för allmän mark som avses i nuvarande lydelse av 4 § 6) SL. Denna effekt har inte åsyftats. Övergångsbestämmelsen till SL bör därför utformas så att den nya lydelsen av 4 § SL gäller i fråga om förvärv för vilka skatteplikt inträder efter ikraftträdandet den 1 januari 1981. Skattefriheten kommer härigenom även att avse förvärv som skett före den 1 januari 1981 men för vilka skatteplikt inträder först efter ikraftträdandet.

2.2.2.3 Fastighetstaxeringslagen, 3 kap. Skatteplikt

Jag har i avsnitt 2.2.1 behandlat frågan om följdändringar i KL, SIL, SFL och AGL som föranleds av de nya skattepliktsreglerna i FTL. Jag vill nu ta upp några andra frågor med anknytning till dessa skattepliktsregler och som har behandlats av kommittén. Detta gäller lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift och lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Enligt 1 § *lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift* skall avgift betalas av ägare av sådan jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxeringen åsatts delvärdet skogsbruksvärde. Genom bestämmelsen i 3 kap. FTL kommer frihet från skatteplikt och därmed frihet från skyldighet att betala skogsvårdsavgift att gälla vissa jordbruksfastigheter. Det är här fråga om t. ex. vissa fastigheter inom vårdsektorn som drivs av det allmänna.

Kommittén har inte föreslagit någon följdändring och någon erinran häremot har inte framförts. Jag ansluter mig till kommitténs ståndpunkt.

Enligt 3 kap. 4 § punkten 4 FTL skall fastigheter som ägs av främmande makts beskickningar undantas från skatteplikt. Detta innebär i sak ingen ändring i förhållande till vad som gällde tidigare. Kommittén har därför inte funnit anledning att överväga några följdändringar.

2.2.2.4 Fastighetstaxeringslagen, 4 kap. Taxeringsenhet och beskattningsnatur

Regler om fastigheters beskattningsnatur och indelning i taxeringsenheter finns f. n. i 7 och 8 §§ KL jämte anvisningar. I huvudsak har dessa regler överförts oförändrade till 4 kap. FTL. Delvis har emellertid sådana sakliga ändringar gjorts som kommer att ge både ändrad indelning i taxeringsenheter och ändrad beskattningsnatur vid 1981 års allmänna fastighetstaxering. Vidare har förfarandet vid bestämmande av taxeringsenhets omfattning direkt knutits till indelningen av byggnader och mark vilket är en nyhet i förhållande till vad som gäller nu.

I de flesta fall torde FTLs regler om taxeringsenhet och beskattningsnatur ge ett i förhållande till dagsläget oförändrat resultat. Detta gäller emellertid inte täktmark och exploateringsmark, vilka år 1981 bryts ut till särskilda taxeringsenheter med beskattningsnaturen annan fastighet. Vidare kan den s. k. femhektarsregeln i 4 kap. 5 § andra stycket och 11 § andra stycket punkten 1 FTL antas få till följd att bostadsbyggnader i anslutning till ett jordbruk i ett ganska stort antal fall bryts ut till särskild taxeringsenhet med ändrad beskattningsnatur. Vidare innebär regeln i 4 kap. 10 § FTL att marksamfällighet i minskad utsträckning kommer att utgöra särskild taxeringsenhet.

Kommittén har redovisat överväganden i fråga om följdändringar i KL, men föreslår ingen annan ändring än att hänvisningen till anvisningarna till 8 § KL som nu finns i punkt 1 av anvisningarna till 41 a § KL skall från den 1 januari 1981 avse 4 kap. 10 § FTL.

Förslaget och övervägandena har inte fått någon kritik från remissinstanserna. Jag ansluter mig till förslaget och föreslår att punkt 1 av anvisningarna till 41 a § KL ändras på sätt kommittén har föreslagit.

Kommittén har inte ansett det nödvändigt att göra följdändringar i 17 och 18 §§ KL, vilka innehåller bestämmelser om inkomstslag och om vad som skall utgöra särskild förvärvskälla. Jag instämmer i kommitténs överväganden och föreslår således ingen ändring i nämnda paragrafer.

Kommittén har också berört bestämmelserna i KL om avskrivning av driftbyggnad på jordbruksfastighet, om substansminskningsavdrag vid tillgodogörande av naturtillgångar och om realisationsvinst.

Frågan om avskrivning av driftbyggnad på jordbruksfastighet har behandlats i en lagrådsremiss, över vilken lagrådet nyligen har avgivit yttrande. Jag kommer inom kort att föreslå regeringen att en proposition i frågan avges till riksdagen.

De övriga frågor kommittén har berört har behandlats i en inom budgetdepartementet upprättad promemoria (Ds B 1980:9) Delavyttring, substansminskning m. m. Promemorian har nyligen varit föremål för remissförfarande. Jag avser att inom kort föreslå regeringen att inhämta lagrådets yttrande över förslag till ändringar i dessa frågor.

I sammanhanget vill jag erinra om att de särskilda lättnader som kan medges familjeföretagen vid kapitalbeskattningen påverkas av den nyss nämnda ändrade beskattningsnaturen för täktmark och exploateringsmark. Genom att sådan mark för framtiden inte kommer att få beskattningsnaturen jordbruksfastighet försämras lantbrukarnas situation genom att utrymme för skattelättnader begränsas. Jag uttalar i dag i propositionen om ändrade regler för villabeskattningen m. m. att de väntade höjningarna av taxeringsvärdena påkallar ändringar i vissa hänseenden i fråga om familjeföretagens skattelättnader. Min avsikt är att inom kort återkomma i dessa frågor.

Kommittén redovisar även överväganden i fråga om följdändringar till lagen (1975:1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.

Enligt 1 § nämnda lag får fast egendom som är taxerad som annan fastighet och som vid taxeringen betecknats som hyresfastighet inte förvärvas utan tillstånd av hyresnämnd om kommunen påkallat prövning hos hyresnämnden. Av 1 § tillämpningsförfordningen till lagen framgår att fråga huruvida förvärvstillstånd fordras enligt lagen bedöms av bevis om fastighetens typkod enligt senast verkställda taxeringen.

Kommittén föreslår att begreppet hyreshusfastighet i 1 § i lagen ändras till hyreshusenhet.

Denna kategori omfattar emellertid, genom att den i FTL utökats med restaurang, hotell eller liknande, en större grupp fastigheter än tidigare. Avsikten med tillståndsprövningen är emellertid inte att förvärv av sådana fastigheter skall prövas av hyresnämnd. Enligt kommittén får detta emellertid accepteras om man vill behålla taxeringsenhetens beteckning som urvalsinstrument. Enligt 4 § andra stycket lagen får förvärvstillstånd inte vägras om det i ärendet visas att fastigheten är obebyggd eller bebyggd med annat än hyreshus eller med hus som inte innehåller fler än två för bostadsändamål avsedda lägenheter. Enligt kommittén bör den utökning av de tillståndspliktiga förvärven som kan bli följden av den av kommittén föreslagna ändringen inte få någon egentlig effekt genom att kommunen i förekommande fall torde avstå från att påkalla hyresnämndens prövning då man finner att 4 § andra stycket lagen är tillämpligt.

Förslaget har i allmänhet inte mött några invändningar.

Kommittén framhåller vidare att införandet av övervägandepincipen vid indelning av byggnader kan göra det svårt att genom fastighetstaxeringens kods-system fånga upp alla de fastighetsöverlåtelser som ursprungligen avsågs. Kommittén nämner att specialenhet (4 kap. 5 § 6 FTL) kan innehålla en mindre del bostäder.

Denna fråga har berörts av *hyresnämnden och arrendenämnden i Göteborg*, som anser sig sakna underlag för att bedöma hur ofta specialenhet kan innehålla bostäder. Nämnden anser att förvärv av sådan specialenhet rent principiellt bör omfattas av tillståndsplikten och pekar på att nuvarande regler har medfört att förvärv av byggnader med bostäder kommit att falla utanför förvärvslagstiftningen.

För egen del vill jag, efter att ha haft samråd med det statsråd som handlägger lagstiftningsärenden som rör hyra m. m., nämna följande. Den utvidgning av lagens tillämpningsområde som kommitténs förslag innebär torde inte medföra någon ändring i sak i fråga om tillståndsprövningen. Den eventuella ökning av antal ärenden för tillståndsprövning som kan bli följden av förslaget får vägas mot önskemålet att ha ett smidigt fungerande urvalsinstrument. Jag föreslår därför att begreppet hyresfastighet byts ut mot hyreshusenhet. Lagen skall således tillämpas i fråga om hyreshusenhet.

Som bl. a. kommittén påpekat kan emellertid specialenhet innehålla en mindre del bostäder. Redan enligt gällande regler kan andra fastigheter än hyresfastigheter innehålla en mindre del bostäder och således ligga utanför lagens tillämpningsområde. Detta hänger samman med att även enligt de regler som gällde vid 1975 års allmänna fastighetstaxering skulle indelningen göras enligt en huvudsaklighetsprincip. Problemet är således inte nytt. Någon ytterligare ändring i lagen i anledning av FTL anser jag inte bör göras i detta sammanhang.

2.2.2.5 Fastighetstaxeringslagen, 5 kap. Bestämmande av taxeringsvärde

5 kap. FTL innehåller vissa grundläggande bestämmelser om hur taxeringsvärde skall bestämmas. Vissa förändringar har gjorts i förhållande till vad som gäller f. n.

Enligt 4 § skall marknadsvärdet bestämmas med hänsyn till det genomsnittliga prisläget under andra året före taxeringsåret, vilket överensstämmer med vad som gällde vid 1975 års allmänna fastighetstaxering.

Vid värderingen skall enligt gällande ordning privaträttsliga förpliktelser inte beaktas i den mån de inte är hänförliga till servitut eller liknande förhållanden. Detta gäller även enligt 5 kap. 3 § FTL enligt vilken även förpliktelser enligt tomträttskontrakt om markens utnyttjande skall beaktas.

Redovisningen av delvärden och delposter har genomgått relativt stora förändringar i FTL. Delredovisningen följer inte längre beskattningsna-

turen utan är direkt knuten till de olika typerna av taxeringsenheter. Delpostredovisningen, som endast fanns i fråga om jordbruksfastighet, har helt utgått.

Kommittén har övervägt följdändringar i KL:s bestämmelser om avskrivning av byggnad men inte ansett det erforderligt med någon följdändring.

Ingen remissinstans har haft någon erinran. Jag vill nämna att i den nyss nämnda lagrådsremissen (avsnitt 2.2.2.4) har behandlats regler för avskrivning av byggnader, däribland frågan om beaktande av värde av överbyggnad.

2.2.2.6 Fastighetstaxeringslagen, 6 kap. Värderingsenhet

6 kap. FTL innehåller regler om indelning i värderingsenhet med i stort sett samma innehåll som tidigare fanns i RSV:s anvisningar.

Enligt kommittén behöver några följdändringar inte göras på grund av bestämmelserna i 6 kap. Jag ansluter mig till kommitténs uppfattning.

2.2.2.7 Fastighetstaxeringslagen, 7 kap. Allmänna värderingsregler

7 kap. FTL innehåller allmänna värderingsregler, som hittills i huvudsak varit intagna i RSV:s anvisningar. Bestämmelserna innebär att oförändrade allmänna principer för värderingen skall tillämpas år 1981. Undantag finns emellertid. Det gäller egendom som avses i 7 kap. 16 § FTL, vilken, oaktat den kan ingå i skattepliktig taxeringsenhet, inte skall åsättas något värde. Ändringarna får vissa effekter vid inkomsttaxeringen men även utanför skatteområdet kan följd effekter uppstå.

Kommittén, som har övervägt följdändringar såväl i KL som i SFL, föreslår ingen annan ändring än att den i anvisningspunkt 2 a nionde stycket till 36 § KL gjorda beskrivningen av industritillbehören ändras till "egendom som avses i 2 kap. 3 § jordabalken".

Remissinstanserna har inte haft några erinringar mot förslaget och jag biträder detsamma.

Kommittén har också övervägt följdändringar i 10 kap. 4 § JB, som innehåller regler om förlängning av arrendeavtal vid bostadsarrende för viss tid. Enligt detta lagrum skall vid bostadsarrenden för viss tid uppsägning av avtalet alltid ske för att rätt till förlängning inte skall föreligga. Uppsägning skall ske senast ett år före arrendetidens utgång. Rätt till förlängning av avtal om bostadsarrende föreligger inte om bostadshus visserligen finns på arrendestället men detta inte är åsatt taxeringsvärde ett år före arrendetidens utgång. Enligt 5 § 4 mom. KL förelåg inte skatteplikt om värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som är uppförda på mark, för vilken garantibelopp inte skall tas upp som skattepliktig inkomst för byggnadsägaren, understeg 5 000 kr. Enligt 7 kap. 16 § FTL skall något värde inte åsättas byggnad eller byggnader inom samma tomt, om byggnadsbeståndets sammanlagda värde inte skulle upp-

gå till 10 000 kr. FTL medför således en viss förändring av förlängningsrätten vid bostadsarrende.

Kommittén påpekar att 1980 års taxeringsvärden, som bygger på de gamla fastighetsbestämmelserna, kommer att gälla bostadsarrendeavtal som löper ut ända till den 31 december 1981. Med hänsyn härtill anser kommittén att FTL inte motiverar någon ändring av besittningsskyddsreglerna vid bostadsarrende.

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. Hit hör bl. a. *arrendelagskommittén (Ju 1975:04)*. *Hysesnämnden och arrendenämnden i Göteborg* påpekar att de nya taxeringsvärdena gäller från den 1 januari 1981 och kommer att tillämpas i besittningstvister där senaste uppsägningsdagen infaller efter 1980 års utgång. En omedelbar översyn av reglerna om bostadsarrendators besittningsskydd är enligt hyresnämnden nödvändig, om man inte vill godta att de nya taxeringsreglerna kan få till följd att nu besittningsskyddade arrenden faller utanför besittningsskyddet. Nämnden framhåller emellertid att höjningen av värdegränsen i praktiken torde få ringa betydelse, eftersom de byggnader som vid den senaste taxeringen åsattes ett taxeringsvärde av 5 000 kr, numera i regel har ökat i värde till åtminstone 10 000 kr. Nämnden lämnar förslag till en provisorisk reglering.

Jag vill, efter att ha haft samråd med chefen för justitiedepartementet, nämna följande. Arrendelagskommittén har enligt sina direktiv att pröva frågan om en utvidgning av tillämpningsområdet för bestämmelserna om besittningsskydd vid bostadsarrende. Det torde kunna förutsättas att kommittén i sitt arbete beaktar att de nya taxeringsvärdena kommer att gälla från den 1 januari 1981. Några åtgärder från min sida är därför inte påkallade i denna fråga.

2.2.2.8 Fastighetstaxeringslagen, 8–15 kap. Riktvärden m. m.

Reglerna i 8–15 kap. FTL föranleder inte några följdändringar enligt kommitténs mening. Ingen invändning häremot har gjorts av remissinstanserna. Jag instämmer i kommitténs uppfattning.

2.2.2.9 Fastighetstaxeringslagen, Övriga kapitel

Kommittén anser att de följdändringar som motiveras av 16–21 kap. FTL har, i den mån de inte redan genomförts (SFS 1979: 1153), behandlats av kommittén i avsnitten 3–5 i betänkandet (rättelse och besvär, påföljder samt sekretessbestämmelser).

Jag har i avsnitt 2.1 redovisat synpunkter i dessa delar. Jag har därvid uttalat bl. a. att jag avser att senare under året återkomma i frågorna om rättelse och besvär.

2.2.2.10 Kommunalskattelagen 47 § Garantibelopp för fastighet

47 § första stycket KL innehåller bl. a. bestämmelser om vem som skall

uppta garantibelopp till beskattning. Enligt huvudregeln är det ägaren som skall göra detta. I andra stycket regleras vilka som, i stället för ägaren, skall uppta garantibelopp till beskattning. I samband med FTL:s tillkomst infördes en regel om att i stället för ägare skall nyttjanderättshavare till täktmark som avses i 2 kap. 4 § FTL uppta garantibelopp om nyttjanderätten har förvärvats mot engångsvederlag.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att den tidigare nämnda promemorian Ds B 1980:9 om delavyttring m. m. behandlar vissa frågor om beskattning när fastighetsägare har upplåtit rätt till utvinning mot förskottsbetalning. Det föreslås att ägaren i sådana fall under vissa förutsättningar skall kunna få avdrag för avsättning för framtida substansminskning. Vid remissbehandlingen av promemorian har riksskatteverket – med hänsyn till den nya bestämmelsen i 47 § KL – ifrågasatt bl. a. i vilken förvärvskälla ett eventuellt återfört avdrag skall redovisas. Jag avser att återkomma till denna fråga – liksom till hur förskottsbetalningen skall behandlas – när jag inom kort tar upp de förslag som promemorian innehåller.

I olika sammanhang utanför beskattningens område används, genom direkta hänvisningar till 47 § KL, samma ägardefinition som i KL. Genom den nu gjorda ändringen avseende vissa nyttjanderättshavare till täktmark måste därför enligt kommittén övervägas i vad mån det kan anses lämpligt att låta denna ändring slå igenom även utanför beskattningsområdet.

Jag återkommer strax till denna fråga.

I 1 § förordningen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor regleras vem som har möjlighet att erhålla sådana besked. Som ägare i fråga som avser taxering av fastighet anses den som skall uppta garantibelopp för fastighet enligt 47 § KL.

Kommittén föreslår att alla ägarkategorier skall få uppträda som sökande enligt denna förordning oavsett om berörd fastighet är skattefri eller av annat skäl inte åsatts taxeringsvärde.

Förslaget har inte mött någon kritik från remissinstanserna.

Jag instämmer i kommitténs förslag och föreslår att 1 § förordningen ändras i enlighet härmed.

Skyldigheten att betala garantiskatt har även intresse för tillämpningen av lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar och lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar.

De fastigheter som bereds vattenförsörjning och avlopp från allmän va-anläggning skall betala avgift härför. Avgiftsskyldigheten åligger fastighetens ägare, varmed enligt 3 § i lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar avses den som är skyldig att betala skatt på garantibelopp för fastigheten.

Kommittén anser att avgiftsskyldigheten inte bör vara beroende av om garantibelopp skall beräknas för viss fastighet eller inte. Anledning torde, enligt kommittén, t. ex. saknas att frikalla ägare till skattefri fastighet från

skyldighet att betala avgifter till va-anläggningens huvudman. Kommittén föreslår att en bestämmelse intas i 3 § om att som ägare till fastighet som enligt 3 kap. FTL undantagits från skatteplikt och till egendom för vilken värde enligt 7 kap. 16 § FTL inte bestämts, anses den som varit skyldig att ta upp garantibelopp om fastigheten varit skattepliktig eller åsatts värde.

Kommittén föreslår vidare att nyttjanderättshavare till täktmark, som avses i 47 § e) KL, inte skall betala avgift.

Kommittén föreslår också att samma utformning av ägardefinitionen som i nyssnämnda lag skall införas även i lagen (1976: 838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar.

Förslagen har inte föranlett remissinstanserna till någon kritik.

Jag vill efter samråd med chefen för justitiedepartementet framhålla att ifrågavarande lagar vilar på den principiella ståndpunkten att avgiftsskyldighet föreligger beträffande samtliga anslutna fastigheter oberoende av om garantibelopp för dessa skall utgå eller inte (jfr bl. a. NJA II 1971 s. 68). Det finns enligt min mening alltså inte något skäl att i detta sammanhang ändra ifrågavarande lagar.

5 § lagen (1939:608) om enskilda vägar har utformats så att det för frågan om betalningsansvar saknar betydelse om egendomen är befriad från fastighetsskatt enligt kommunalskattelagen eller inte (jfr NJA II 1940 s. 365). Det finns enligt min mening alltså inte något skäl att i detta sammanhang ändra 5 § på sätt kommittén har föreslagit. Beträffande denna fråga har samråd ägt rum med chefen för kommunikationsdepartementet.

2.2.2.11 Övriga frågor

Jag vill avslutningsvis ta upp en fråga som inte har behandlats i kommitténs betänkande.

I 160–162 §§ TL finns bestämmelser om länsrätts sammansättning och domförhet m. m. vid allmän fastighetstaxering. Dessa paragrafer infördes i samband med genomförandet av länsdomstolsreformen (prop. 1978/79: 86, JuU 1978/79: 27, rskr 1978/79: 216, SFS 1979: 175). Motsvarande bestämmelser fanns tidigare i lagen (1971: 52) om skatterätt, fastighetstaxeringsrätt och länsrätt. Huvuddelen av bestämmelserna i denna lag fördes över till lagen (1971: 289) om allmänna förvaltningsdomstolar. I 16, 17 och 21 §§ sistnämnda lag finns hänvisning till TL i fråga om särskild sammansättning av länsrätt och om domförhet m. m. vid behandling av mål om fastighetstaxering. Vid genomförandet av domstolsreformen infördes i TL inte någon motsvarighet till 160–162 §§ TL i fråga om särskild fastighetstaxering. Jag föreslår därför att en ny paragraf införs, 192 § TL, i vilken sägs att bestämmelserna i 160–162 §§ skall gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. Bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 1981.

Det bör i sammanhanget nämnas att fastighetstaxeringskommittén kommer att behandla frågor rörande särskild fastighetstaxering i ett senare betänkande.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom budgetdepartementet upprättats förslag till

- 1 lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
 - 2 lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
 - 3 lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
 - 4 lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt,
 - 5 lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet,
 - 6 lag om ändring i lagen (1933: 359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås,
 - 7 lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
 - 8 lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308),
 - 9 lag om ändring i förordningen (1951: 442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor,
 - 10 lag om ändring i lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.
- Det under 10 angivna förslaget har upprättats i samråd med det statsråd som handlägger lagstiftningsärenden som rör hyra m. m.
- Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 4*.¹

4 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över de upprättade lagförslagen.

5 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

¹ Bilagan har uteslutits här. Förslagen är likalydande med dem som är fogade till propositionen.

*Bilaga 1*Sammanfattning av betänkandet Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m.m. (Ds B 1980:8)

I delbetänkandena Fastighetstaxering 81 (SOU 1979:32 och 33), Fastighetstaxering 81 Industribyggnader (SOU 1979:81) och Föreningsavgift vid allmän fastighetstaxering (Ds B 1980:4) har kommittén i allt väsentligt behandlat de frågor som avser 1981 års allmänna fastighetstaxering. Lagstiftning har skett på grundval av de två första delbetänkanden (prop. 1979/80:40, SkU 17, rskr 121, SFS 1979:1152-1154 resp. prop. 1979:80, SkU 46, rskr 280, SFS 1980:149-150). Kommittén har vidare i delbetänkandet Villabeskattning 81 (Ds B 1980:5) lagt fram förslag rörande 1981 års villabeskattning. Detta betänkande liksom betänkandet angående föreningsavgift remissbehandlas f.n.

Kommittén redovisar i föreliggande delbetänkande återstående delar av utredningsuppdraget i fråga om 1981 års allmänna fastighetstaxering. Därvid behandlas frågor som rör beslutsunderlag och kontrollmöjligheter vid fastighetstaxeringen, rättelse och besvär, påföljder samt sekrecessbestämmelser. Vidare lägger kommittén fram förslag till följdändringar i andra författningar med anledning av fastighetstaxeringslagen.

I ett senare betänkande avser kommittén att redovisa överväganden rörande särskild fastighetstaxering och ett system med s.k. rullande fastighetstaxering.

Beslutsunderlaget vid fastighetstaxeringen grundar sig till stor del på de uppgifter som fastighetsägarna lämnar. Kommittén förutsätter dock att en större del av de uppgifter i framtiden kommer att kunna hämtas från olika myndighetsregister. Denna fråga kommer att behandlas i samband med kommitténs överväganden angående rullande fastighetstaxering. Även kontrollen av lämnade uppgifter bör ske med hjälp av de data om fastigheterna som finns registrerade hos myndigheterna. En möjlighet till kontroll består även i en utökad rätt

till besiktning, vilket kommittén föreslår skall gälla vid 1981 års allmänna fastighetstaxering.

Beträffande rättelse och besvär vid allmän fastighetstaxering föreslår kommittén att nuvarande regler skall gälla även i fortsättningen med i stort sett oförändrat innehåll. Kommittén föreslår även en viss utvidgning av tillämpningsområdet för besvär i särskild ordning. Sådan besvärsmätt föreslås föreligga dels om de uppgifter på vilka taxeringen grundas är oriktiga - bortsett från bagatellfel - dels om en domstol vid prövning av besvär över taxeringen frångår en av RSV eller länsstyrelse utfärdad anvisning. De föreslagna besvärsgrunderna har ansetts inte kräva någon ändrad lydelse av nuvarande lagregler.

Nuvarande bestämmelser i fråga om oriktiga uppgifter vid allmän fastighetsdeklaration innefattar straffpåföljd i de fall oriktigheten har lämnats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Kommittén konstaterar att omfattningen av det straffbara området i och för sig är väl avvägd och bör behållas. Det har dock visat sig att bestämmelserna inte tillämpas i praktiken. Kommittén förordar därför en effektivisering av den anmälningsskyldighet som redan enligt nuvarande ordning åvilar fastighetstaxeringsnämndens ordförande, lokala skattemyndigheten och skattechefen. Närmare anvisningar härom bör utfärdas av RSV efter samråd med riksåklagaren.

Bestämmelser om handlingssekretess och tystnadsplikt vid fastighetstaxeringen föreslås anpassas till den nya sekretesslagstiftningen. Detta innebär att dessa frågor inte behöver särskilt regleras i FTL efter den 1 januari 1981.

Uppgifter från fastighetstaxeringen har betydelse inom många olika områden. Det ursprungliga och alltjämt främsta syftet med fastighetstaxeringen är att ta fram underlag för den kommunala garantibeskattningen. Uppgifterna används vidare för en mängd andra ändamål framför allt inom beskattnings-

området. Som exempel härpå kan nämnas schablonbeskattningen av en- och tvåfamiljsfastigheter, realisationsvinstbeskattningen och kapitalbeskattningen. Fastighetstaxeringen har betydelse även utanför beskattningsområdet, t.ex. vid förvärv av jordbruks- och hyresfastigheter och vid tillämpningen av vissa kapitalplacerings- och fonderingsregler. Härav följer att ändringar av reglerna för fastighetstaxeringen också ger upphov till vissa följdändringar på andra områden.

Kommittén har i delbetänkandet Villabeskattning 81 (Ds B 1980:5) redovisat överväganden och förslag rörande schablonbeskattningen av villor. Detta uppdrag grundade sig på särskilda tilläggsdirektiv till kommittén. I övrigt har kommittén ansett det ligga utanför utredningsuppdraget att ta upp de följdfrågor som uppkommer genom att nivån på taxeringsvärdena stiger vid 1981 års allmänna fastighetstaxering. Däremot har kommittén behandlat sådana följdfrågor som uppkommer genom de nya skattepliktsreglerna och andra ändringar av principiell natur vid fastighetstaxeringen.

Med hänsyn till den i FTL införda huvudsaklighetsprincipen när man avgör om en fastighet skall vara skattepliktig eller inte föreslår kommittén att möjlighet införs att få ett officiellt värderingsutlåtande även för skattefria fastigheter. Detta föreslås ske genom att tillämpningsområdet för lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet vidgas.

Reglerna om indelning av byggnader och mark i FTL - tidigare ingick dessa nästan uteslutande i RSV:s anvisningar - styr i hög grad taxeringsbesluten om skatteplikt, beskattningsnatur och indelning i taxeringsenheter. Dessa regler föranleder en mindre följdändring i stämpelskattelagen som rör frågan om vilka kommunala markförvärv som skall vara undantagna från stämpelskatteplikt.

Skattepliktsbestämmelserna har inte enbart ändrats med avseende på huvudsaklighetsprincipen. En annan förändring är att man i allt väsentligt har slopat kravet på att äganderätten skall tillkomma särskilt angivna ägarkategorier för att skattefrihet skall föreligga. Vidare har en anpassning till dagens samhällsförhållanden skett genom att de skattebefriande användningsområdena utvidgats. Dessa ändringar har föranlett kommittén att föreslå vissa ändringar i KL, Si och Sf.

Ägarkravets slopande föreslås i princip slå igenom vid inkomsttaxeringen. Kommittén har sålunda föreslagit att ägare till fastighet som avses i 3 kap. FTL skall frikallas från skattskyldighet för inkomst av fastigheten i den mån inkomsten härrör från sådan allmännyttig verksamhet som ägaren själv bedriver. Däremot har kommittén inte ansett sig kunna föreslå att också huvudsaklighetsprincipen skall slå igenom vid inkomsttaxeringen på det viset att inkomst från förvärvskälla vari fastighet ingår alltid skall vara antingen i sin helhet skattefri eller skattepliktig. Kommittén har i stället föreslagit att nuvarande ordning skall behållas. Detta innebär att inkomst av fastighet som används delvis i allmännyttig och delvis kommersiell verksamhet kommer att beräknas endast i fråga om den sistnämnda verksamheten.

Vissa fastighetskategorier har dock ansetts inte böra åtnjuta någon skattelindring utöver garantiskatteeffekten. Det rör sig här om kommunikationsanläggningar, distributionsanläggningar och reningsanläggningar där ägaren föreslås bli oinskränkt skattskyldig för inkomst av fastighet även efter den 1 januari 1981.

Vid förmögenhetstaxeringen är i dag alla skattefria fastigheter generellt undantagna från förmögenhetsskatteplikt. De skall alltså inte tas upp som tillgång vid förmögenhetsberäkningen. Denna regel har emellertid inte någon större

skattelindrande effekt. Fastighet måste nämligen i dag ägas av vissa angivna rättssubjekt för att kunna undantas från skatteplikt vid fastighetstaxeringen och dessa rättssubjekt är normalt inte över huvud skattskyldiga till förmögenhets- skatt. Museer, vissa kyrkobyggnader och kommunikationsan- läggningar m.m. kan dock ägas av någon som normalt är för- mögenhetsskattskyldig. Ägarkravets slopande i den nya FTL har föranlett kommittén att föreslå en inskränkning i den generella skattefriheten vid förmögenhetstaxeringen för skattefria fastigheter. Inskränkningen innebär att den som är skattskyldig till förmögenhetsskatt skall ta upp även skattefri fastighet som tillgång vid förmögenhetsberäkningen dock ej museibyggnader, kommunikationsanläggningar m.m. Berörda fastigheter föreslås kunna åsättas särskilt uppskatt- ningsvärde.

Vidare redovisar kommittén vissa rent redaktionella följd- ändringar till FTL. Det rör sig bl.a. om ändringar med an- ledning av att skattskyldigheten för täktmark i vissa fall förts över från ägare till nyttjanderättshavare. Övervägan- den redovisas också rörande vissa frågor som ansetts böra beröras men som inte föranlett något följdändringsförslag från kommittén. Detta är i några fall betingat av att inom budgetdepartementet f.n. behandlas vissa följdfrågor till FTL såsom fastighetsbegreppet vid realisationsvinstbeskatt- ning och substansminskningsavdrag för täkt.

Följdändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1981 då 1981 års fastighetstaxeringsbeslut skall börja gälla.

Bilaga 2

Fastighetstaxeringskommitténs författningsförslag1 Förslag tillLag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

dels att 18 kap. 21 och 29-43 §§ och 21 kap. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas tre nya kapitel, 22-24 kap. av nedan angivna lydelse.

18 kap.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

21 §

Vad i 16-20 §§ är sagt om fastighetsdeklaration gäller även beträffande andra uppgifter, som lämnas till ledning vid allmän fastighetstaxering och beträffande av myndighet vid taxeringskontroll upprättade handlingar.

Vad i 16-20 och 42 §§ är sagt om fastighetsdeklaration gäller även beträffande andra uppgifter, som lämnas till ledning vid allmän fastighetstaxering och beträffande av myndighet vid taxeringskontroll upprättade handlingar.

29 §

Innehållet i deklaration får, utom i de fall som anges i 19 §, inte yppas för annan än den som själv får ta del av deklarationen i fråga.

Ej heller får för obehörig uppenbaras vad som upplysts eller i övrigt yttrats vid sammanträde med fastighetstaxeringsnämnd.

Kan uppgift som behövs för att taxera en fastighet inte utan avsevärd o-lägenhet erhållas på annat sätt som anges i detta kapitel får fastighets-taxeringsnämnd besiktiga fastigheten även i andra fall än som avses i 8 §. I fråga om sådan besiktning gäller 30-41 §§.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

30 §

Den som till ledning vid allmän fastighetstaxering uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder fara för att taxeringen blir för låg dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att lämna allmän fastighetsdeklaration dömes till böter.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första eller andra stycket.

Besiktning får ske endast om det finns anledning anta att sådan uppgift, som avses i 29 §, är felaktig eller bristfällig och uppgiften är av väsentlig betydelse för åsättande av en riktig taxering.

31 §

Länsrätten i det län där fastigheten är belägen beslutar om besiktning på framställning av fastighetstaxeringsnämnden.

Mot beslut om besiktning får talan inte föras.

32 §

I beslut om besiktning skall redovisas vad denna

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

skall avse. Om det finnes
påkallat får även tid för
besiktningen bestämmas.

Beslutet skall senast
vid förrättning för verk-
ställighet mot bevis lämnas
till fastighetsägaren och
annan, hos vilken verkstäl-
lighet sker. Kan beslutet
inte överlämnas vid för-
rättningen skall det delges
genom rättens försorg.

33 §

Har fastighetstaxerings-
nämnd gjort framställning
om besiktning och behövs
inte längre åtgärden skall
nämnden genast anmäla det-
ta till rätten.

34 §

Länsrätten skall omedel-
bart upphäva beslut om be-
siktning när anmälan enligt
33 § har skett.

35 §

Innan beslut om besikt-
ning verkställs skall fas-

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

tighetsägaren beredas tillfälle att inställa sig till förrättningen. Detsamma gäller nyttjanderättshavare som berörs av åtgärden.

Kan den som avses i första stycket inte utan nämnvärt uppskov kallas till förrättningen eller inställa sig vid denna, får verkställighet ändå ske under förutsättning att särskilt tillkallat vittne är närvarande. Är den, hos vilken besiktning av bostadsutrymme skall ske, inte närvarande, får dock förrättningen genomföras endast om det kan antas att fastighetsägaren eller annan söker förhåla besiktningen eller att den av annat skäl kommer att försenas.

36 §

Fastighetsägaren och annan hos vilken verkställighet sker har rätt att tillkalla vittne. Förrättningen får dock inte i onödan uppehållas i väntan på att vittne skall inställa sig.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

37 §

Besiktning skall verk-
ställas så att den innebär
minsta möjliga olägenhet
för den som berörs av be-
siktningen. Skada får inte
förorsakas på egendom. Lås
och annan stängningsanord-
ning får dock brytas.

38 §

Verställighet av besikt-
ning i bostadsutrymme får
inte utan medgivande av
den som berörs därav på-
börjas mellan kl. 19 och
kl. 8..

39 §

Fastighetstaxeringsnäm-
dens ordförande, konsulent
eller tjänsteman som bi-
träder nämnden verkställer
beslut om besiktning. Om
det är påkallat får annan
ledamot i nämnden närvara.

Åtgärd som avses i 37 §
sista meningen skall verk-
ställas av kronofogdemyn-
digheten.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

40 §

Vid besiktning är fastighetsägaren skyldig att lämna de upplysningar som behövs för besiktningens verkställande samt att lämna tillträde till fastigheten och dess byggnader.

41 §

Angående verkställighet av beslut om besiktning skall utfärdas bevis. Vad i 32 § andra stycket föreskrivs rörande beslut om besiktning skall äga motsvarande tillämpning på bevis om verkställighet. Är den som skall erhålla bevis inte närvarande vid förrättningen, skall bevis lämnas även till någon som kan anses företråda honom, om sådan person är närvarande.

42 §

Innehållet i deklaration får, utom i de fall som anges i 19 §, inte yppas för annan än den som själv får ta del av deklarationen i fråga.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Ej heller får för obehörig uppenbaras vad som upplysts eller i övrigt yttrats vid sammanträde med fastighetstaxeringsnämnd eller vid besiktning enligt denna lag.

43 §

Den som till ledning vid allmän fastighetstaxering uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder fara för att taxeringen blir för låg dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att lämna allmän fastighetsdeklaration dömes till böter.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första eller andra stycket.

21 kap.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse1 §¹⁾

Besvär av ägare av fastighet skall ha inkommit senast den 15 september under taxeringsåret.

Kommuns besvär skall anföras före utgången av oktober månad under taxeringsåret.

Taxeringsintendent har rätt att anföras besvär in till utgången av november månad under taxeringsåret. Han skall inom samma tid ange yrkanden och grunder för besvärstalan, om inte med hänsyn till utredningens vidlyftighet eller andra synnerliga skäl länsrätten medger anstånd.

Inkommer besvär från ägare av fastighet efter den i första stycket angivna tiden men före utgången av november månad under taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om taxeringsintendenten helt eller delvis biträder i sak.

Har länsrätten avgjort besvär över viss taxering, får

Talan mot fastighets-taxeringsnämnds beslut förs genom besvär hos länsrätten.

Besvär får anföras av ägare av den fastighet beslutet rör samt av vederbörande kommun och taxeringsintendent.

¹⁾ Senaste lydelse 1980:149

Nuvarande lydelse

besvär inte anföras hos länsrätten rörande samma taxering.

Föreslagen lydelse

2 §

Har besvärshandlingarna sänts till annan länsrätt än den som har att pröva besvären, utgör detta inte hinder för målets prövning. Handlingarna skall då omedelbart översändas till den länsrätt som skall pröva besvären.

3 §

Besvär av ägare av fastighet skall ha inkommit senast den 15 september under taxeringsåret.

4 §

Kommuns besvär skall anföras före utgången av oktober månad under taxeringsåret.

5 §

Taxeringsintendent har rätt att anföras besvär intill utgången av november månad under taxeringsåret.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Han skall inom samma tid ange yrkanden och grunder för besvärstalan, om inte med hänsyn till utredningens vidlyftighet eller andra synnerliga skäl länsrätten medger anstånd.

6 §

Inkommer besvär från ägare av fastighet efter den i 3 § angivna tiden men före utgången av november månad under taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om taxeringsintendenten helt eller delvis biträder besvären i sak.

7 §

Har länsrätten avgjort besvär över viss taxering, får besvär inte anföras hos länsrätten rörande samma taxering.

8 §

Vid prövning av mål om fastighetstaxering består länsrätten av en lagfaren domare, värderingstekniska ledamöter och nämndemän.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Rätten är domför med en lagfaren domare och tre andra ledamöter, varav minst en värderingsteknisk ledamot och minst två nämndemän, om inte annat följer av 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Fler än fyra ledamöter, utöver den lagfarne domaren får inte tjänstgöra i rätten. Sammanträde med samtliga ledamöter får dock hållas för överläggning rörande de värderingsgrunder som avses skola tillämpas.

9 §

Värderingsteknisk ledamot i länsrätt skall vara myndig svensk medborgare och ha sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering. Bland de värderingstekniska ledamöterna skall finnas företräd sådan sakkunskap beträffande olika slag av fastigheter.

Bestämmelsen i 20 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar skall också tillämpas beträffande värderingsteknisk ledamot.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

10 §

Nämndeman som avses i 8 §
utses för tiden från och med
den 1 juli det år, då allmän
fastighetstaxering äger rum,
till och med den 30 juni det
år då sådan taxering sker
nästa gång.

Värderingsteknisk ledamot i
länsrätt förordnas av rege-
ringen för tid som sägs i
första stycket.

22 kap. Om besvär över länsrätts och kammarrätts beslut

1 §

Besvär över länsrätts beslut i mål om fastighetstaxering får, förutom i de fall som avses i 33 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) anföras om länsrätten har ändrat fastighetens taxering utan att klaganden har yrkat sådan ändring.

2 §

Mot länsrätts beslut i fråga, som avses i 20 kap. 15 § får talan inte föras.

3 §

Vid besvär över länsrätts beslut skall besvärshandlingen ha kommit in

om besvären har anförts av fastighetsägare, inom två månader från det han har fått del av det överklagade beslutet, samt om besvären har anförts av taxeringsintendent eller kommun,

inom två månader från den dag, då länsrättens beslut meddelades.

4 §

Vid prövning av mål om allmän fastighetstaxering består kammarrätt av tre lagfarna ledamöter samt två av de särskilda ledamöter som avses i 5 §. Utevaror av en av de särskilda ledamöterna hindrar dock inte att mål avgörs om tre av kammarrättens ledamöter är ense om slutet.

Utän hinder av vad som sägs i första stycket får regeringen beträffande vissa grupper av ifrågavarande mål föreskriva, att bestämmelsen om att särskilda ledamöter skall delta vid målens prövning inte skall tillämpas.

5 §

Regeringen förordnar för högst fem år i sänder för varje kammarrätt minst nio, högst tjugo i praktiska värv förfarna personer med god kännedom om fastighetsförhållanden i allmänhet att efter kallelse inträda såsom ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål, som avses i 4 §. Av dessa personer skall i fråga om varje kammarrätt minst tre äga kunskap beträffande värdering av skogsmark och växande skog, minst två beträffande värdering av vattenfallsfastighet, minst två beträffande värdering av jordbruksfastighet i övrigt och minst två beträffande värdering av annan fastighet i övrigt. Avgår sådan person under den tid, för vilken han har blivit utsedd, förordnar regeringen annan person i hans ställe.

Ledamot som här sägs skall vara myndig svensk medborgare. Han får inte vara i konkurstillstånd.

6 §

Regeringen meddelar närmare föreskrifter angående inkallande av de i 5 § nämnda ledamöter till tjänstgöring i kammarrätt samt angående ordnandet av kammarrätts arbete med handläggning

av mål angående allmän fastighetstaxering och därmed sammanhängande frågor.

7 §

Vid besvär över kammarrätts beslut i mål angående allmän fastighetstaxering skall besvärshandlingen ha kommit in inom två månader från den dag då klaganden har fått del av beslutet.

23 kap. Om besvär i särskild ordning

1 §

Har ägare av fastighet, som skall få underrättelse enligt 20 kap. 18 §, inte fått sådan underrättelse senast den 15 augusti under taxeringsåret, får ägaren anföra besvär intill utgången av året efter taxeringsåret.

2 §

Den som enligt 21 kap. 1 § får föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds beslut får före utgången av femte året efter taxeringsåret anföra besvär,

1. om fastighet eller del av fastighet genom förbiseende inte har blivit taxerad
2. om taxering har ägt rum av annan egendom än fastighet
3. om fastighet har upptagits såsom skattepliktig fastän den är undantagen från skatteplikt, eller har undantagits från skatteplikt, trots att så inte hade bort ske
4. om fastighet eller del av fastighet har taxerats på mer än en ort
5. om taxeringsbeslut beträffande fastigheten har blivit oriktigt på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,
6. om eljest sådana omständigheter föreligger, som har bort föranleda väsentligt annorlunda taxering och särskilda skäl föreligger för prövning av besvären

7. om underrättelse som avses i 20 kap. 14 eller 18 §§
har haft felaktigt innehåll.

3 §

Besvär enligt detta kapitel prövas av länsrätten. Har taxeringen prövats av länsrätten, skall kammarrätt pröva målet. Har taxeringen prövats av kammarrätt eller regeringsrätten, skall regeringsrätten pröva målet.

Regeringsrätten och kammarrätten får, om besvär enligt detta kapitel finnes böra upptas till prövning, förordna att målet skall upptas och vidare handläggas av länsrätt.

4 §

Anförs besvär i särskild ordning hos länsrätt, äger 21 kap. 2 § motsvarande tillämpning.

24 kap. Övriga bestämmelser om besvär

1 §

Besvärsrätt tillkommer den som vid ingången av taxeringsåret är ägare av fastighet liksom den som därefter, dock senast före ingången av femte året efter taxeringsåret, har blivit ägare av fastigheten ävensom arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägare har att ansvara för skatt för fastighets garantibelopp.

2 §

Taxeringsintendent får inom den för honom gällande besvärstiden anföra besvär till fastighetsägarens förmån. Därvid har han samma behörighet som fastighetsägaren.

3 §

Finner länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten vid prövning av besvär rörande allmän fastighetstaxering, att taxeringen har verkställts på orätt ort eller har underlåtitts på rätt ort, får rätten, efter vederbörandes hörande, vidtaga erforderlig rättelse. Taxeringen får dock inte höjas utöver vad tidigare har bestämts, om inte sådan höjning har yrkats i besvären.

4 §

Angående fullföljd av talan mot beslut i anledning av besvär som har anförts i särskild ordning, så ock i fråga, som avses i 3 §, skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag i övrigt är föreskrivet angående besvär rörande allmän fastighetstaxering.

5 §

Har part anfört besvär över länsrätts eller kammarrätts beslut i mål angående fastighetstaxering, får även motpart föra talan mot beslutet, även om den för honom föreskrivna besvärstiden har utgått; dock åligger det honom att inkomma med sådana besvär inom en månad från utgången av den tid inom vilken de först anförda besvären har skolat anföras.

Aterkallas eller förfaller eljest den första besvärstalan, är även den senare besvärstalan förfallen.

6 §

I fråga om besvär enligt denna lag skall vad som är föreskrivet för kommun gälla jämväl för landstingskommun och annan menighet, som äger utöva beskattningsrätt.

7 §

Av länsrätt behandlad fastighetstaxeringsfråga får återförvisas till rätten för förnyad behandling.

Denna lag träder i kraft såvitt avser 18 kap 21 § och 29-43 §§ två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling samt i övrigt den 1 januari 1981 och skall tillämpas första gången i fråga om allmän fastighetstaxering år 1981.

2 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxeringslagen (1956:623)¹

att 158, 160-162 och 164-169 §§ skall upphöra att gälla och att rubrikerna närmast före 158, 164 och 168 §§ skall utgå.

¹Lagen omtryckt 1971:399

Senaste lydelse av

158 § 1979:175

160 § 1979:175

161 § 1979:175

161 § 1979:175

162 § 1979:175

164 § 1-3 mom. 1979:175

164 § 4 mom. 1971:399

165 § 1971:399

166 § 1971:399

167 § 1-2 mom. 1973:1106

167 § 3-4 mom. 1979:175

168 § 1979:175

169 § 1979:175

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och skall tillämpas första gången i fråga om allmän fastighetstaxering år 1981.

Bestämmelserna skall dock alltjämt tillämpas i fråga om fastighetstaxering år 1980 och tidigare.

3 Förslag tillLag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen om allmänna förvaltningsdomstolar (1971:289)¹

att 11, 12, 16-19 och 21 §§ skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse11 §²

Kammarrätt är delad i avdelningar. Regeringen får bestämma att avdelning skall vara förlagd till annan ort än den där domstolen har sitt säte.

Avdelning består av presidenten eller en lagman såsom ordförande samt av minst två kammarrättsråd, av vilka en är vice ordförande.

Om särskild sammansättning av kammarrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i taxeringslagen (1956:623). Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

Om särskild sammansättning av kammarrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

12 §³

Kammarrätt är domför med tre lagfarna ledamöter. Fler än fyra lagfarna ledamöter får ej sitta i rätten.

När det är särskilt föreskrivet att nämndeman skall ingå i rätten, är kammarrätt domför med tre lagfarna ledamöter och två nämndemän. Fler än fyra lagfarna ledamöter och tre nämndemän får i sådant fall ej sitta i rätten. Kammarrätt är dock domför utan nämndemän

¹Lagen omtryckt 1979:165

²Senaste lydelse 1980:274

³Senaste lydelse 1980:274

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

1. vid prövning av besvär över beslut som ej innebär att målet avgöres,

2. vid förordnande rörande saken i avvaktan på målets avgörande samt vid annan åtgärd som avser endast måls beredande,

3. vid beslut varigenom domstolen skiljer sig från målet utan att detta prövats i sak.

Handlägges mål som avses i andra stycket gemensamt med annat mål, får nämndemän deltaga vid handläggningen även av det senare målet.

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i taxeringslagen (1956:623). Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §.

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Bestämmelser om domförhet vid behandling av kommunalbesvärsmål finns i 13 a §

Regeringen bestämmer i vilken omfattning åtgärd som avser endast måls beredande får vidtagas av lagfaren ledamot i kammarrätten eller annan tjänsteman vid denna.

16 §⁴

Länsrätt får efter beslut av regeringen vara delad i avdelningar. Avdelning består av ordförande och minst två rådmän. Ordförande är lagmannen eller en chefsrådmän.

Om särskild sammansättning av länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i taxeringslagen (1956:623).

Om särskild sammansättning av länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

17 §⁵

Länsrätt är domför med en lagfaren domare och tre nämndemän om inte annat följer av 18 §. Fler än fyra nämndemän får inte sitta i rätten.

⁴Senaste lydelse 1979:165

⁵Senaste lydelse 1979:165

Nuvarande lydelse

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns, förutom i 18 §, bestämmelser i taxeringslagen (1956:623).

Regeringen bestämmer hur många nämndemän som skall finnas i varje län för tjänstgöring i länsrätten. Länsrätten fördelar tjänstgöringen mellan nämndemännen efter samråd med dem.

Föreslagen lydelse

Om domförhet vid behandling av mål om fastighetstaxering finns, förutom i 18 §, bestämmelser i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

§ 18⁶

Länsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. när åtgärd som avser endast måls beredande vidtages,
2. vid sådant förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av annan länsrätt samt vid sådant förhör i ärende enligt utlänningslagen (1954:193) som begärts med stöd av 40 § samma lag,
3. vid beslut som avser endast rättelse av felräkning, fel-skrivning eller annat uppenbart förbiseende,
4. vid beslut, såvitt gäller svenskt körkort, trafik kort eller traktorkort, om återkallelse tills vidare eller, såvitt gäller utländskt körkort, om vägran tills vidare att godkänna körkortet, när det är uppenbart att sådant beslut bör meddelas,
5. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

6. mål om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsutten rätt, är länsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande av

1. mål om utdömande av vite,
2. mål enligt bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen, enligt lagen (1979:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om handlingsundantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och om

⁶Senaste lydelse 1980:385

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

befrielse från skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt taxeringslagen (1956:623),

3. mål om omhändertagande för utredning enligt 30 § barnavårdslagen (1960:97),

4. mål enligt uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna med undantag av mål om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt,

5. mål om uppdelning av taxeringsvärde enligt 8 § 3 mom.

sista stycket kommunalskattelagen (1928:370),

mål om uppdelning av taxeringsvärde enligt 20 kap. 15 §

fastighetstaxeringslagen (1979:1152),

6. mål som avser ändring av taxerad inkomst med högst 1000 kronor.

7. mål enligt skatte- och taxeringsförfattningarna i vilket beslutet överensstämmer med parternas samstämmiga mening,

8. mål om rättshjälp genom offentlig t biträde i ett ärende hos en annan myndighet,

9. mål i vilket saken är uppenbar.

19 §⁷

Nämndeman i kammarrätt och länsrätt utses genom val. Val förrättas av landstinget eller, om i länet finns kommun som inte ingår i landstingskommunen, av landstinget och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan som länsstyrelsen bestämmer efter befolkningstalen. I Gotlands län förrättas val av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter som motsvarar den kvot, som erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökad med 1. Om förfarandet vid sådant proportionellt val är särskilt föreskrivet.

Vart tredje år väljes halva antalet nämndemän i kammarrätt och länsrätt. När val av de nämndemän som ingår i länsrätt

Vart tredje år väljes halva antalet nämndemän i kammarrätt och länsrätt. När val av de nämndemän som ingår i länsrätt

⁷Senaste lydelse 1979:165

Nuvarande lydelse

vid behandling av mål om fastighetstaxering skall ske framgår av taxeringslagen (1956:623).

Regeringen får för visst län förordna att nämndemän i kammarrätt skall väljas bland dem som för samma mandatperiod har utsetts till nämndemän i hovrätt. Nämndeman i hovrätt får även i annat fall, om han är behörig därtill, tjänstgöra som nämndeman i den kammarrätt inom vars domkrets han är kyrkobokförd.

Föreslagen lydelse

vid behandling av mål om fastighetstaxering skall ske framgår av fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

21 §⁸

Nämndeman i kammarrätt och länsrätt utses för sex år men får avgå efter två år. Om nämndeman i sådan rätt visar giltigt hinder, får rätten entlediga honom tidigare. Den som har fyllt sextio år har rätt att frånträda uppdraget. Upphör nämndeman att vara valbar eller behörig, förfaller uppdraget.

Bestämmelser om mandatperiod för sådan nämndeman som ingår i länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns i taxeringslagen (1956:623).

När ledighet uppkommer, utses ny nämndeman för den tid som återstår. Ändras antalet nämndemän, får nytilträdande nämndeman utses för kortare tid än som följer av första stycket.

Bestämmelser om mandatperiod för sådan nämndeman som ingår i länsrätt vid behandling av mål om fastighetstaxering finns i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

⁸ Senaste lydelse 1979:165

4 Förslag tillLag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

att 54 §, punkt 2 a av anvisningarna till 36 § och punkt 1 av anvisningarna till 41 a § skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

54 §¹

Från skattskyldighet frikallas:

a) svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar;

för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag och andel i svensk ekonomisk förening i den omfattning som anges i punkt 1 av anvisningarna;

b) medlem av konungahuset:

för av staten anvisat anslag;

c) i utlandet bosatt person och utländskt bolag:

för sådan inkomst, för vilken avgift enligt lagen om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall erläggas eller beträffande vilken befrielse från sådan avgift skall åtnjutas jämlikt särskilt stadgande i samma lag;

d) ägare av sådan fastighet, som avses i 5 § 1 mom. a)-f) och h)-i):

d) 1. ägare av sådan fastighet som avses i 3 kap. 2-3 §§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152):

för inkomst av fastigheten genom dess användning för ända-

för inkomst av fastigheten i den mån ägarens inkomst härrör

¹ Senaste lydelse 1979:612

Nuvarande lydelse

mål som avses i nämnda mom.;

Föreslagen lydelse

från nationalpark eller från sådan användning som gör att byggnad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen skall indelas som specialbyggnad, dock ej kommunikationsbyggnad, distributionsbyggnad eller reningsanläggning;

2. ägare av sådan fastighet som avses i 3 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152), dock ej ideell förening:

för inkomst av fastigheten genom dess användning för ändamål som avses i nämnda lagrum;

e) i riket bosatt delägare i oskift dödsbo efter person, som vid sitt frånfalle icke varit här i riket bosatt:

för av dödsboet åtnjuten, till honom utdelad inkomst, för vilken dödsboet skall utgöra kommunal inkomstskatt;

f) understödsföreningar, som bedriver såväl till livförsäkring hänförlig verksamhet som annan verksamhet:

för annan inkomst än inkomst av fastighet, dock att skattskyldighet föreligger även för förstnämnda inkomst till den del inkomsten belöper på livförsäkringsverksamheten;

g) understödsföreningar, vilka enligt sina stadgar inte får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor per medlem:

för all inkomst, som belöper på verksamhet, hänförlig till livförsäkring;

h) här i riket bosatt fysisk person, som under vistelse utomlands

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

åtnjutit avlöning eller annan därmed jämförlig förmån på grund av anställning där annat än hos svenska staten, svensk kommun eller ombord på svenskt fartyg eller svenskt, danskt eller norskt luftfartyg:

för inkomst av anställningen under förutsättning att anställningen och vistelsen i utlandet varat minst ett år eller enligt anställningsavtal eller på annan grund kan antagas komma att vara minst ett år;

i) ideell förening, som är hänförlig under 53 § 1 mom. e):

för inkomst av fastighet och av rörelse i den omfattning som anges i punkt 4 av anvisningarna;

j) svensk aktiefond:

för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet på grund av avyttring av egendom som avses i 35 § 3 mom., om den avyttrade egendomen innehafts två år eller mera.

Svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening kan under de förutsättningar som anges i punkt 5 av anvisningarna frikallas från skattskyldighet för utdelning på andel i utländskt företag.

Av 70 § framgår att personer som där avses är frikallade från skattskyldighet för vissa inkomster.

Anvisningartill 36 §¹Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

2.a. Skall vid beräkning av realisationsvinst på grund av avyttring av fastighet vederlaget för viss del av fastigheten upptagas som intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse (jfr punkt 1 av anvisningarna till 35 §) får i omkostnadsbeloppet icke inräknas kostnad som hänför sig till sådan del av fastigheten och som vid inkomsttaxeringen behandlats enligt reglerna för maskiner och andra inventarier.

Som förbättringskostnad enligt punkt 1 räknas även kostnad, som under tid, då intäkt av avyttrad annan fastighet eller i förekommande fall del därav beräknats enligt 24 § 2 eller 3 mom., har nedlagts på reparation och underhåll av fastigheten eller fastighetsdelen, i den mån den avyttrade egendomen på grund därav vid avyttringen befunnit sig i bättre skick än vid förvärvet samt kostnad för reparation och underhåll för vilken avdrag inte medges på grund av föreskrifterna i 25 § 2 mom. första stycket b) eller c) och för vilken bidrag ej utgått. Förbättringskostnad, som icke uppförts på avskrivningsplan, och med förbättringskostnad jämförlig reparations- eller underhållskostnad får dock inräknas i omkostnadsbeloppet endast för år då de nedlagda kostnaderna uppgått till minst 3 000 kronor.

Kostnad enligt föregående stycke, som uppförts på avskrivningsplan, skall normalt anses nedlagd det år då kostnaden uppförts på planen. I andra fall skall sådan kostnad normalt anses nedlagd när faktura eller räkning erhållits, varav framgår vilket arbete som utförts.

Omkostnadsbeloppet skall minskas med värdeminskingsavdrag m.m., som belöper på tid före avyttringen av fastigheten, såsom avdrag på grund av avyttring av skog, avdrag för värdeminskning av annan naturtillgång eller för värdeminskning av täckdiken eller andra markanläggningar (jfr punkt 4 fjärde-sjätte styckena och punkt 7 av anvisningarna till 22 § samt punkt 10 femte och sjätte styckena av anvisningarna till 29 §). På samma sätt skall omkostnadsbeloppet minskas med avdrag för värdeminskning av byggnad m.m. (jfr punkt 3 tredje stycket och punkt 4 tredje stycket av anvisningarna till 22 §, punkt 2 och punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 25 § och punkt 16 fjärde stycket av anvisningarna till 29 §), dock inte för år då avdraget understigit 3 000 kronor. Omkostnadsbeloppet skall minskas även med belopp varmed fastigheten avskrivits i samband med ianspråktagande av investeringsfond e.d.

¹ Senaste lydelse 1979:1017

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Vid beräkning av omkostnadsbeloppet skall fastighet, som förvärvats före år 1952, anses förvärvad den 1 januari 1952. Ingångsvärdet skall därvid anses utgöra 150 procent av fastighetens taxeringsvärde för år 1952. Hänsyn skall vid vinstberäkningen icke tagas till kostnader och avdrag som belöper på tid före år 1952. Dock får det vid förvärvet erlagda vederlaget för fastigheten upptagas som ingångsvärde, om den skattskyldige kan visa att köpeskillingen överstiger 150 procent av taxeringsvärdet för år 1952. Fanns taxeringsvärde ej åsatt för år 1952, får motsvarande värde uppskattas med ledning av taxeringsvärdet för fastighet, i vilken den avyttrade egendomen ingått, eller närmast därefter åsatta taxeringsvärde.

Har fastighet vid avyttringen innehafts mer än tjugo år får den skattskyldige vid vinstberäkningen som ingångsvärde upptaga ett belopp motsvarande 150 procent av det taxeringsvärde, som gällde tjugo år före avyttringen. Har taxeringsvärdet åsatts vid fastighetstaxering som verkställtts år 1970 eller senare får dock som ingångsvärde upptagas endast 133 procent av taxeringsvärdet. Om ingångsvärdet beräknas med ledning av det taxeringsvärde som gällde tjugo år före avyttringen, skall hänsyn vid vinstberäkningen icke tagas till kostnader och avdrag, som belöper på tidigare år än tjugo år före avyttringen. Fanns taxeringsvärde ej åsatt tjugo år före avyttringen, får motsvarande värde uppskattas på sätt anges i femte stycket sista meningen.

Har avyttrad fastighet förvärvats genom arv eller testamente eller genom bodelning i anledning av makes död, får den skattskyldige, i stället för köpeskillning eller motsvarande vederlag för fastigheten vid närmast föregående köp, byte eller därmed jämförliga fång eller i stället för ett med stöd av föregående stycke framräknat värde, som ingångsvärde upptaga 150 procent av fastighetens taxeringsvärde året före det år då dödsfallet inträffade eller motsvarande i arvsskattehänseende gällande värde, förutsatt att dödsfallet ägt rum efter år 1952. Ägde dödsfallet rum efter år 1970 får dock som ingångsvärde upptagas endast 133 procent av taxeringsvärdet eller motsvarande i arvsskattehänseende gällande värde. Fanns taxeringsvärde ej åsatt året före det år då dödsfallet inträffade, får motsvarande värde uppskattas på sätt som anges i femte stycket sista meningen. Har ingångsvärdet upptagits med stöd av bestämmelserna i detta stycke, skall hänsyn vid vinstberäkningen icke tagas till kostnader och avdrag, som belöper på tidigare år än året före dödsåret.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Beräknas ingångsvärdet med ledning av taxeringsvärde skall, såvida viss del av taxeringsvärdet avser egendom som i kostnadshänseende hänförs till maskiner och andra inventarier i jordbruk eller rörelse (jfr punkt 1 av anvisningarna till 35 §), taxeringsvärdet reduceras med den del därav som kan anses belöpa på egendom av nyss angivet slag. Sådan reduktion skall dock icke göras om mindre än 25 procent av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten belöper på egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier.

Skall taxeringsvärdet reduceras enligt föregående stycke iakttages följande. Har taxeringsvärdet åsatts tidigare än vid 1975 års fastighetstaxering, skall taxeringsvärdet reduceras med så stor del därav som vederlaget för egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, utgör av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten. Vad nu sagts gäller även om taxeringsvärdet åsatts år 1975 eller senare, dock att vid beräkningen skall bortses från den del av vederlaget vid avyttringen som belöper på egendom som enligt 5 § 5 mom. är undantagen från skatteplikt. Kan den skattskyldige visa att den andel av taxeringsvärdet som kan anses belöpa på egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, är mindre än den andel av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten som kan anses belöpa på egendom av nu angivet slag, får dock taxeringsvärdet reduceras på grundval av förhållandena vid fastighetstaxeringen.

Skall taxeringsvärdet reduceras enligt föregående stycke iakttages följande. Har taxeringsvärdet åsatts tidigare än vid 1975 års fastighetstaxering, skall taxeringsvärdet reduceras med så stor del därav som vederlaget för egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, utgör av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten. Vad nu sagts gäller även om taxeringsvärdet åsatts år 1975 eller senare, dock att vid beräkningen skall bortses från den del av vederlaget vid avyttringen som belöper på egendom som avses i 2 kap. 3 § jordabalken. Kan den skattskyldige visa att den andel av taxeringsvärdet som kan anses belöpa på egendom, som vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till maskiner och andra inventarier, är mindre än den andel av hela vederlaget för den avyttrade fastigheten som kan anses belöpa på egendom av nu angivet slag, får dock taxeringsvärdet reduceras på grundval av förhållandena vid fastighetstaxeringen.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Det för fastigheten gällande ingångsvärdet - antingen detta utgör köpeskillingen vid förvärvet, taxeringsvärdet tjugo år före avyttringen, taxeringsvärdet för år 1952 eller taxeringsvärdet året före dödsfallet eller motsvarande värde - liksom de förbättrings- eller därmed jämförliga reparations- och underhållskostnader, för vilka avdrag får ske och de värdeminskningssavdrag m.m., vilka skola minska omkostnadsbeloppet, skola omräknas till de belopp, vartill de skulle ha uppgått efter det allmänna prisläget under det år då avyttringen skedde.

Omräkningen sker med ledning av en indexserie, grundad på konsumentprisindex. Riksskatteverket fastställer årligen omräkningstalen.

Har avyttring av fastighet omfattat byggnad, som i huvudsak är avsedd att användas för bostadsändamål och som vid avyttringstillfället varit eller bort vara åsatt ett taxerat byggnadsvärde av lägst 10 000 kronor, avdrages ytterligare ett belopp av 3 000 kronor för varje påbörjat kalenderår före taxeringsåret som bostadsbyggnaden under innehavstiden funnits på fastigheten. Om det taxerade byggnadsvärdet icke uppgått eller bort uppgå till 10 000 kronor, avdrages 3 000 kronor för varje påbörjat kalenderår under innehavstiden som byggnaden utnyttjats till stadigvarande bostad. Avdrag medgives icke för tidigare år än år 1952. Finnes på fastigheten mer än en bostadsbyggnad beräknas nu avsett avdrag endast för fastighetens huvudbyggnad. Sker vinstberäkningen med utgångspunkt från taxeringsvärdet tjugo år före avyttringen enligt sjätte stycket ovan eller från taxeringsvärdet året före dödsfallet enligt sjunde stycket ovan eller motsvarande värden, får avdrag enligt detta stycke ej ske för tidigare år än tjugo år före avyttringen eller året före dödsfallet. Om bostadsbyggnad rivits eller förstörts genom brand eller liknande, skall avdrag enligt detta stycke medgivas även för tid då denna byggnad funnits på fastigheten, om den skattskyldige inom ett år igångsatt arbete med att uppföra ersättningsbyggnad. Om en bostadsbyggnad under mer än ett år tagits i anspråk huvudsakligen för annat ändamål än bostadsändamål medgives avdrag enligt detta stycke endast för tid då byggnaden därefter åter utnyttjats huvudsakligen för bostadsändamål.

Vinstberäkning på grund av avyttring av del av fastighet skall grundas på förhållandena på den avyttrade fastighetsdelen. Om den skattskyldige så önskar skall dock så stor del av det för hela fastigheten beräknade om-

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

kostnadsbeloppet - i förekommande fall minskat med värdeminskingsavdrag m.m. - anses belöpa på den avyttrade delen som vederlaget för fastighetsdelen utgör av fastighetens hela värde vid avyttringstillfället. I sist avsedda fall skall, om den skattskyldige önskar det och värdet av skogen och skogsmarken på den avyttrade fastighetsdelen är mindre än 20 procent av värdet av hela fastighetens skog och skogsmark, omkostnadsbeloppet inte minskas med avdrag på grund av avyttring av skog. Om den avyttrade delen avser en eller ett fåtal tomter avsedda att bebyggas med bostadshus och vederlaget är mindre än 10 procent av fastighetens taxeringsvärde, får vidare ingångsvärdet på den avyttrade fastighetsdelen utan särskild utredning beräknas till 1 krona per kvadratmeter, dock ej till högre belopp än köpeskillingen.

Vad i de tre första meningarna av föregående stycke föreskrivits gäller i tillämpliga delar även vid marköverföring enligt fastighetsbildningslagen (1970:988).

Har den skattskyldige erhållit sådan engångsersättning som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 35 §, skall så stor del av det för hela fastigheten beräknade omkostnadsbeloppet - i förekommande fall minskat med värdeminskingsavdrag m.m. - anses belöpa på den del av fastigheten som ersättningen avser, som engångsersättningen utgör av fastighetens hela värde vid tiden för upplåtelsen eller inskränkningsförfoganderätten. Vid bedömningen av om omkostnadsbeloppet skall minskas med avdrag på grund av avyttring av skog gäller vad som är föreskrivet i fråga om del av fastighet.

Har den skattskyldige under innehavstiden avyttrat del av fastighet skall hänsyn tagas härtill vid beräkning av det omkostnadsbelopp som får avdragas vid vinstberäkningen i anledning av avyttring av återstoden av fastigheten. Kan utredning icke förebringas om den andel av omkostnadsbeloppet - i förekommande fall minskat med värdeminskingsavdrag m.m. - för fastigheten, som belöpt på den avyttrade fastighetsdelen, skall denna andel anses ha motsvarat hälften av erhållen ersättning för fastighetsdelen. Andelen skall dock i intet fall anses överstiga omkostnadsbeloppet - i förekommande fall minskat med värdeminskingsavdrag m.m. - för hela fastigheten omedelbart före avyttringen av fastighetsdelen.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Vad i föregående stycke föreskrivits äger motsvarande tillämpning om den skattskyldige under innehavstiden erhållit engångsersättning som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 35 §. Har den skattskyldige under innehavstiden avstått från mark genom marköverföring enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), skall omkostnadsbeloppet på återstoden av fastigheten anses ha minskat med så stor del av omkostnadsbeloppet för den tidigare avstådda marken som ersättningen i pengar utgjort av det totala vederlaget för marken.

Beräknas omkostnadsbeloppet vid den slutliga avyttringen med ledning av ett taxeringsvärde som åsatts efter det att delavyttringen, markupplåtelsen eller marköverföringen m.m. ägt rum, äro bestämmelserna i de två föregående styckena icke tillämpliga.

Kostnad för förbättringsarbete eller därmed jämförligt reparations- och underhållsarbete, för vilket ersättning på grund av skadeförsäkring utgått, beaktas icke vid beräkning av realisationsvinst i vidare mån än kostnaden överstigit ersättningen. Har ersättning på grund av skadeförsäkring uppburits med större belopp än det som gått åt för skadans avhjälpande gäller följande. Fastighetens ingångsvärde, uppräknat enligt tionde stycket till tiden för skadetillfället, minskas med skillnaden mellan ersättningen och kostnaden för skadans avhjälpande. För tid efter skadetillfället ligger återstoden av det uppräknade ingångsvärdet till grund för uppräkning enligt tionde stycket.

Avyttrar delägare i fåmansföretag eller honom närstående person fastighet till företaget får vid vinstberäkningen fastighetens ingångsvärde icke beräknas på grundval av taxeringsvärde enligt sjätte och sjunde styckena. Ej heller får omräkning göras enligt tionde stycket eller tillägg göras enligt tolfte stycket. Riksskatteverket får medge undantag från bestämmelserna i detta stycke om det kan antagas att avyttringen skett av organisatoriska eller andra synnerliga skäl. Mot beslut av riksskatteverket i sådan fråga får talan icke föras.

till 41 a §²Nuvarande lydelse

1. Bestämmelsen i 41 a § innebär bl.a. att för fastighet, som avses i 24 § 2 eller 3 mom., fastighetens andel av samfällighetens taxeringsvärde skall inräknas i underlaget för intäktsberäkningen i de fall där samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet. Jfr i detta hänseende punkt 1 andra stycket av anvisningarna till 8 §.

Föreslagen lydelse

1. Bestämmelsen i 41 a § innebär bl.a. att för fastighet, som avses i 24 § 2 eller 3 mom., fastighetens andel av samfällighetens taxeringsvärde skall inräknas i underlaget för intäktsberäkningen i de fall där samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet. Jfr i detta hänseende 4 kap. 10 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

²Senaste lydelse 1975:259

5 Förslag tillLag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt att 7 § skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse7 §¹

Från skattskyldighet frikallas:

- a) medlem av konungahuset:
för av staten anvisat anslag;
- b) i utlandet bosatt fysisk person och utländskt bolag:
för inkomst, som avses i 54 § första stycket c) kommunalskattelagen;
- c) staten:
för all inkomst;
- d) juridisk person som avses i 53 § 1 mom. första stycket c) kommunalskattelagen:
för all inkomst;
- e) understödsförening som enligt sina stadgar icke får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor för medlem och annan juridisk person som avses i 53 § 1 mom. första stycket d) kommunalskattelagen än understödsförening:
för all inkomst;
- f) förening som är hänförlig under 53 § 1 mom. första stycket e) kommunalskattelagen:
för all inkomst utom sådan inkomst av rörelse för vilken föreningen icke är frikallad från skattskyldighet enligt punkt 4 av anvisningarna till 54 § nämnda lag;
- g) annan juridisk person som avses i 53 § 1 mom. första stycket e) kommunalskattelagen:
för sådan inkomst som ej härflutit av rörelse;
- h) här ovan ej upptagen ägare
av sådan fastighet, som omförmäles i 5 § 1 mom. kommunalskattelagen:
- h) här ovan ej upptagen ägare
av sådan fastighet, som avses i 3 kap. 2-3 §§ fastighetstaxeringslagen (1979:1152):

¹ Senaste lydelse 1979:1058

Nuvarande lydelse

för inkomst av fastigheten genom dess begagnande för de i samma mom. avsedda ändamål;

i) svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar:
för utdelning från svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag i den omfattning som i 54 § kommunalskattelagen sägs;

j) här i riket bosatt delägare i oskift dödsbo efter person, som vid sitt frånfälle icke var här i riket bosatt:

för av dödsboet åtnjuten, till honom utdelad inkomst, för vilken dödsboet skall utgöra statlig inkomstskatt;

k) understödsföreningar, vilka enligt sina stadgar äga meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 1 000 kronor för medlem och som bedriva jämväl annan verksamhet än livförsäkringsverksamhet:

för all inkomst, som belöper på annan än till livförsäkring hänförlig verksamhet;

l) här i riket bosatt fysisk person, som under vistelse utomlands åtnjuter avlöning eller annan därmed jämförlig förmån på grund av anställning där annat än hos svenska staten, svensk kommun eller ombord på svenskt fartyg eller svenskt, danskt eller norskt luftfartyg;

för inkomst, som avses i 54 § första stycket h) kommunalskattelagen;

m) svensk aktiefond:

för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet på grund av avyttring av egendom som avses i 35 § 3 mom. kommunalskattelagen, om den avyttrade egendomen innehafts två år eller mera.

Föreslagen lydelse

för inkomst av fastigheten i den mån ägarens inkomst härrör från sådan användning som gör att byggnad enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen skall indelas som specialbyggnad, dock ej kommunikationsbyggnad, distributionsbyggnad eller reningsanläggning;

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att förening eller stiftelse, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med förening eller stiftelse, som ovan i första stycket vid f) respektive g) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Att personer, om vilka i 18 § förmåles, äro frikallade från skattskyldighet för vissa inkomster, framgår av bestämmelserna i samma paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering

6 Förslag tillLag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

dels att 3 § 2 mom. j) skall upphöra att gälla

dels att i 3 § 2 mom. skall införas ett nytt andra stycke av nedan angivna lydelse

dels att 4 § skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

3 § 2 mom.¹

Såsom tillgångar vid förmögenhetsberäkningen upptagas icke:

- a) kapitalvärdet av kapitalförsäkring;
- b) rätt till undantagsförmåner, till pension eller annan livränta, som utgår på grund av försäkring, till pension och annan förmån, som annorledes än i följd av försäkring åtnjutes på grund av förutvarande tjänsteförhållande, samt till livränta som, enligt vad i lag eller särskild författning är stadgat, annorledes än på grund av försäkring utgår vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring;
- c) rätt till annan ränta, avkomst eller förmån än i b) avses, därest densamma är bestämd att tillgodonjutas för den berättigades livstid samt värdet av vad han årligen må i sådant avseende åtnjuta understiger 1 000 kronor;
- d) rätt till förmögenhet, varav annan för närvarande åtnjuter avkastningen;
- e) möbler, husgeråd och andra inre lösören, som äro avsedda för den skattskyldiges och hans familjs personliga bruk;
- f) konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, såframt ej ägaren med dem driver handel eller yrkesmässigt håller dem för allmänheten tillgängliga;
- g) sådana tillgångar, som avses i 1 mom. e) här ovan, därest sammanlagda värdet av dessa tillgångar icke överstiger 1 000 kronor;
- h) patent- och förlagsrätter, som icke äro tillgångar i rörelse, ävensom rätt till firmanamn, varumärke, mönsterskydd, tidnings titel och dylikt;

¹ Senaste lydelse 1973:1102

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

i) förråd av livsmedel eller andra förnödenheter, som äro avsedda för den skattskyldiges och hans familjs personliga behov, samt kontant hus-hållskassa eller därmed jämförlig, för den skattskyldiges löpande utgifter avsedd kassa;

j) fastighet, i den mån skatteplikt enligt 5 § kommunalskattelagen (1928:370) icke föreligger för fastigheten, utom såvitt fråga är om sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken.

Såsom tillgång vid förmögenhetsberäkningen upptas inte heller fastighet - utom såvitt fråga är om tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken - som året före taxeringsåret undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) i den mån fastigheten ägs av annan skattskyldig än som avses i 6 § 1 mom. a)-c). Fastighet med ecklesiastikbyggnad, kommunikationsbyggnad, distributionsbyggnad eller reningsanläggning skall dock aldrig tas upp som tillgång vid förmögenhetsberäkningen.

4 §²

Fastighet upptages till taxeringsvärdet vid beskattningsårets utgång. Var sådant värde då ej åsatt eller har under beskattningsåret omständighet inträffat, som kan under

Fastighet upptages till taxeringsvärdet vid beskattningsårets utgång. Var sådant värde då ej åsatt eller har under beskattningsåret omständighet inträffat, som kan under

²Senaste lydelse 1977:1173

Nuvarande lydelse

taxeringsperioden påkalla förändrad värdering, upptages fastigheten till det taxeringsvärde, som för taxeringsåret bliver densamma åsatt. Finns sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken, skola dessa upptagas särskilt. Bestämmelserna i tredje stycket om värdesättning av lös egendom äga därvid motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

taxeringsperioden påkalla förändrad värdering, upptages fastigheten till det taxeringsvärde, som för taxeringsåret blivit densamma åsatt. Om en från skatteplikt undantagen fastighet skall tas upp som tillgång vid förmögenhetsberäkningen skall till ledning för förmögenhetsberäkningen särskilt uppskattningsvärde åsättas fastigheten enligt bestämmelserna i lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet. Värderingen skall ske med utgångspunkt i fastighetens beskaffenhet vid beskattningsårets utgång. Fastighetens ägare och vederbörande taxeringsnämnd får påkalla åsättande av särskilt uppskattningsvärde. Finns sådana tillbehör till fastigheten som avses i 2 kap. 3 § jordabalken, skall dessa upptas särskilt. Bestämmelserna i tredje stycket om värdesättning av lös egendom äger därvid motsvarande tillämpning.

Tomträtt eller vattenfallsrätt skall upptagas till det värde, som rättigheten med hänsyn till villkoren vid upplåtelsen och den tid, som därför återstår, kan anses hava betingat vid en försäljning under normala förhållanden.

Lös egendom, som är avsedd för stadigvarande bruk i jordbruk med binnärningar, i skogsbruk eller i rörelse, skall värdesättas i enlighet med vedertaget affärsbruk inom det slag av verksamhet, däri egendomen är nedlagd.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Fordran, som löper med ränta, skall, därest den icke är tillgång i rörelse, upptagas till sitt kapitalbelopp utan inberäkning av under beskattningsåret upplupen men ej förfallen ränta.

Fordran, som ej är förfallen och därå ränta ej skall beräknas för tiden före förfalldagen, uppskattas till belopp, som utgör fordringens förhandenvarande värde enligt vid denna lag fogad tabell I. Osäker fordran upptages till det belopp, varmed den kan beräknas inflyta. Vårdelös fordran upptages icke.

Värdepapper, som noteras på inländsk eller utländsk börs eller är föremål för liknande notering, uppskattas till det noterade värdet, eller, om detta icke motsvarar vad som skulle kunna påräknas vid försäljning under normala förhållanden, till det pris som skulle ha kunnat påräknas vid en sådan försäljning. Sådana värdepapper, som eljest omsätts på kapitalmarknaden eller vars värde icke skall beräknas med ledning av bestämmelserna i punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§, uppskattas enligt sist angivna grund.

Annan för evärdlig tid utgående ränta, avkomst eller förmån än frälserränta uppskattas till tjugo gånger det belopp, vartill den uppgått under beskattningsåret.

Kapitalvärdet av på livstid eller viss tid utgående ränta, avkomst eller förmån uppskattas efter det belopp, rättigheten motsvarat under beskattningsåret, enligt de vid denna lag fogade tabellerna II och III.

Rättighet, som icke är bestämd att utgå under någons livstid men ändock är av obestämd varaktighet, uppskattas med ledning av tabell III, såsom om den skolat utgå för den berättigades livstid, dock högst till tio gånger det värde, rättigheten senast för helt år motsvarat.

Är rättighet beroende av varaktigheten av flera personers liv sålunda, att rättigheten upphör vid den först avlidnes frånfälle, bestämmes rättighetens kapitalvärde efter den äldstes levnadsår. Fortfar däremot rättigheten oförändrad till den sist avlidnes frånfälle, beräknas värdet efter den yngstes ålder.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Andel i ekonomisk förening, vars behållna tillgångar vid likvidation allenast delvis skola skiftas mellan medlemmarna, skall upptagas till ett värde motsvarande den del av föreningens förmögenhet som skulle fallit på andelen därest föreningen trätt i likvidation.

Övrig lös egendom upptages till det värde, som den kan anses hava betingat vid försäljning under normala förhållanden.

Beträffande tillgångar i jordbruk med binäringar, skogsbruk och rörelse gäller vidare särskilda bestämmelser i punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981
och tillämpas första gången vid 1982 års taxering.

7 Förslag tillLag om ändring i lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen ((1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet att 1 - 7 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse1 §¹

Särskilt uppskattningsvärde för fastighetsbelåning (preliminärt taxeringsvärde) fastställles enligt denna lag.

Preliminärt taxeringsvärde får åsättas fastighet,

1) om på fastighet verkställets ny-, till- eller ombyggnad efter den tidpunkt, som det för fastigheten senast fastställda taxeringsvärdet avsett, eller

2) om fastighet ändrats eller nybildats genom fastighetsbildning och särskilt taxeringsvärde ej finnes fastställt för det område fastigheten omfattar.

Särskilt uppskattningsvärde för fastighet fastställs enligt denna lag.

Sådant värde får fastställas för

1) fastighet på vilken verkställets ny-, till- eller ombyggnad efter den tidpunkt, som det för fastigheten senast fastställda taxeringsvärde avsett, eller

2) fastighet som ändrats eller nybildats genom fastighetsbildning och särskilt taxeringsvärde ej finnes fastställt för det område fastigheten omfattar eller

3) fastighet som undantagits från skatteplikt enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

¹ Senaste lydelse 1971:171. Ändringen innebär bl.a. att punkt 3 tillagts.

Nuvarande lydelse

Preliminärt taxeringsvärde gäller från beslutet intill dess nytt taxeringsvärde, avseende tidpunkt efter förändringen eller nybildningen, fastställles för fastigheten.

2 §²

Vid åsättande av preliminärt taxeringsvärde tillämpas de grunder som enligt kommunalskattelagen (1928:370) gäller för åsättande av taxeringsvärde. Uppskattningen skall emellertid ske med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid den tidpunkt då uppskattningen äger rum.

3 §³

Behörig att påkalla åsättande av preliminärt taxeringsvärde är den som är ägare av fastigheten.

Den som innehar fastighet med tomträtt eller med vattenfallsrätt eller som innehar ofri tomt i stad har i ägares ställe den behörighet som avses i första stycket.

² Senaste lydelse 1971:171

³ Senaste lydelse 1971:171

Föreslagen lydelse

Särskilt uppskattningsvärde gäller intill dess nytt uppskattningsvärde eller nytt taxeringsvärde fastställts för fastigheten.

Vid fastställelse av särskilt uppskattningsvärde tillämpas de grunder som enligt fastighets-taxeringslagen (1979:1152) gäller för åsättande av taxeringsvärde. Uppskattningen skall, om inte annat särskilt är föreskrivet, ske med hänsyn till fastighetens beskaffenhet vid den tidpunkt då uppskattningen äger rum.

Behörig att påkalla åsättande av särskilt uppskattningsvärde är, om inte annat särskilt är föreskrivet, den som är ägare av fastigheten.

Nuvarande lydelse

Den som innehar fastighet med fideikommissrätt skall anses som ägare vid tillämpningen av denna lag.

Föreslagen lydelse

Som ägare anses den som vid ansökningstillfället är skyldig att ta upp garantibelopp enligt 47 § kommunalskattelagen (1928:370) för fastigheten eller, för fastighet som avses i 1 § 3), den som skulle ha tagit upp garantibelopp om fastigheten varit skattepliktig.

4 §⁴

Ansökan om preliminärt taxeringsvärde göres skriftligen hos länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen.

I ansökningshandlingen lämnas, i huvudsaklig anslutning till vad som föreskrives om särskild fastighetsdeklaration, de uppgifter som behövs till ledning för uppskattningen. Länsstyrelsen kan anmoda sökanden att komplettera uppgifterna vid äventyr att ärendet ändå prövas.

Ansökan om särskilt uppskattningsvärde göres skriftligen hos länsstyrelsen i det län där fastigheten är belägen.

I ansökningshandling från ägare lämnas, i huvudsaklig anslutning till vad som föreskrivs i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) om fastighetsdeklaration, de uppgifter som behövs till ledning för uppskattningen. Länsstyrelsen kan anmoda sökanden att komplettera uppgifterna vid äventyr att ärendet ändå prövas.

Då ansökan gjorts av annan än ägaren får länsstyrelsen anmoda ägaren att inkomma med de uppgifter som behövs för uppskattningen. Härvid äger i tillämpliga delar 18 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) motsvarande tillämpning.

⁴ Senaste lydelse 1971:171

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse5 §⁵

Länsstyrelsen upprättar så snart det kan ske förslag till preliminärt taxeringsvärde och översänder förslaget till sökanden för yttrande inom viss tid vid äventyr att ärendet ändock slutligen avgöres.

Länsstyrelsen har rätt att vid ärendets handläggning höra ordföranden i den taxeringsnämnd, som handlägger fastighetstaxering inom det område där fastigheten är belägen, samt anlita biträde av sakkunnig.

Länsstyrelsen upprättar så snart det kan ske förslag till särskilt uppskattningsvärde och översänder förslaget till ägaren för yttrande inom viss tid vid äventyr att ärendet ändock slutligen avgörs.

Länsstyrelsen har rätt att vid ärendets handläggning höra ordföranden i den taxeringsnämnd, som handlägger fastighetstaxering inom det område där fastigheten är belägen, samt anlita biträde av sakkunnig.

6 §⁶

Efter utgången av den tid som sökanden enligt 5 § fått sig förelagd för yttrande fattar länsstyrelsen beslut i ärendet.

Mot beslutet får talan ej föras.

Om beslutet underrättas sökanden samt den lokala skattemyndigheten.

Efter utgången av den tid som ägaren enligt 5 § fått sig förelagd för yttrande fattar länsstyrelsen beslut i ärendet.

Mot beslut får talan ej föras.

Om beslutet underrättas ägaren, sökanden samt den lokala skattemyndigheten.

⁵ Senaste lydelse 1971:171

⁶ Senaste lydelse 1971:171

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse7 §⁷

För beslut om åsatt taxeringsvärde utgår avgift med 300 kronor om fastighetens uppskattade värde ej överstiger 200 000 kronor och i annat fall med 600 kronor.

Har avgiften ej erlagts inom en månad efter det krav på avgiften delgivits sökanden, får utmätning ske för avgiften utan föregående dom.

För beslut om särskilt uppskattningsvärde utgår avgift med 300 kronor om fastighetens uppskattade värde ej överstiger 200 000 kronor och i annat fall med 600 kronor. Då staten är sökande utgår inte avgift.

Har avgiften ej erlagts inom en månad efter det krav på avgiften delgivits sökanden, får utmätning ske för avgiften utan föregående dom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

⁷Senaste lydelse 1971:171

8 Förslag tillLag om ändring i lagen (1933:359) angående vad med fastighets
taxeringsvärde i vissa fall skall förstås.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1933:359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås¹ att lagen skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Är enligt vad därom finnes stadgat för fastighet gällande särskilt uppskattningsvärde för fastighetsobelåning (preliminärt taxeringsvärde), skall vad i lag eller författning föreskrives om fastighets taxeringsvärde såsom grund för beräkning av belopp, intill vilket inteckning i fastighet må godkännas såsom säkerhet vid utlåning eller såsom täckning för fonder eller inlåning i stället gälla om det preliminära taxeringsvärdet.

Föreslagen lydelse

Är enligt vad därom finnes stadgat för fastighet gällande särskilt uppskattningsvärde, skall vad i lag eller författning föreskrives om fastighets taxeringsvärde såsom grund för beräkning av belopp, intill vilket inteckning i fastighet må godkännas såsom säkerhet vid utlåning eller såsom täckning för fonder eller inlåning i stället gälla om det särskilda uppskattningsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

¹ Senaste lydelse 1933:359.

9 Förslag tillLag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

att 22 § 2 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 § 2 mom. ¹⁾

Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av rörelse, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall länsstyrelsen i det län där egendomen är belägen på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, åsätta egendomen särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av rörelse, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, äger beskattningsmyndigheten hos länsstyrelsen påkalla att egendomen för ändamål, som i föregående stycket sägs, åsättes särskilt värde.

Fast egendom, för vilken icke finnes särskilt taxeringsvärde, skall ock av länsstyrelsen åsättas värde till ledning för arvsskattens bestämmande. Det åligger skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor att göra ansökan härom. Värdering som nu sägs är dock icke erforderlig, där det finnes uppenbart, att egendomens värde ej överstiger 10 000 kronor.

Vid den värdesättning, varom

Vid den värdesättning, varom

¹ Senaste lydelse 1973:1104

Nuvarande lydelse

i detta moment är fråga, skall, under iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de i kommunalskattelagen stadgade grunder för taxering av fastighet, hänsyn tagas till egendomens beskaffenhet vid tidpunkt, som avses i 21 §. Vad i 22 § 1 mom. andra och tredje punkterna är stadgat skall därvid äga motsvarande tillämpning. Sökande är pliktig meddela länsstyrelsen erforderliga upplysningar för ansökningens prövning. Länsstyrelsen äger att i ärendet höra ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen, eller, om denna nämnd avslutat sin verksamhet, ordföranden i taxeringsnämnden i orten. Där besiktning av egendomen prövas nödig, må länsstyrelsen föranstalta där- om såframt, då ärendet upptagits på ansökan, sökanden efter anmaning bestrider kostnaderna för besiktningen. I fall, som avses i andra stycket av detta moment, bestridas kostnaderna av allmänna medel.

Över länsstyrelsens beslut i ärende, som avses i detta moment, må klagan icke föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas om skattskyldigheten inträtt före den 1 januari 1982.

Föreslagen lydelse

i detta moment är fråga, skall, under iakttagande i övrigt i tillämpliga delar av de i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) stadgade grunder för taxering av fastighet, hänsyn tagas till egendomens beskaffenhet vid tidpunkt, som avses i 21 §. Vad i 22 § 1 mom. andra och tredje punkterna är stadgat skall därvid äga motsvarande tillämpning. Sökande är pliktig meddela länsstyrelsen erforderliga upplysningar för ansökningens prövning. Länsstyrelsen äger att i ärendet höra ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, inom vilket egendomen är belägen, eller, om denna nämnd avslutat sin verksamhet, ordföranden i taxeringsnämnden i orten. Där besiktning av egendomen prövas nödig, må länsstyrelsen föranstalta där- om såframt, då ärendet upptagits på ansökan, sökanden efter anmaning bestrider kostnaderna för besiktningen. I fall, som avses i andra stycket av detta moment, bestridas kostnaderna av allmänna medel.

10 Förslag tillLag om ändring av stämpelskattelagen (1964:308)

Härigenom föreskrivs i fråga om stämpelskattelagen (1964:308) att 4 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse4 §¹

Skatteplikt föreligger icke vid

1) förvärv från make, om förvärvet sker i syfte att för sammanläggning åstadkomma enhetliga lagfartsförhållanden beträffande makarnas fasta egendom; 2) förvärv genom byte i den mån vederlaget utgöres av annan fast egendom, om bytet sker för att åstadkomma en lämpligare fastighetsindelning eller utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering; 3) sambruksförenings förvärv genom tillskott från medlem och samfällighetsförenings förvärv enligt 5 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter; 4) försäkringsbolags förvärv från annat försäkringsbolag i samband med sådant avtal om övertagande av det senare bolagets hela försäkringsbestånd, som avses i 295 § lagen om försäkringsrörelse; 5) förvärv av järnväg för allmän trafik eller av mark för sådan järnväg; 6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark, vilken enligt fastställd plan skall användas för sådant ändamål som avses i 5 § 1 mom. b) eller d) kommunalskattelagen;	6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark, vilken enligt fastställd plan skall användas för <u>allmänna platser, begravningsplatser</u> eller för sådant <u>ändamål som enligt 2 kap. 2 §</u>

¹ Omtryckt 1979:1060, senaste lydelse 1973:1164.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

fastighetstaxeringslagen
.(1979:1152) medför att byggnad
kan indelas som vårdbyggnad,
bad-, sport- och idrottsanlägg-
ning, skolbyggnad, kulturbygg-
nad, ecklesiastikbyggnad eller
allmän byggnad;

- 7) förvärv på grund av lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område;
- 8) förvärv av kronojord genom skatteköp eller eljest på grund av skattebrev;
- 9) förvärv av ständig besittningsrätt till kronohemman eller krononybygge, då på grund av förvärvet vinnes inrymning i sådan rätt;
- 10) upplåtelse av tomträtt i nybildad fastighet, vars mark tidigare helt eller till övervägande del ingått i fastighet som varit med tomträtt upplåten till samme tomträttshavare; eller
- 11) återgång av fång i fall, där rätt till återvinning föreligger enligt 42 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och gäller i fråga om förvärv som sker efter ikraftträdandet.

11 Förslag tillLag om ändring i förordningen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor

att 1 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse1 §¹

Riksskatteverket må, därest sådant för någon finnes vara av synnerlig vikt, efter ansökan lämna besked på förhand (förhandsbesked) angående viss fråga, som avser sökandens taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt eller ersättningsskatt, ävensom viss fråga rörande tillämpningen av lagen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst eller förordningen om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst. Förhandsbesked må ock meddelas i frågor som nu nämnts, därest detta finnes vara av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Vad ovan sagts skall äga motsvarande tillämpning, när ägare till fastighet eller den, för vilken ehuru han icke är ägare garantibelopp för fastighet likväl skall upptagas såsom skattepliktig inkomst i enlighet med vad därom stadgas i 47 § kommunalskattelagen, önskar på förhand erhålla besked angående viss fråga som avser taxering av fastigheten.

Vad ovan sagts skall äga motsvarande tillämpning, när ägare till fastighet önskar på förhand erhålla besked angående viss fråga som avser taxering av fastigheten. Som ägare anses den som enligt 47 § kommunalskattelagen (1928:370) är skyldig att ta upp garantibelopp som skattepliktig inkomst eller, för fastighet som enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) undantagits från skatteplikt och för egendom för

¹ Senaste lydelse 1970:914.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

vilken värde enligt 7 kap.
16 § fastighetstaxeringsla-
gen inte bestämts, den som
varit skyldig att ta upp
garantibelopp om fastigheten
varit skattepliktig eller
åsatts värde.

Om rätt att av riksskatteverket erhålla förhandsbesked i fråga rörande mervärdeskatt föreskrives i förordningen om mervärdeskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

12 Förslag tillLag om ändring i lagen (1939:608) om enskilda vägar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1939:608) om enskilda vägar att 1 kap. 5 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse5 §¹

För fullgörande av väghållnings- skyldighet eller annan förplikt- else, som enligt denna lag el- ler med stöd därav meddelad be- stämmelse åligger fastighet, svare, där ej nedan i andra el- ler tredje stycket annorledes stadgas, fastighetens ägare.

Den, som innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastig- het på grund av testameta- riskt förordnande, skall vid tillämpning av denna lag anses såsom fastighetens ägare.

I ägares ställe svare den, som innehar fastighet på sådana villkor att han, där fastig- hetsskatt för fastigheten skall utgå, jämlikt kommunalskatte- lagen är skyldig erlägga dylik skatt.

För fullgörande av väghållnings- skyldighet eller annan förplikt- else, som enligt denna lag el- ler med stöd därav meddelad be- stämmelse åligger fastighet, svarar fastighetens ägare. Som ägare av fastighet anses vid tillämpningen av denna lag den som enligt 47 § kommunalskatte- lagen (1928:370) är skyldig att ta upp garantibelopp som skatte- pliktig inkomst, dock ej sådan nyttjanderättshavare som avses i 47 § andra stycket e) kommunalskattelagen. Som ägare till fastighet som enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) undantagits från skatteplikt, och till egendom för vilken värde enligt 7 kap. 16 § fastighetstaxeringslagen inte bestämts, anses den som varit skyldig att ta upp garanti- belopp om fastigheten varit skattepliktig eller åsatts värde.

¹ Senaste lydelse 1939:608.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ny ägare eller innehavare svare ej för bidrag i penningar, som förfaller till betalning, innan han skall tillträda fastigheten, men vare pliktig fullgöra vad företrädaren eftersatt i fråga om arbete, som i avseende å väghållningen ålagts honom.

Angående förmånsrätt för vissa fordringar enligt denna lag är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

13 Förslag tillLag om ändring i lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar
att 3 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse3 §¹

Som ägare av fastighet anses vid tillämpningen av denna lag den som enligt kommunalskattelagen (1928:370) är skyldig att betala skatt för garantibelopp för fastigheten.

Som ägare av fastighet anses vid tillämpningen av denna lag den som enligt 47 § kommunalskattelagen (1928:370) är skyldig att ta upp garantibelopp som skattepliktig inkomst, dock ej sådan nyttjanderättshavare som avses i 47 § andra stycket e) kommunalskattelagen. Som ägare till fastighet som enligt 3 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) undantagits från skatteplikt, och till egendom för vilken värde enligt 7 kap. 16 § fastighetstaxeringslagen inte bestämts, anses den som varit skyldig att ta upp garantibelopp om fastigheten varit skattepliktig eller åsatts värde,

Har huvudman för allmän va-anläggning träffat avtal med annan än fastighetsägare om brukande av anläggningen, gäller för denne vad som i lagen föreskrives om fastighetsägare.

¹ Omtryckt 1976:842, senaste lydelse 1970:244

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

När omständigheterna föranleder det tillämpas bestämmelse om fastighet i denna lag på byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken. Vad som i lagen föreskrives om ägare av fastighet skall därvid gälla anläggningens ägare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

14 Förslag tillLag om ändring i lagen (1975:1132) om förvärv av hyresfastighet m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1975:1132) om förvärv av hyresfastighet m.m.

att 1 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse1 §¹

Fast egendom, som är taxerad som annan fastighet och som vid taxeringen betecknats som hyresfastighet, får ej utan tillstånd av hyresnämnd förvärvas genom

1. köp, byte eller gåva,
2. tillskott till bolag eller förening,
3. utdelning eller skifte från bolag eller förening,
4. fusion enligt 14 kap. 1 eller 2 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Fast egendom, som är taxerad som annan fastighet och som vid taxeringen betecknats som hyreshusenhet, får ej utan tillstånd av hyresnämnd förvärvas genom

1. köp, byte eller gåva,
2. tillskott till bolag eller förening,
3. utdelning eller skifte från bolag eller förening,
4. fusion enligt 14 kap. 1 eller 2 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Förvärvstillstånd fordras dock endast om den kommun där den fasta egendomen är belägen enligt 3 a § första stycket påkallar prövning hos hyresnämnden.

Vad i denna lag sägs om fast egendom skall gälla även tomträtt. Vad som sägs om lagfart skall, när fråga är om tomträtt, i stället avse inskrivning av förvärv av tomträtt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981. I fråga om förvärv som skett före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 1979:307.

15 Förslag tillLag om ändring i lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärme-
anläggningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:838) om allmänna fjärrvärmeanläggningar

att 3 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

3 §¹

Som ägare av fastighet anses vid tillämpningen av denna lag den som enligt kommunalskattelagen (1928:370) är skyldig att betala skatt för garanti-
belopp för fastigheten.

Som ägare av fastighet anses vid tillämpningen av denna lag den som enligt 47 § kommunal-
skattelagen (1928:370) är skyldig att ta upp garanti-
belopp som skattepliktig in-
komst, dock ej sådan nyttjan-
derättshavare som avses i 47 §
andra stycket e) kommunalskatte-
lagen. Som ägare till fastighet
som enligt 3 kap. fastighets-
taxeringslagen (1979:1152) un-
dantagits från skatteplikt,
och till egendom för vilken
värde enligt 7 kap. 16 § fas-
tighetstaxeringslagen inte be-
stämmts, anses den som varit
skyldig att ta upp garantibe-
lopp om fastigheten varit
skattepliktig eller åsatts
värde.

¹ Senaste lydelse 1976:838.

Nuvarande lydelseFöreslagen lydelse

Har huvudman för allmän fjärrvärmeanläggning träffat avtal med annan än fastighetsägare om brukande av anläggningen, gäller för denne vad som i lagen föreskrives om fastighetsägare.

När omständigheterna föranleder det tillämpas bestämmelse om fastighet i denna lag på byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken. Vad som i lagen föreskrives om ägare av fastighet skall därvid gälla anläggningens ägare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

*Bilaga 3***Sammanställning av remissyttranden över betänkandet
Besvärregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. (Ds B 1980: 8)****1 Remissinstanser**

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av justitiekanslern (JK), domstolsverket, kammarkollegiet, Svea hovrätt, kammarrätterna i Göteborg och Sundsvall, hyresnämnden och arrendenämnden i Göteborg, länsrätterna i Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Jämtlands samt Norrbottens län, centralnämnden för fastighetsdata (CFD), riksrevisionsverket (RRV), riksskatteverket (RSV), statens planverk (planverket), statens lantmäteriverk (LMV), statens vattenfallsverk (Vattenfall), länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Örebro, Gävleborgs samt Norrbottens län, länsstyrelsernas organisationsnämnd (LON), arrendelagskommittén, stämpelskatteutredningen, Föreningen Auktoriserade revisorer (FAR), HSB:s riksförbund, Kooperativa förbundet (KF), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska byggnadsentreprenörföreningen (SBEF), Svenska elverksföreningen (Elverksföreningen), Svenska kommunförbundet (Kommunförbundet), Svenska kraftverksföreningen (Kraftverksföreningen), Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Svenska lokaltrafikföreningen (Lokaltrafikföreningen), Svenska sparbanksföreningen (Sparbanksföreningen), Sveriges advokatsamfund (Advokatsamfundet), Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO), Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges industriförbund (Industriförbundet), Sveriges jordägareförbund (Jordägareförbundet), Sveriges Radio AB, Sveriges redovisningskonsulters förbund (SRF), Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges villaägareförbund och Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR).

Härutöver har yttrande inkommit från Stig Ekmark.

Vattenfall och Kraftverksföreningen har lämnat in ett gemensamt utarbetat svar. Elverksföreningen åberopar som sitt yttrande det av Vattenfall och Kraftverksföreningen gemensamma svaret. LRF har som sitt yttrande ingett ett inom Lantbrukarnas skattedelegation upprättat utlåtande. Sveriges skogsägareföreningars riksförbund delar de synpunkter som har framförts i nämnda yttrande. Jordägareförbundet hänvisar till de synpunkter som framförs i Lantbrukarnas riksförbunds yttrande samt avger eget svar. SAF och Industriförbundet har avgett ett gemensamt remissvar.

2 Följdändringar till fastighetstaxeringslagen

Största delen av remissinstanserna godtar förslagen eller lämnar dem utan erinran. Några remissinstanser framför kritiska synpunkter på förslagen om inkomst- och förmögenhetsbeskattningen samt åsättande av särskilt uppskattningsvärde på fastighet. De delar av betänkandet som inte redovisas nedan har inte mötts av någon kritik från remissinstanserna.

De sifferbeteckningar som anges efter olika rubriker syftar på motsvarande avsnitt i betänkandet.

Inkomst- och förmögenhetsbeskattningen (6.5.2, 6.5.3 och 6.5.4)

Förslagen i denna del godtas visserligen eller lämnas utan erinran av flertalet remissinstanser. Förslagen berörs emellertid endast uttryckligen av ett fåtal remissinstanser och dessa framför i allmänhet kritiska synpunkter.

Länsstyrelsen i Stockholms län, som bestämt avstyrker förslaget, anser att det ur principiell synpunkt visserligen inte är tillfredsställande att klart kommersiella inkomster inte inkomsttaxeras och kapitalplaceringsobjekt inte förmögenhetstaxeras. Med hänsyn till de svåra komplikationerna vid inkomsttaxeringen och det ökade arbetet med att åsätta särskilt uppskattningsvärde som kommitténs förslag skulle innebära, förordar länsstyrelsen med bestämdhet, att den tidigare kopplingen mellan skattefri fastighet och befrielse från skatt på inkomst och förmögenhet härifrån bibehålls. Länsstyrelsen framhåller att kommittén har förbisett att taxeringsvärde i de flesta fall utgör en förutsättning för att kunna åsätta en riktig taxering då befrielse vid inkomsttaxeringen endast skall avse den del av fastighetens avkastning som hänför sig till dess användning för skattefritt ändamål. Länsstyrelsen anser att, om kommitténs förslag genomförs, måste särskilt uppskattningsvärde kunna åsättas inte bara när det är behövligt för förmögenhetstaxeringen utan även när det behövs för inkomsttaxeringen och att det vid värderingen även skall anges fördelning på allmännyttig och kommersiell del.

Vidare betonar länsstyrelsen att taxeringsnämnden för årlig taxering har varken kunskap eller tillgång till hjälpmedel för att åsätta taxeringsvärden. Inte heller finns i allmän självdeklaration underlag för värdering av fastighet, det saknas resurser att på föreslaget sätt åsätta särskilda uppskattningsvärden och att värderingsunderlag saknas eftersom dessa fastigheter förmodligen redovisats på deklaraionsblanketten för skattefria objekt. Länsstyrelsen framhåller att förslaget utgör en avsevärd skatteskärpning i de fall då fastigheten till högst 49 % används för skattefritt ändamål och att det vid förmögenhetstaxeringen föreslås skärpta regler i de fall fastighetsägaren är skattskyldig till sådan skatt. Här skall nämligen enligt förslaget fastigheten i sin helhet upptas som tillgång oaktat den inte åsatts taxeringsvärde.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser sig inte kunna tillstyrka förslaget utom såvitt avser förslaget att skattefriheten endast bör gälla inkomst från en av ägaren själv bedriven allmännyttig verksamhet. Länsstyrelsen ifrågasätter om inte rätt att påkalla uppskattningsvärde bör inskrivas i 54 § d) kommunalskattelagen och 7 § h) lagen om statlig inkomstskatt enär ett uppskattningsvärde i vissa fall kan vara behövligt vid tillämpning av dessa lagrum i föreslagna lydelse. Länsstyrelsen anför vidare bl. a.: Bortsett från att kommitténs förslag i dessa delar avviker från den övervägande-princip vid inkomst- och förmögenhetstaxeringarna som uttalats är det länsstyrelsens uppfattning att kommitténs förslag i hög grad kommer att försvåra såväl deklaraionsarbetet för de skattskyldiga som taxeringsarbetet för skattemyndigheterna samt medföra en ökad frekvens av besvär över inkomsttaxeringar med svåra avvägningsfrågor. Dessutom finner länsstyrelsen att kommitténs förslag att nu gällande proportioneringsprincip vid inkomsttaxeringarna skall gälla även fortsättningsvis inte genomförts med full verkan. Kommittén har nämligen i förslaget till viss del behållit övervä-

gandeprincipen nämligen i de fall fastighet endast till mindre del än 50% används för allmännyttig verksamhet. En proportionering vid inkomsttaxeringarna i dessa fall kan ju inte komma ifråga enligt föreslagna regler.

Enligt TOR kommer inkomsttaxeringsnämnderna att åsamkas ett ökat arbete, när de inte av fastighetstaxeringsnämndens beslut kan få hjälp med proportioneringen av kostnader m. m. för skattefri fastighet. För att underlätta arbetet med att fördela kostnader m. m. bör enligt TOR ifrågavarande skattskyldiga åläggas att lämna uppgifter härför i deklarationen. Riksskatteverket bör enligt TOR:s mening ta fram förfrågningsblanketter för detta ändamål.

RSV anför: Kommittén föreslår att sloandet av det s. k. ägarkravet som avses i 3 kap. FTL skall slå igenom även vid inkomsttaxeringen. Inkomst av fastighet skulle därvid vara skattefri i den mån inkomsten härrör från sådan allmännyttig verksamhet som ägaren själv bedriver. Däremot föreslås inte att huvudsaklighetsprincipen skall slå igenom vid inkomsttaxeringen på så sätt att inkomst av förvärvskälla vari fastigheten ingår alltid skall vara helt skattefri eller skattepliktig. Nuvarande ordning skall alltså behållas vilket medför att TN vid den årliga inkomsttaxeringen måste fastställa hur stor del av förvärvskällan som används för allmännyttigt respektive kommersiellt ändamål. Förfarandet, som många gånger kan bli svårbedömt torde innebära ett visst merarbete för TN.

Länsstyrelsen i Hallands län framhåller att de föreslagna reglerna är krångliga och svåröverskådliga. Länsstyrelsen anför att de nu emellertid i huvudsak torde vara nödvändiga. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslagen utom ifråga om förslaget att skattefri fastighet i vissa fall skall vara skattepliktig vid förmögenhetstaxeringen. I den frågan får man enligt länsstyrelsens mening utan korrigerande åtgärder ta konsekvenserna av de ändrade skattepliktsreglerna vid fastighetstaxeringen och av det förhållandet att taxeringsvärde inte åsätts skattefri fastighet.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anför: Kommittén har försökt att göra vissa avvägningar som syftar till att de nya reglerna skall få rimliga beskattningsekvenser. Länsstyrelsen har förståelse härför. Dessa invändningar, vars innebörd länsstyrelsen i och för sig kan godta, har dock lett till att kommittén t. ex. funnit det omöjligt att låta det faktiska sambandet mellan fastighetstaxering och inkomsttaxering gälla längre. Vidare har följden av kommitténs förslag blivit att för vissa fastigheter som vid fastighetstaxeringen undantagits från skatteplikt i många fall ändå kommer att krävas åsättande av värden, bl. a. för förmögenhetstaxering.

Såvitt länsstyrelsen kan finna har de numera införda skattepliktsreglerna på sätt och vis bundit upp lagstiftaren så att följdändringar på de områden som tas upp i betänkandet inte kan komma till stånd utan att flera av reglerna blir mycket invecklade. Särskilt betänkligt är att fastigheter som inte skall åsättas taxeringsvärde enligt bestämmelser i 3 kapitlet fastighetstaxeringslagen i flera fall måste bli föremål för en värdering vid sidan om fastighetstaxeringen. Länsstyrelsen måste därför ifrågasätta om inte en översyn redan nu bör företas i syfte att leda fram till att fastigheter, för vilka värdering krävs i beskattningssammanhang, ändå blir föremål för taxering i fastighetstaxeringsnämnd.

Länsstyrelsen anför vidare: Sammanfattningsvis får länsstyrelsen uttala beträffande avsnittet 6 i betänkandet att i den uppkomna situationen tvingas man acceptera att följdändringarna till fastighetstaxeringslagen i många fall leder till mycket invecklad lagstiftning men att därför en snar översyn görs i fråga om sambandet mellan fastighetstaxering och inkomst- och

förmögenhetstaxering. En återgång till att fastigheter, för vilka krävs värdering, skall bli föremål för taxering i fastighetstaxeringsnämnd torde därvid enligt länsstyrelsens mening bli nödvändig.

Länsstyrelsen i Södermanlands län framhåller att det förhållandet att huvudsaklighetsprincip införts vid bedömningen av skatteplikt för fastigheter medan proportioneringsprincip föreslås gälla även i fortsättningen vid inkomsttaxeringen kan medföra komplikationer i taxeringsarbetet, besvärliga utredningsfall och svårbedömda tvister. Tidigare samband mellan skattefri fastighet på ena sidan samt skattefri inkomst och förmögenhet på den andra hade klara fördelar enligt länsstyrelsen. Länsstyrelsen delar dock kommitténs farhågor för att nu gå över till huvudsaklighetsprincip vid beskattningen av inkomst. Länsstyrelsen framhåller att det naturligtvis är önskvärt att man med utgångspunkt i dessa båda system går vidare och söker sig fram till en metod som tillgodoser kravet på samband. Länsstyrelsen framhåller att kommittén har förbisett att taxeringsvärde i de flesta fall utgör en förutsättning för att kunna åsätta en riktig taxering då befrielse vid inkomsttaxeringen endast skall avse den del av fastighetens avkastning som hänför sig till dess användning för skattefritt ändamål.

SBEF menar att reglerna om skattskyldighet för fastighetsinkomster blivit i viss mån tillkrånglade och svåröverskådliga genom att den huvudsaklighetsprincip som gäller i fråga om skatteplikten inte skall gälla i fråga om fastighetsinkomster. *SBEF*, som har förståelse för kommitténs överväganden i nu aktuella delar, anser att det bör övervägas om inte skattepliktsbeslutet vid fastighetstaxeringen också i större utsträckning skall få slå igenom i fråga om skattskyldigheten för fastighetsinkomsterna.

Lantbrukarnas skattedelegation framhåller att, genom att knyta an värderingen till lagen om särskilt uppskattningsvärde i stället för att värdera de aktuella fastigheterna från början, man inte får samma stabilitet i fråga om förmögenhetsvärdet. Uppskattningsvärdet är inte bindande vid förmögenhetstaxeringen. Vidare är värderingstidpunkten för uppskattningsvärdet en annan än den som gäller vid fastighetstaxeringen. Med hänsyn härtill anser delegationen att man antingen bör värdera de förevarande skattefria fastigheterna vid fastighetstaxeringen och låta dessa värden gälla vid förmögenhetstaxeringen eller helt och hållet bortse från värdet av fastigheterna i förmögenhetshänsende.

Lokaltrafikföreningen anser att, med hänsyn till att all kommunikationsverksamhet genom tillkomsten av lagen om huvudmannskap för den kollektiva persontrafiken (SFS 1978:438) efter hand måste betraktas som allmännyttig verksamhet, kommittén mera ingående borde övervägt att slopa skattskyldigheten för inkomst av fastighet där kommunikationsverksamhet bedrivs.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser, att sådan lantbruksenhet, som enligt 3 kap. 3 § fastighetstaxeringslagen skall undantas från skatteplikt om den till övervägande del används på visst föreskrivet sätt, inte inryms i den föreslagna lydelsen av 54 § d) 1. kommunalskattelagen. Länsstyrelsen föreslår att lagrummet erhåller sådan lydelse att jämväl sådan lantbruksenhet omfattas av lagrummet.

Lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet (6.3.2)

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av flertalet av remissinstanserna. En remissinstans, *Svenska kyrkans församlings- och pastorförbund*, hälsar förslaget med tillfredsställelse. Övriga remissinstanser som har framfört synpunkter är kritiska mot förslaget.

Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund anför: Den ändring i lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet som kommittén föreslår hälsar förbundet med tillfredsställelse. Den möjlighet att få ett officiellt värderingsutlåtande även för skattefria fastigheter som kommittén nu föreslår skulle göra det möjligt för församlingar och pastorat att få värde på en del av sina fastigheter. Detta har betydelse rent bokföringsmässigt då det ibland kan vara ytterst värdefullt att ha ett referensbelopp på en skattefri och ovärderad fastighet. Ett värde är ofta betydelsefullt även i statistiska sammanhang. Framförallt skulle emellertid regeln vara betydelsefull för pastoraten när det gäller deras prästgårdar. Dessa är som regel ovärderade och vid en försäljningssituation förordnar stiftsnämnderna värderingsmän till att sätta ett värde på prästgården. Med den nu föreslagna regeln behöver pastorat (och stiftsnämnd) om prästgården i förhand värderats enligt lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet inte sväva i okunighet om prästgårdens värde. Detta underlättar avsevärt för pastoratet att fatta avgörandet huruvida försäljning skall ske eller ej. Likaså bör dylikt värde underlätta stiftsnämndernas värdering av fastigheten.

Några remissinstanser behandlar frågan om länsstyrelsen har resurser att åsätta särskilt uppskattningsvärde enligt förslaget. Hit hör *länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands och Östergötlands län*.

Länsstyrelsen i Stockholms län befarar att det kommer att bli en för taxeringsavdelningens besvärshet ytterst svårbemästrad ökning av antalet objekt, som måste åsättas särskilt uppskattningsvärde om förslaget genomförs. Den lösning på resursproblemet länsstyrelsen vill anvisa är att bestyret med åsättandet av särskilt uppskattningsvärde läggs på fastighetstaxeringsnämnd och särskild fastighetstaxeringsnämnd. Frågan bör i så fall, enligt länsstyrelsen, övervägas i samband med utformning av reglerna om särskild fastighetstaxering. Länsstyrelsen anser att rätt att påkalla särskilt uppskattningsvärde måste tillkomma förutom ägare och taxeringsnämnd även taxeringsintendent.

Även länsstyrelsen i Uppsala län anser att taxeringsintendent bör ha rätt att påkalla åsättande av särskilt uppskattningsvärde.

Länsstyrelsen i Södermanlands län vill starkt ifrågasätta om det föreslagna förfarandet verkligen innebär en förbättring jämfört med den tidigare ordningen. Länsstyrelsen anser att det f. n. saknas resurser för de föreslagna tillkommande arbetsuppgifterna som länsstyrelserna får ta på sig. Länsstyrelsen är dock medveten om svårigheten att med nuvarande utformning av fastighetstaxeringslagen finna en bättre lösning på detta problem.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anser förslaget att utvidga tillämpningen av lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet mycket tveksamt. Enligt länsstyrelsen synes det helt klart att värderingsinstitutet som sådant blir administrativt betungande och tidsödande. Eftersom talan emot länsstyrelsens beslut om värde inte avses få föras, blir eventuella tvistigheter inte uppklarade, utan den som är missnöjd med det åsatta värdet får föra talan mot förmögenhetstaxeringen i vanlig ordning, om det är för detta ändamål som värderingen företagits. Ett sådant förfarande är enligt länsstyrelsens mening inte tilltalande. Kommitténs uppfattning att länsstyrelserna inom ramen för nu befintliga resurser bör kunna klara av den ökade ärendemängden är inte heller så underbyggd att länsstyrelsen i dagens läge kan dela den. Länsstyrelsen, som anser att en snar översyn bör göras i fråga om sambandet mellan fastighetstaxering och förmögenhetstaxering, ifrågasätter om inte en översyn redan nu bör företas i syfte att leda fram till

att fastigheter, för vilka värdering krävs i beskattningssammanhang, ändå blir föremål för taxering i fastighetstaxeringsnämnd.

RSV anför: I FTL har den s. k. huvudsaklighetsprincipen införts, dvs. en fastighet kan inte längre vara delvis skattefri och skattepliktig utan blir antingen det ena eller det andra beroende på den huvudsakliga användningen. Kommittén föreslår att fastigheter som blir skattefria enligt denna regel skall kunna ges värde genom officiellt värderingsutlåtande. Tillämpningsområdet för lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet skall därvid utvidgas. Detta leder till, som kommittén framhållit, en ökad arbetsbelastning för länsstyrelserna.

Länsstyrelsen i Hallands län anför: Skall fastighetsinnehav beskattas med garantiskatt eller förmögenhetsskatt – bör det ske med ledning av ett åsatt taxeringsvärde. Att införa ett särskilt värderingsinstitut, med en myndighet som beslutande om ett definitivt beskattningsunderlag vid sidan om fastighetstaxeringen, är principiellt kontroversiellt. Därtill kommer praktiska problem, vars omfattning inte nu kan överskådas. Enligt länsstyrelsens bestämda uppfattning bör institutet särskilt uppskattningsvärde på sätt nu gäller förbehållas den tillfälliga värdering, som sker på kort sikt intill nästkommande allmänna eller särskilda fastighetstaxering och som har helt annat syfte än att utgöra beskattningsunderlag.

Enligt *länsstyrelsens i Malmöhus län* uppfattning måste fastighetsägare som ansöker om värdering enligt 4 § lagen om statlig förmögenhetsskatt befrias från avgift. Länsstyrelsen anser att en bestämmelse med denna innebörd bör införas i 7 § lagen om särskilt uppskattningsvärde på fastighet. Länsstyrelsen anför vidare: Kommitténs förslag innebär att ny värdering måste göras varje år. Då värderingen endast skall vara till ledning för förmögenhetsberäkningen ifrågasätter länsstyrelsen om inte ett beslutat uppskattningsvärde kan godtagas vid flera års taxeringar. Om några förändringar av betydelse för värdet skett på fastigheten följer av taxeringslagens bestämmelser att dessa måste redovisas av fastighetsägaren i självdeklarationen. Med hänsyn till att taxeringsnämnden ges rätt att påkalla värdering kan det enligt länsstyrelsens mening förutsättas att taxeringsnämnden kommer att tillse att nytt värde beslutas i den utsträckning som krävs för att uppnå tillfredsställande förmögenhetstaxeringar.

Avslutningsvis kan anmärkas att kommitténs förslag inte innehåller någon regel om hur värdering av en från skatteplikt undantagen fastighet skall ske. Av det förhållandet att det särskilda uppskattningsvärdet endast skall vara till ledning vid förmögenhetstaxeringen följer att ett visst värde skall tillämpas. I fråga om lös egendom finns regeln att värdering om inte annat angetts skall ske till normalt försäljningspris. Enligt länsstyrelsens åsikt kräver kommittéförslaget en kompletterande regel av innebörd att en från skatteplikt undantagen fastighet skall tas upp till det värde som anges i 5 kap. 2 § FTL eller 75 procent av taxeringsenhetens marknadsvärde, relaterat till prisnivån vid senaste allmänna fastighetstaxering.

TOR påpekar att enligt förslaget skall till grund för värderingen av skattefria fastigheter för förmögenhetsbeskattningen ligga fastighetens beskaffenhet den 31 december året före taxeringsåret. Detta innebär att man för vissa skattefria fastigheter varje år måste fastställa ett värde, som skall användas enbart för förmögenhetsbeskattningen. Enligt *TOR* torde beskaffenheten för de flesta av de här fastigheterna inte förändras i någon nämnvärd omfattning. Ett nytt värde torde därför enligt *TOR* inte behöva framtas varje år. I stället bör ett värde, som har fastställts visst år, få gälla till nästa allmänna fastighetstaxering. *TOR* menar att man för framtiden

bör se till att ifrågavarande fastigheter ges ett värde vid allmän fastighets-taxering. Detta bör enligt TOR kunna ske, om man registrerar de skattefria fastigheter, som fått särskilt uppskattningsvärde.

SBEF framhåller att såsom kommittén påpekar uppstår vid värdesättningen en obalans mellan skattepliktiga och inte skattepliktiga fastigheter i de fall fastighet undergått någon förändring. Enligt *SBEF*:s uppfattning bör skillnad i berört hänseende inte göras mellan skattepliktiga och inte skattepliktiga fastigheter.

Lagen om arvsskatt och gåvoskatt (6.3.4)

Övervägande antalet remissinstanser har inte gjort några invändningar mot förslaget. Endast två remissinstanser har haft invändningar mot förslaget. Dessa är *länsstyrelsen i Östergötlands län* och *kammarkollegiet*.

Länsstyrelsen i Östergötlands län anser att det bör övervägas att ändra lagtexten i lagen om arvsskatt och gåvoskatt så att även beskattningsmyndigheten skall kunna påkalla åsättande av särskilt värde, vilket förfarande förekommer i tillämpning (JO:s beslut i ärende dnr 1187–1977).

Kammarkollegiet behandlar utformningen av övergångsbestämmelserna och anför: Om år 1981 ges bort eller faller i arv en fastighet som nybildats år 1980, finns för fastigheten inte annat särskilt taxeringsvärde än det vid 1981 års allmänna fastighetstaxering satta. Detta värde skall enligt praxis ligga till grund för fastighetens värdering i ärende om gåvoskatt (arvsskatt). Detta belyses av *NJA* 1947 s. 156 och 160 ävensom 1979 s. 456. Detsamma gäller i alla fall, då för den egendom som faller i arv eller ges bort, inte finns ett representativt taxeringsvärde för näst föregående år. Exempel härpå är att en taxeringsenhet upplösts annorledes än genom fastighetsbildning eller att bebyggelse ägt rum. Det är önskvärt att i alla sådana fall 1981 års taxeringsvärde kan av beskattningsmyndigheten (BM) utan särskild omgång tillämpas. Eljest kan nämligen BM komma att se sig nödsakad att, om egendomsvärdet är av någon betydelse, fordra särskild värdering enligt 22 § 2 mom. st. 3 arvsskattelagen, vilket uppenbart är onödig omgång.

Stämpelskattelagen (6.4.2)

Förslaget har godtagits eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. Förslaget har närmare behandlats av *stämpelskatteutredningen* och *kammarkollegiet*.

Stämpelskatteutredningen anför: Såsom fastighetstaxeringskommittén har angett innebär dess förslag en viss utvidgning av skattefriheten vid kommuns eller annan menighets förvärv av mark. I likhet med kommittén finner stämpelskatteutredningen att en oförändrad omfattning av stämpelskatteplikten skulle kräva en omfattande och svåröverskådlig reglering i SL.

Stämpelskatteutredningen har ännu inte tagit ställning till vilka undantag som bör gälla från stämpelskatteplikten och hur dessa författningsmässigt bör utformas. Likväl finner utredningen inte anledning att motsätta sig att 4 § 6) SL utformas på det sätt fastighetstaxeringskommittén har föreslagit. Utredningen vill emellertid förutskicka att dess fortsatta arbete kan leda till att bestämmelsen får en annan utformning än den nu föreslagna. Sålunda kan det måhända vara lämpligt att på sikt låta skattefriheten omfatta förvärv av mark för sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen medför att byggnad skall indelas som specialbyggnad.

Kammarkollegiet behandlar utformningen av övergångsbestämmelsen till lagen och anför: Genom lagen (1979: 1154) om ändring i kommunalskat-

telagen (KL) föreskrevs, såvitt här är i fråga, att 5 § KL skulle upphöra att gälla. Lagen trädde i kraft 1979-12-29 men skulle, såvitt avser nyss nämnda föreskrift, tillämpas första gången i fråga om 1981 års allmänna fastighetstaxering. Denna övergångsbestämmelse bör vara avsedd att uppfattas så, att om lagfart eller inskrivning av tomträtt söktes efter 1979-12-28 men före 1981 års allmänna fastighetstaxering, så skulle 4 § 6) stämpelskattelagen (SL) tillämpas på samma sätt som tidigare.

Enligt förslaget till lag om ändring av SL (betänkandet s. 68 f) skall lagen träda i kraft 1981-01-01 och gälla i frågan om förvärv som sker efter ikraftträdandet.

Vid förvärv av fast egendom eller tomträtt inträder enligt 30 § sista stycket a) SL skatteplikt när ansökning om lagfart eller inskrivning av tomträtt "beviljas" eller förklaras vilande.

Lydelsen av den föreslagna övergångsbestämmelsen skulle medföra att om efter 1981 års ingång lagfart söks å förvärv av sådan allmän mark som avses i 4 § 6) SL, så finns ej stöd för skattefrihet. Detta gäller oavsett hur långt tillbaka förvärvet skett och oavsett hur långt fram i tiden lagfart eller annan inskrivning söks. Som detta inte torde vara avsett, bör övergångsbestämmelsen ges en avfattning som täcker syftet, vilket får antagas vara att i sak ingen ändring skall göras.

Lagen om förvärv av hyresfastighet m. m. (6.6.3)

Endast hyresnämnden och arrendenämnden i Göteborg har synpunkter i denna del. Hyresnämnden har inget att erinra mot förslaget att begreppet "hyreshusfastighet" ändras till "hyreshusenhet". Det förhållandet att begreppet hyreshusenhet omfattar en större grupp fastigheter än det nu brukade begreppet torde, enligt hyresnämnden, inte medföra någon ändring i sak i fråga om tillståndsprövningen. Hyresnämnden uppger sig sakna underlag för att bedöma hur ofta det kan inträffa att specialenhet innehåller bostäder. Rent principiellt bör, enligt hyresnämnden, emellertid förvärv av sådan specialenhet omfattas av tillståndsplikten enligt lagen om förvärv av hyresfastighet.

Bostadsarrende (6.9.4)

Förslaget att inte ändra besittningsskyddsreglerna vid bostadsarrende har godtagits eller lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. Hit hör bl. a. *arrendelagskommittén* som inte har någon erinran mot förslaget.

Hyresnämnden och arrendenämnden i Göteborg anför: Avgörande för frågan om förlängningsreglerna i 10 kap. 5 och 6 §§ jordabalken gäller för ett bostadsarrende är bl. a. om det vid den tidpunkt när arrendeavtalet senast kan sägas upp på arrendestället finns hus som har åsatts taxeringsvärde. Det lägsta taxeringsvärde som skall åsättas byggnad höjs enligt de nya taxeringsreglerna från 5000 till 10000 kr., vilket vid oförändrade förlängningsregler medför att ett antal nu besittningsskyddade arrendecupplåtelser kommer att falla utanför besittningsskyddet.

De nya taxeringsvärdena gäller fr. o. m. 1.1.1981 och kommer alltså att tillämpas i besittningsskyddstvister där senaste uppsägningsdagen infaller efter 1980 års utgång. Som exempel kan nämnas arrenden per 14.3.1982, vilka normalt skall sägas upp senast ett år i förväg. En besittningsskyddstvist skall hänskjutas till arrendenämnden inom två månader från det arrendatorn har tagit emot s. k. avflyttningsmeddelande, vilket ofta lämnas samtidigt med uppsägningen. Arrendenämnden påbörjar handläggningen av tvisten så snart som möjligt efter hänskjutandet för att slutligt beslut –

eventuellt i högre instans – skall kunna föreligga i god tid före arrendetidens utgång.

Av den nu lämnade redogörelsen framgår, att de nya taxeringsreglerna kommer att få betydelse för förlängningstvister vilka väcks och handläggs redan i början av år 1981. En omedelbar översyn av reglerna om bostadsarrendators besittningsskydd är därför nödvändig, om man inte vill godta att de nya taxeringsreglerna kan få till följd att nu besittningsskyddade arrenden faller utanför besittningsskyddet.

Det bör emellertid framhållas att höjningen av värdegränsen i praktiken torde få ringa betydelse, eftersom de byggnader som vid den senaste taxeringen åsattes ett taxeringsvärde av 5 000 kr. numera i regel har ökat i värde till åtminstone 10 000 kr. Skulle en provisorisk reglering bli aktuell i avvaktan på att översynen av besittningsskyddsreglerna slutförs, kan denna ske t. ex. genom en föreskrift om att man vid prövningen av förlängningsfråga enligt 10 kap. 4 § första stycket 1 får åberopa 1980 års taxeringsvärde, om det hus som finns på arrendestället då avtalet senast kan sägas upp från jordägarens sida inte har åsatts taxeringsvärde vid 1981 års taxering.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1980-10-29

Närvarande: f. d. justitierådet Petrén, regeringsrådet Hilding, justitierådet Vängby.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 16 oktober 1980 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för budgetdepartementet Wirtén beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
3. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
4. lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt,
5. lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet,
6. lag om ändring i lagen (1933: 359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås,
7. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
8. lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308),
9. lag om ändring i förordningen (1951: 442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor,
10. lag om ändring i lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Curt Rispe.

Föredragning inför lagrådet har ägt rum vid en tidpunkt då lagförslagen ännu icke erhållit slutlig utformning och vissa inom lagrådet därvid framförda jämningsförslag av i huvudsak lagteknisk eller redaktionell natur har beaktats i de förslag som genom remissen överlämnats till lagrådet.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Hilding tillägger för sin del i fråga om förslaget till lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet följande: I 6 § andra stycket stadgas, i enlighet med vad som nu gäller, att länsstyrelsens beslut om åsättande av särskilt uppskattningsvärde inte kan överklagas. I den nuvarande lagen är endast fråga om preliminärt taxeringsvärde, i avvaktan på fastställelse av taxeringsvärde vid särskild fastighetstaxering (eller i förekommande fall allmän fastighetstaxering). Att fullföljdmöjligheten med hänsyn härtill begränsats synes naturligt. Då emellertid lagstiftningen nu föreslås utvidgad till att avse även fastigheter, för vilka taxeringsvärde i fortsättningen inte kommer att fastställas, torde det kunna ifrågasättas om

fullföljdsförbudet bör gälla samtliga beslut av länsstyrelsen. Fastställande i de nu nämnda fallen av ett särskilt uppskattningsvärde får betydelse bl. a. för möjligheten att erhålla lån från understödsförening. Då någon ytterligare prövning av fastighetens värde inte kommer att ske inom ramen för fastighetstaxeringsprocessen, synes det i och för sig rimligt att en överprövning av länsstyrelsens beslut enligt den nu föreslagna lagstiftningen får ske i dessa fall. Det kan emellertid finnas skäl att tills vidare avvakta erfarenheterna av den nya lagens tillämpning, innan en sådan besvärsrätt införs, och jag har därför stannat för att godtaga det remitterade förslaget i denna del. Jag vill emellertid understryka vikten av att uppmärksamheten är riktad på denna fråga och att en lagändring snarast kommer till stånd, om ett behov av besvärsrätt visar sig föreligga.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-10-30

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Boo, Winberg, Adelsohn, Danell, Petri, Eliasson

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition med förslag till ändrade regler för inkomstbeskattningen av ägare till s. k. specialbyggnader, m. m.

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
3. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
4. lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt,
5. lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet,
6. lag om ändring i lagen (1933: 359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås,
7. lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
8. lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308),
9. lag om ändring i förordningen (1951: 442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor,
10. lag om ändring i lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. En ledamot har tagit upp frågan om fullföljdsförbudet i 6 § andra stycket lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet. Lika med denna ledamot anser jag att erfarenheterna av lagens tillämpning bör avvaktas innan ställning tas till frågan huruvida besvärsmått bör föreligga i vissa fall. Lagförslaget under 9 bör ha rubrik enligt prop. 1980/81: 17.

I samband med att fastighetstaxeringslagen (1979: 1152), FTL, infördes upphävdes bl. a. 172 § taxeringslagen (1956: 623) som gjorde det möjligt att för framtiden bevara allmänna fastighetsdeklarationer m. m. För kom-

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 16 oktober 1980.

mande fastighetstaxeringar finns regler om detta i 18 kap. 20 § FTL. Däremot saknas alltså sådana för äldre taxeringar. Önskemål har nu framförts om att deklaramaterialet från 1970 års allmänna fastighetstaxering skall bevaras för framtiden. Jag biträder dessa önskemål och föreslår att reglerna om detta tas in i en särskild lag.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att antaga de av lagrådet granskade lagförslagen samt ett inom budgetdepartementet upprättat förslag till lag om bevarande av 1970 års allmänna fastighetsdeklarationer, m. m.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	
1 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)	2
2 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370) ...	2
3 Förslag till lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt	9
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt	11
5 Förslag till lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet	13
6 Förslag till lag om ändring i lagen (1933: 359) angående vad med fastighets taxeringsvärde i vissa fall skall förstås	15
7 Förslag till lag om ändring i lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt	16
8 Förslag till lag om ändring i stämpelskattelagen (1964: 308)	17
9 Förslag till lag om ändring i lagen (1951: 442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor	18
10 Förslag till lag om ändring i lagen (1975: 1132) om förvärv av hyresfastighet m. m.	19
11 Förslag till lag om bevarande av 1970 års allmänna fastighetsdeklarationer, m. m.	20
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 16 oktober 1980	21
1 Inledning	21
2 Föredragandens överväganden	22
2.1 Inledande synpunkter	22
2.2 Följdändringar till fastighetstaxeringslagen	23
2.2.1 Inkomstbeskattningen av ägare av specialbyggnader, m. m.	23
2.2.2 Övriga följdändringar	31
2.2.2.1 Fastighetstaxeringslagen, 1 kap. Inledande bestämmelser	31
2.2.2.2 Fastighetstaxeringslagen, 2 kap. Indelning av byggnader och mark	34
2.2.2.3 Fastighetstaxeringslagen, 3 kap. Skatteplikt	35
2.2.2.4 Fastighetstaxeringslagen, 4 kap. Taxeringsenhet och beskattningsnatur	36
2.2.2.5 Fastighetstaxeringslagen, 5 kap. Bestämmande av taxeringsvärde	38
2.2.2.6 Fastighetstaxeringslagen, 6 kap. Värderingsenhet	39
2.2.2.7 Fastighetstaxeringslagen, 7 kap. Allmänna värderingsregler	39
2.2.2.8 Fastighetstaxeringslagen, 8–15 kap. Riktvärden m. m.	40
2.2.2.9 Fastighetstaxeringslagen, Övriga kapitel	40
2.2.2.10 Kommunalskattelagen 47 § Garantibelopp för fastighet	40
2.2.2.11 Övriga frågor	42

Prop. 1980/81: 61	123
3 Upprättade lagförslag	43
4 Hemställan	43
5 Beslut	43
Bilaga 1 Sammanfattning av betänkandet Besvärsregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. (Ds B 1980: 8)	44
Bilaga 2 Fastighetstaxeringskommitténs författningsförslag	49
Bilaga 3 Sammanställning av remissyttranden över betänkandet Besvärsregler vid allmän fastighetstaxering, följdändringar m. m. (Ds B 1980: 8)	109
Utdrag av lagrådets protokoll den 29 oktober 1980	118
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 30 oktober 1980	120

